

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

Fabrika SVITAVY

PÁTEK 8. 6. 2018

0.

Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ, 14.–15. 4. 2018

Krajské kolo přehlídky přednesu Pražské poetické setkání se konalo v DDM Spirála v Praze Kobylisích 14. a 15. dubna 2018. Organizátorky přehlídky vždy kladou důraz na vytvoření přátelské atmosféry, a tak i letos kromě samotného přednesu se účastníci přehlídky mohli společně rozmluvit, rozhybat a zbavit se trémy v dílnách. Zde také zkoumali to, co divák u přednesu sleduje, mohli si vyzkoušet roli porotců nebo si zahrát improvizací hry a cvičení. Účastníci si mohli psát také vzkazy do obálek nebo se proběhnout na čerstvém vzduchu při vyplňování literární křížovky.

V roli poradců/porotců byli tentokrát k dispozici Lucie Klárová, Jan Mrázek, Hana Patrasová (v sobotu) a Gabriela Zelená Sittová (v neděli). Účastníci hojně využili možnost si po skončení přehlídky s poradci promluvit a probrat svoje výkony.

V 1. kategorii bylo uděleno devět ocenění. Překvapila vysokou úroveň výkonů a vyzrálosti přednášejících. Ocenění za předání nadsázky v textu Shela Silversteina Monika, co chtěla poníka získala **Valentina Dvořáčková**. **Johanka Racková** obdržela Ocenění za práci na výstavbě textu Tlachapoud Lewise Carolla. Za radost z vyprávění textu Šyšel Ljuby Štíplové byla oceněna **Eliška Zatlková**. Ocenění za výstavbu textu získal **Adam Fryš** s textem Shela Silversteina Monika, co chtěla poníka. **Alois Grec** byl oceněn za přirozený projev při interpretaci části textu Lev utekl: Velká střílba od Václava Čtvrtka. Dalším oceněným byl **David Bergman**, který zaujal poutavým vyprávěním a výstavbou části Druhé loupežnické pohádky od Karla Čapka. **Viktor Vích** přednášel text Pavla Šruta O rytířském stolování a získal ocenění za nalezení svztahu k textu. Poslední oceněnou v I. kategorii byla **Josefina Weisnerová** za práci s představou v textu Ratlík a buldok od Daniila Charmse.

2. kategorie přinesla zajímavou dramaturgii textů a ukázala, že i při nízkém věku přednášejících se zde můžeme setkat se zkušenými a nadšenými vypravěči. Poradci měli nelehký úkol vybrat dva postupující do celostátního kola. Ocenění za souznění s textem Zdeňka Svěráka Volá Londýn získal **Daniel Wood**. **Vojtěch Kovařík** byl oceněn za práci s postavami textu Příjemné překvapení od René Goscinyho. Radost z vyprávění textu Pipi najde spunka (Astrid Lindgrenová) sdílela s diváky **Ella Vápeníková**, své vypravěčství ukázal **Jan Vokrouhlecký** s textem Pidiženuška (Pavel Šrut). **Johana Ester Gajdošová** získala ocenění za citlivý přístup k textu Petra Nikla Kůň s modrýma očima. S textem souzněla **Anežka Šubrtová**, která přednesla text Uplakaná muchomůrka od Daisy Mrázkové. Doporučena do širšího výběru na Dětskou scénu byla **Natálie Kallusová** s interpretací textu **Sovák a Mici** (Edward Lear). **Sophie Louise Bransten** postoupila do celostátního kola s textem **Chlapeček a dálka** od Daisy Mrázkové. Zaujala svou citlivou

interpretací a předáním představy, jakož i výstavbou textu. Druhou postupující je **Barbora Suchá** s textem **Ireny Douskové Jak byl Pepíček v pekle**. Interpretka dokázala předat divákům humor v textu, ukázat svůj pohled a názor na text a udržet výstavbu textu.

Ve 3. kategorii se mohli diváci setkat s řadou zajímavých recitátorů, kde již bylo znát, že sbírají vypravěčské zkušenosti delší dobu. Ocenění za kultivovaný projev byli **Matouš Košar** při interpretaci textů Paní Zábranská (Jaroslav Foglar) a Snízek a rčení o stromu (Uri Orlev) a **Karolina Křišťalová** s texty Příběh o Zoufálkovi (Kate DiCamillo) a Starý muž (Josef Kainar). Radost z vyprávění na diváky přenesl **Matěj Škorpil** s textem Ivana Wernische Dobrá rada. Za výběr textu Ramtamtágr (Thomas Stearns Eliot) získala ocenění **Lucia Jacková**. Zaujetí textem Červ Jiřího Suchého ukázala **Beata Červinková**. Interpretací obou textů diváky zaujala **Zuzana Malá** (Milena Hübschmanová – O mrtvém milenci, Marcus Zusak – Smrt a čokoláda). Na celostátní přehlídku postoupila **Alžběta Šváblová** s textem **Jana Vladislava O dobré babičce a zlém mouše, jak zahubily celé království**. Alžběta při interpretaci dokázala s nadhledem předat humor textu a hravý přístup k interpretaci, zaujetí textem a radost z vyprávění. Druhou postupující se stala **Beata Řezáčová** s textem **Zdeňka Šmída O ovčákovi a krásné panně**. Poradci ocenili především osobitou interpretaci, práci s napětím a humorem a také to, jak je text vystaven.

4. kategorie představila recitátory jako interprety na rozhraní dětství a dospělosti, což se promítlo v diskusi o výběru textů, jejich náročnosti vzhledem k věku a vyzrállosti a vybavenosti recitujících. Ocenění za vztah k poezii získal **Matyáš Balaš** (Francois Villon, Balada – protest). **Natálie Durdová** byla oceněna za vypravěčství, které ukázala při interpretaci textů Roberta Fulguma (Grand Junction, stát Colorado) a Jiřiny Kalabisové (Malé o, velké O). **Agáta Mašková** získala ocenění za interpretaci textu Červená Karkulka Slawomira Mrożka. Porozumění textům ukázala **Viktorie Vaňáková** při interpretaci textu Malá recenze na sníh v novém roce (Jan Skácel). Ocenění za kontakt s divákem bylo uděleno **Miriám Dohnálkové** (Michal Viewegh, Zapisovatelé otcovské lásky a Džasí Mudín, Zrcadlo). Do Svitav postoupila **Anna Tretyachenko**, která projevila souznění s texty (**Karel Čapek, Z názorů kočky a Rudolf Křestán, Opatrnosti nikdy nezbyvá**) a zároveň nadhled a humor, se kterými dokázala texty interpretovat. Do celostátního kola postoupila také **Anna Kravchuk**. Poradci ocenili zajímavý výběr textů (**Jande Changová, Úryvek z knihy Wangovi vs. Svět a Uragán z Aztécké lyriky v překladu Vladislava Nováka**), prožitek při interpretaci a sdělení vlastního názoru, soustředěnost a stavbu textů.

Chtěla bych poděkovat všem recitátorům, protože Pražské poetické setkání pro mě bylo svátkem literatury a interpretace. Dík patří také organizátorkám z DDM Spirála (Monice Moravčikové a Janě Vaněčkové), Gabriele Zelené Sittové a Janě Machalíkové ze zapsaného spolku Přesah, kterým se podařilo vytvořit atmosféru sdílení, která je pro vyprávění ta nejlepší.

Hana Patrasová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

OTVÍRÁNÍ PRAHA 2018

Pražská přehlídka dětského divadla **Otvírání** letos probíhala 21. a 22. dubna 2018 na dvou místech – v sobotu dopoledne v prostorách Studia Alta v Holešovicích a od soboty odpoledne do neděle v Karlínském Spektu. Z dvanácti představení jsme čtyři viděli ve Studiu Alta a zbytek ve Spektu. V úvodu nutno říci, že úroveň inscenací byla velice dobrá, v řadě případů i vynikající, což je jistě důsledek toho, že inscenace prošly obvodními koly. Jedno představení bylo loutkářské. Rozdělme si referování o nich podle toho, jak vznikala scénář inscenace.

První skupinu tvoří soubory, které si pro své představení **vybraly hotový scénář**. A pokud se jedná o scénáře kvalitní, smysluplné, dramatické a časem prověřené, má vedoucí půl práce hotovo. Do této skupiny patří **oba soubory Radky Tesárkové**. Pro **soubor Partáci**, ZUŠ Praha 7 vybrala dramaturgii **Indické pohádky**, kterou vytvořil **Mírek Slavík** pro svůj soubor Hudradlo v roce 1992 a která nabízí hru na hru asi v sedmi pohádkách, které končí filozofickým naučením. Problémem je zde živý herec, kterého v Hudradle představoval vedoucí Mírek Slavík a jehož civilní projev byl nenápadný. V představení, které jsme viděli, byl dospělák poměrně nápadným prvkem. Asi by stačilo pouze zcivilnit jeho projev. Ale byl to on, kdo obstarával velmi zajímavý hudební doprovod. Pro **soubor TY-já-tr-Zahraj to!**, DDM Praha 7 vybrala vedoucí dramaturgii **Radima Svobody Viking Vike**, která vznikla v autorském semináři lidové konzervatoře v osmdesátých letech. Opět hra ve hře. Parta kluků představuje Vikingy a parta dívek Germány, indiány a vše ostatní. A tak se do akčního příběhu dostává i prvek vztahu mezi dvěma pohlavími. Vedoucí v obou případech dodržuje i inscenační poznámky o scénografii, rekvizitách a kostýmování. Děti jsou

přirozené, na jevišti se pohybují jistě, některé repliky jsou formální. Předloha poskytuje dostatek situací pro hru a kontakt. Překvapením bylo zjištění, že roli Vika, který neustále radí tatínkovi a dospělým Vikingům a je neustále okřikován, i když na jeho slova vždy dojde, hrála malá dívka z první třídy. **Inscenace Viking Vike získala ocenění za jevištní zpracování.**

Dalším souborem, který vyšel z hotového scénáře, ale ještě dále jej upravoval, byl **soubor Kampak! DDM Praha 8 – Spirála**. Vedoucí **Dana Bláhová** použila se souborem dramaturgii Markéty Schartové **Rozum a štěstí** podle příběhu o sporu Rozumu a Štěstí z knihy Jana Wericha Fimfárum. Známy pohádkový příběh o sporu Rozumu a Štěstí o to, kdo je v životě důležitější, se promítne do příběhu pasáčka prasat Ludvíka, který se nakonec stane králem. Postavy Rozumu a Štěstí hrají kluk a děvče, vlastní příběh Ludvíka probíhá jako loutkové divadlo. Jednoduché stylizované spodové loutky umožňují vtipné a rychlé vodění, odkazující až k tzv. rakvičkárně. Vše má nápad, vtip, nadhled. Je evidentní, s jakou radostí to parta mladých herců hraje. Kouzelný je vtip s předáváním rozumu postavě přiložením Rozumova klobouku na loutku. Navíc se akterům do představení podařilo nenásilně vložit i svůj jasný občanský názor na současnou politickou situaci u nás. Snad lze pouze doporučit zkrácení expozice příběhu, hrané oněmi dvěma „živáky“. **Soubor byl doporučen do širšího výběru na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna 2018.**

Druhá skupina souborů si vybírala pro svou inscenaci **literární předlohu**, se kterou pracovala, vybírala motivy nebo se jenom inspirovala a teprve potom vytvářela scénář. Nutno říci, že většina souborů této pražské skupiny sáhla po kvalitní literární předloze. Asi nejdál na této cestě byly tři soubory. **Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5** s vedoucí **Lenkou Tretiagovou** a její dvě skupiny. Pro první si vedoucí zvolila knihu Karla Poláčka **Bylo nás pět** a vybrala z ní především příběhy o vzniku party kluků a potom ty, kde se setkává svět kluků a děvčat. Představení je syntetické, děti zvládají nejen činohru, ale i pohyb, tanec a zpěv. Je vidět, že děti jsou parta, respektují se, navzájem se cítí a ctí. Je radost se dívat na chuť a elán, s nimiž nám prezentují s nadhledem a citem pro humor příběh pěti kluků. Při veškerém spádu a přetlaku energie z jeviště dovede Lenka Tretiagová vytvořit poetické a milé ztišené scény. Byl to zkrátka divácký zážitek. A ještě zajímavost. Inscenace vznikla i proto, aby usnadnila dětem zážitek z Poláčka, kterého dostaly ve škole za povinnou četbu a nevěděly si trochu rady s jeho jazykem. **Soubor byl doporučen k přímému postupu na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna 2018.**

Dalším velkým zážitkem byla inscenace **Do velké krajiny Dudědu** v provedení **Dismanova rozhlasového dětského souboru, ČRo, Praha 2**. Vedoucí **Jana Franková** si pro své děti vybrala knihu Ivana Martina Jirouse Magor dětem a knihu dopisů Martina Jirouse a Juliany Jirousové Ahoj můj miláčku. Inscenace není přímo činoherní. Je to něco křehkého na pomezí recitačního pásma a divadla, cosi jako poetický kaleidoskop či lepoporelo. Jsou zde poskládané Jirousovy pohádky pro dcery Martu a Františku, které je nemožno slyšet přímo od táty, jehož komunistický režim vězní ve Valdicích. Některé části jsou zhudebněny a nádherně čistě a s citem dětmi zazpívány. Zde stojí za zmínku vynikající zhudebnění Jakubem Sejkorou. Hraje se na stylizované scéně představující světnici, pokojíček děvčat. Bílá stěna, na které se objevuje stínohra, prostý dřevěný stůl, dvě dřevěné židle, šňůra s barevnými ponožkami. Z jeviště slyšíme nádhernou češtinu, plnou porozumění textu a lásky. Jednotlivé části jsou uvedeny reprodukovánými ukázkami korespondence čtené dospělým hercem Hynkem Chmelařem. Je dobře, že vzniklo takové čisté a poetické představení, které ukazuje na absurditu komunistické etapy dějin našeho národa. Rezervy jsou snad ve stínovém divadle, které dokresluje děj, někdy zbytečně popisně, někdy pouze doslovuje. Ale to je jen malá drobnost na krásě tohoto představení. **Soubor byl doporučen do širšího výběru na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna 2018.**

Pro druhou skupinu mladších dětí **Tanečního studia Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5** si vedoucí **Lenka Tretiagová** vybrala knihu Miloše Kratochvíla Ducháři a z jejích motivů vytvořila činoherní inscenaci **Dobrodružná četba paní učitelky Pipkové**. Téma dětem velice blízké. Učitelka Pipková je vyhořelá učitelka. Děti

jejímu výkladu nerozumějí, připadá jim, že na ně mluví maďarsky. Pipková jako kobra manipuluje s dětmi, což je nádherně pohybově ztvárněno. Pohybová stránka je i v této inscenaci silnou stránkou. V jednom okamžiku děti zjistí, že učitelku asi ovládá zlý zelený duch. Rozhodnou se ho zneškodnit. Přes třídní ples a zázitek na hřbitově k sobě nakonec děti a učitelka najdou cestu. To je opět silné, je vidět, že děti jsou připravené, vybavené dovednostmi. Zajímavá je i zvuková, živě provedená hudební stránka představení. **Soubor byl doporučen do širšího výběru na celostátní přehlídce dětského divadla Dětská scéna 2018.**

V další skupině inscenací je předlohou tajuplný netradiční pohádkový příběh, či dokonce fantasy. **Dismanův rozhlasový dětský soubor, ČRo, Praha 2** s vedoucí **Janou Frankovou** si vybral knihu Ivy Procházkové **Kam zmizela Rebarbora** a vytvořil stejnojmennou inscenaci. Tajuplný příběh malé holčičky Rebarbory, která se narodila na rebarboře a kterou vychovává převozník Florentin. Hrdinka dokáže mizet a objevovat se v pohádkovém světě. Dostane se až na ostrov Paměti, kde jsou váhy, na něž se ukládají dobré, ale i zlé věci, které si lidé pamatují. Převažují však ty zlé a světu hrozí záhuba. A Rebarbora byla vybrána, aby svět zachránila. Vzpomene si na Florentinovu radu, že když si nemůže vzpomenout, má se zatahat za ucho. A ono to funguje. A tak je vyhlášena celosvětová soutěž ve vzpomínání na dobré věci a svět je zachráněn. V podání Dismanovců vzniklo pohádkové představení, které pracuje s výraznou výtvarnou stránkou ve velkých snových kostýmech pohádkových a zvířecích postav příběhu. Opět je důležitá i hudební stránka, tentokrát reprodukováno hudby. Někdy trochu vážne temporytmus, někdy je trochu formální reprodukce textu. Přes tyto drobné výhrady se opět jedná o kultivované a zajímavé představení. **Soubor získal ocenění za výtvarnou složku inscenace.**

Divadlo Jen tak na svačinku, Sdružení Roztoč, Roztoky s vedoucími **Adamem a Dorkou Krátkými** pracují s knihou **Čarodějnice** oblíbeného Roalda Dahla. Lehce hororový příběh o čarodějnicích, které chtějí zničit všechny děti světa, je přenesen z Anglie do Prahy a Roztok, kam jede na výlet hlavní hrdina

s babičkou do hotelu Academic, kde se ale koná tajný sjezd čarodějnic. Hlavní hrdina je přeměněn v myš, což nevádí, a s pomocí babičky promění čarodějnice v myši. Inscenátoři si pohrají se scénami jako je jízda vlakem apod. Zásadní moment, kterým je likvidace čarodějnic, proběhne bez většího nápadu.

Soubor Mašmyš, Divadlo pro Zličín, Praha 5 s vedoucími **Danou Svobodovou a Karlem Tomasem** pracuje s knihou Petry Braunové **Ema a kouzelná kniha**, a to je i název jejich inscenace. Pohádkový příběh o dívce Emě, která žije v podivném domově pro opuštěné děti za vysokou zdí a bránou a která má schopnost vymýšlet si příběhy. Děti nesmějí celý život opustit domov. Pouze jedenkrát, když je jim jedenáct let. Tento zvyk trvá už osmdesát let. O děvčata se stará hodná chůva, která by ale tento zvyk nejraději zakázala. Ema se jednou před jedenáctými narozeninami pokusí o tajnou návštěvu města, ale vrátí se, a navíc těžce onemocní. Nakonec se do města – světa dostane a je zklamaná. Svět je zlý. Získává od tajemného knihkupce čarodějnou knihu, které dorůstají vytržené stránky a plní přání. Plní dívkám jejich přání a nakonec se objeví i rodiče, kteří si odvádějí své děti. Vychovatelka zůstává sama. Byl to sen či skutečnost? Hrál skupina dívek v náznakové, jednoduché scéně. Hudební reprodukováno doprovod byl poněkud jiný než vlastní pohádkový příběh, který je takový trochu typicky dívčí.

Dramatický kroužek ZŠ Weberova, Praha 5 – Košíře s vedoucí **Kateřinou Škrétovou** sáhl po oceňované knize Tomáše Končinského a Barbory Klárové **Překlep a Škaloup** a vytvořil inscenaci **K čemu je entropie**. Inscenace se zabývá pojmem entropie, začíná opakováním tohoto pojmu, který je někdy populárně vykládán jako veličina udávající „míru neuspořádanosti“ zkoumaného systému. Opět pohádkový příběh dvou osůbek **Překlepa a Škaloupa**. Jsme v jejich škole, kde čím víc chyb a hůř napsáno, tím líp. Přicházejí paní Prosáklá a pan Žabinec. Dostaneme se i na vyhlášené výsledky soutěže o Křišťálový Prdlajs. Zúčastníme se výletu do cukrárny, kde se zmenšený Škaloup zamotá do kousku dortu. Překlep zničí holčičce mobil, ale zároveň zjistí, že svou činností lidem škodí. A tak se rozhodne zastavit Zub času. Dostane se až k jeho strážci. Podaří se mu Zub zastavit, ale poničí páčku přístroje, takže nelze činnost Zubu obnovit. Poznává, že ani tento stav není dobrý. Škaloup mu přinese novou kličku a Zub času zase funguje. Parta dětí si příběh užívá, i když každý má jinou míru jevištní zkušenosti, někdy pokulhává temporytmus. Sympatické bylo, že si děti samy vyrobily potřebné rekvizity a kostýmy. Problémem byl výrazný symbol v pozadí scény, který měl symbolizovat čas a jeho zastavení. Ale byl celou dobu statický, pohyblivý jen před zastavením. Kdyby se totiž kruhově pohyboval po celou dobu, asi by rušil. A tak by bylo dobře, aby se objevil až v určenou potřebnou dobu.

Ze sborníku **Kočas 1990** nebo antologie **Čas psanců** si vybral soubor **Užvak, Divadlo pro Zličín, Praha 5** vedený **Danou Svobodovou a Karlem Tomasem** povídku Petra Heteše **Quag** a její dramatizaci vznikla stejnojmenná inscenace. A jsme u dětí oblíbené fantasy. Svět je napaden mimozemšťany Quagy, lidstvo vymírá na neznámou náказu. V uzavřené zóně kdesi na severu Francie žijí mladí lidé. Setkáváme se se skupinou osmáků, ve které upoutá pozornost Michael. Někdy se setkávají s desátáky. Jejich člen Oliver naváže přátelství s Michaelem, který po něm chce, aby uschoval nebezpečné dokumenty. Objevuje se nová žákyně, osmačka Paolina. Ta utekla z podobného zařízení, byla chycena a umístěna do toho, kde se odehrává náš příběh. Jak to, že se nenakazila? Paolina se skamarádí s Michaelem. Kam náhle do rána zmizeli desátáci? Paolina a Michael plánují útěk, přečtou si tajné dokumenty. Dovídají se informace z novinových výstřižků o světové katastrofě a o tom, jak se pozná quag – má fialovou krev a vidí ve tmě. Zjišťují, že ředitelka ústavu a další jeho členové jsou quagové. Paolina náhle uteče sama, zanechá dopis Michaelovi, ve kterém mu sděluje, že jde hledat svou matku do Paříže a že je quag. Michal také utíká, je na cestě. Inscenace má otevřený konec. Představení klade řadu otázek, na některé nedostáváme odpověď. Reprodukováno hudba dobře dotváří atmosféru, hraje se v náznakové scéně, jejíž neustálé změny někdy zbytečně zpomalují rytmus, text některých scén by chtěl ještě více krátit. Možná, že i herecký projev některých dětí by chtěl více zcivilnit. Každopádně se jedná o zajímavé a tajemné představení. **Soubor získal ocenění za**

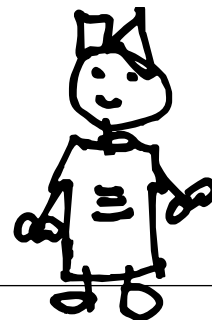
jevištní zpracování příběhu.

A jsme u **třetí skupiny** souborů, které při tvorbě inscenace **vycházejí z vlastních zkušeností**, improvizací a hledání jevištního tvaru, u autorského divadla. Touto cestou se vydala parta mladých lidí ze souboru **Pecka, DDM Stodůlky**. Pod vedením **Kateřiny Doleželové** se zaměřili na tatínky a vytvořili inscenaci **Prostě táta**. Dlouhou dobu sbírali své vlastní zážitky s tatínky, jejich hlášky. Vzniklo spíš takové leporelo, obrázky a situace ze života rodin. Někteří tatínkové se prý i poznali. Pokračování o maminkách prý nebude, protože s nimi není taková legrace. **Soubor získal ocenění za autorský přístup k tématu.**

Pražská přehlídka probíhala v přátelské tvůrčí atmosféře. Lektorský sbor pracoval ve složení Jiřina Lhotská, Kateřina Schwarzová a Jaroslav Dejl, tajemníkem byl Jakub Hulák, dětský diskusní klub vedli Jana Šeráková a Ondřej Kohout, moderátorkou přehlídky byla Bára Hrnecková.

Jaroslav Dejl

STŘEDOČESKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

KOLÍN, 18.–19. 4. DDM

Krajské kolo recitační přehlídky Dětská scéna 2018 probíhalo letos v Kolíně 18. a 19. dubna. Lektorský sbor zasedl ve středu ve složení Jana Machalíková, Iva Lubinová a Kamila Drtilová, tu ve čtvrtek vystřídal Gabriela Zelená Sittová. Hlasové rozcvičky, seznamování recitátorů a udržování dobré nálady zajišťovala Martina Longinová.

Úroveň **první kategorie** byla v pásmu lepšího průměru. Z 19 recitátorů byli 2 oceněni cenou poroty a 8 jich dostalo čestné uznání, prakticky se neobjevil žádný výkon, který by na krajskou přehlídku nepatřil – všichni recitovali s radostí, se snahou něco sdělit.

Výběr textů ovládl poezie v poměru 13:6. Kromě autorských stálíc jako je František Hrubín, Pavel Šrut, a dnes už i Shell Silverstein, jsme si mohli poslechnout například i bratry Čapkovy nebo V. Nezvala. Objevilo se bohužel i několik dramaturgických přehmatů především v podobě textů, které jsou „pod věk“ nebo nenabízejí dostatečnou kvalitu, aby recitátor měl na čem stavět.

Cenu poroty získali **Anna Klířová** za živé vyprávění a zvládnutí přímých řečí v úryvku z knížky **Kvak a Žbluňk** a **Oliver Najman** za přirozené a velmi kontaktní vyprávění **Hevierova O**.

Druhá kategorie přinesla různou úroveň recitátorů, ale především textů. Poezie stále ještě vede, ale už jen 10 : 9. V próze se ukazuje, že recitátoři často ještě nemají dost zkušeností k vystavění a udržení příběhu – zájem a porozumění nechybí, schopnost vyjádřit názor také ne, ale technické prostředky ještě nejsou na takové úrovni, aby vyprávění „nepadalo“. Často se objevuje sekání vět, oddělování uvozovací věty od přímé řeči, nedostatečná práce tempem, gradací... Je ovšem sympatické, že se interpreti do práce s prózou pouštějí i přes její úskalí.

Třetí kategorie otočila v prvním textu dramaturgický poměr poezie a prózy 5 : 14. Mohli jsme si užít hodně dobrých výkonů – porota se rozhodla poslechnout si druhé texty osmi z devatenácti účastníků. Bohužel se zase ukázalo, že druhé texty nejsou tak dobře zpracovány, čestnými výjimkami byli dva **postupující Hynek Havlíček (Ivan Wernisch: Vyvrcholení žádostných slastí; Jan Skácel: Uspávanka s letadlem) a Kryštof Bednář (René Goscinny: Kouřím; Shel Silverstein: Škeble).**

Výběr textů byl velmi různorodý – objevil se Jan Zahradníček (i když ne docela zvládnutý) vedle Krylovových bajek, Wernishovo Vyvrcholení žádostných slastí vedle Kolářova Deníku kocoura Modroočka. Je vidět, že v rámci této kategorie je nejen přednašečská, ale především osobnostní vyspělost velmi rozdílná.

Ve čtvrté kategorii možná překvapivě vedla v prvním kole poezie 13 : 7. Jeden z **postupujících – Jan Němec** – na ni vsadil dokonce v obou textech (**Prévert: Píseň čističů bot, Frynta: Pod**), **druhá postupující – Marie Žáková** si sice jako druhý text vzala **K. Čapka O zánětu okostice**, ale lektorský sbor okouzila především **Vrchlického Španělskou legendou**.

Šest čestných uznání svědčí o dobré úrovni, protože v této věkové kategorii už se ocenění rozhodně neuděluje „motivačně“, ale za opravdu slušný výkon.

Zajímavá byla dramaturgie – od klasiky literární (Neruda, Vrchlický, Krylov), přes recitátorskou klasiku (Prévert, Hanzlík, Suchý, Macourek) až po texty a autory spíše nevyužívané (Zdeňka Bezděková, Helga Pollak, Haruki Murakami, Jiří Plachetka). Podobně velký rozptýl byl i tematicky – od něžných lyrických básní a filozofických úvah, přes spíše realistická zobrazení dramatických okamžiků, po odlehčený humor a ironický nadhled. V nejstarší kategorii se zkrátka můžeme setkávat s výraznými osobnostmi.

Iva Lubinová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

DĚTSKÁ SCÉNA V NOVÉM STRAŠECÍ, 21.–22. DUBNA 2018

Víkendové přehlídky se účastnily dětské divadelní soubory, působící při základních a mateřských školách i soubory pracující na ZUŠ ve Středočeském kraji. Během dvou dnů bylo k vidění devět inscenací dětských souborů a jedno navíc, inspirativní, určené dětským divákům místním i přespolním – Červená Karkulka. Přehlídka plynula příjemným, ne příliš zběsilým tempem, a tak si děti ze souborů mohly odnést i zážitky z dílen, které pro ně připravily a vedly studentky ze Střední pedagogické školy Futurum z Prahy během diskuse lektorů s vedoucími souborů a dospělými diváky. V dílnách se děti zabývaly např. prací se zástupnou rekvizitou (předmětem), vyzkoušely si scénický tanec, nebo se věnovaly tematice strašidel.

Osobitě divadelní zpracování natáčení televizního pořadu **Prostřeno** předvedl soubor **BACH a ŘÍD** z rakovnické ZUŠ (vedoucí Jiří Suk). Původně mělo jít o parodii pořadu, který ale ve své reálné verzi bohužel působí ještě krutěji, než dokáží mladí hrající zprostředkovat na jevišti. Závažná témata jako manipulace, přetvářka, lhostejnost spojená se světem médií a další zde zůstávají spíše nakročená. Přesto hrající působili na jevišti přesvědčivě a v rámci nastoleného realistického stylu bylo vidět i několik náznaků hravé stylizace.

Třebotovské **Tři boty** (ZŠ a MŠ Třebotov, vedoucí Václava Makovcová a Jana Barnová) představily v inscenaci **K neuvěření** dramatizaci dvou pohádek z knihy Terryho Jonese Pohádky k neuvěření. Nápadité divadelní ztvárnění obou příběhů, schopnost dětí suverénně zvládat na jevišti neustálé proměny prostředí, komunikovat a rozehrávat situace se zaujetím a přesvědčivě, neiluzivně vyprávět příběhy – to vše vedlo lektorský sbor k jasnému

udělení **přímého postupu na celostátní Dětskou scénu**. A to zejména s ohledem na výborně vystavěnou druhou pohádku – Mick a Mack.

Co budeme dělat? To je název pásma zjevištných her předškolních dětí ze souboru **Ejchuchú** (MŠ a ZŠ Sofie Říčany, vedoucí Vítězslav Březka). Hra dětí působí až na výjimky (operace, pračka) zmechanizované a sled her umístěných na jeviště nějak ztrácí spontánnost a hravost. Jednalo se tedy spíše o vystoupení určené pro spřízněné diváky, pro interní potřeby MŠ, v níž by se děti asi cítily bezpečněji a po přiměřené reflexi mohly směřovat dál k divadelním dovednostem.

Druhá inscenace z Říčan, práce starší části souboru **Ejchuchú**, byla montáží textů Petra Nikla – **Záhádky**. Viděli jsme koláž deklamovaných textů, doprovázených a ilustrovaných pohybem a zvuky. V inscenaci se někdy objevují hezké jevištní obrazy a spolupráce starších s mladšími. Jevištní tvar je výsledkem výukového projektu – po rozhovoru s vedoucím je zřejmé, že Niklovy verše jsou spojeny s tematikou Afriky – kolébky civilizace, ale z celého tvaru není smysl tohoto propojení patrný.

V souboru **Pátečnice** nás žáčky ZŠ a ZUŠ Jesenice zavedly do světa snů, strachů i osobních bolestí prostřednictvím inscenace **Sni/y** (vedoucí Štěpánka Gabriella Borská). Velmi vzdálenou inspirací byla První stříbrná kniha snů Kerstin Gierové. Vyspěle a kultivovaně působil herecký projev dívek na jevišti – byl přirozený a srozumitelný, jemný, respektoval diváka velkého sálu novostražického kulturního centra. Situace v inscenaci však nejsou rozehrávané natolik, aby sdělovaly jádro příběhu. Kde se nacházejí čtyři hlavní postavy v úvodním rámci? Kdo je postava Olivie? Kde končí hranice snu a začíná skutečnost? Tajemná a nejednoznačná inscenace získala putovní diváckou cenu – Modrého delfína, kterého udělily děti z říčanského souboru Ejchuchú.

Soubor **Pod střechou** ze ZUŠ F. A. Šporka v Lysé nad Labem (vedoucí Kateřina Urbánková) vystoupil nejprve s jevištní miniaturoou – skupinovým přednesem pohádky Věry Provažnickové **Sedm kůzlátek**. Kolektivní přednes pohádky vznikl záměrně jako „statický“ – mělo jít o doplnění jiného kulturního programu určeného nejmenším dětem. Proto možná i působí tak, že vystupující zde nepředvedli vše, co by mohli, přestože respektují verše, interpretují text po smyslu a vyprávějí pohádku se zaujetím.

V neděli soubor **Pod střechou** prezentoval divadelní zpracování komiksových příběhů Jaroslava Foglara v inscenaci s názvem **Rychlé šípky na scéně a něco navrch** – šlo o šest komiksových příběhů z Rychlých šípů a dva vytvořené dětmi. Diskutovalo se o přidání příběhů, z nichž zejména Klub Povidálek se vymyká z tématu i stylu inscenace. Závěr s názvem Mirkův smolný den působil naopak nenásilně a aktualizace. Hrající děti, využívající ve své inscenaci jednoduché znaky, zkratku, obrazovost a princip střihu z komiksových příběhů, dokázaly na jevišti svou hrou zpřítomnit pozitivní myšlenky klubového života (staré bezmála osmdesát let), hlavně důvěru v kamarádství a čest, a to s nadsázkou, nikoli shazovačně. Inscenace získala **doporučení do širšího výběru na celostátní Dětskou scénu**.

V ZUŠ Rakovník se spojily v jedné inscenaci dva ročníky (**5. a 6. ročník LDO**) a vytvořily sérii napínavých příběhů s rámcem odpovídajícím názvu – **Po večere** (vedoucí Eva Suková a Jiří Suk). Rámec skupinového vyprávění strašidelných příběhů večer na lyžařském výcviku poskytl prostor pro zastřešení pěti dramatizovaných příběhů obou skupin dětí. Hrající vypravěči přiznaně vstupují do rolí, přecházejí z roviny epické do dramatické a naopak, využívají (ve zvoleném rámci) dostupných rekvizit, snaží se realisticky zobrazovat emoce postav v situacích. Některé příběhy vyznívají působivěji, jiné méně. Diskutovalo se o dramaturgii (srozumitelnost a přehlednost zápletek jednotlivých příběhů), o scénografii, o inscenačním klíči i o pedagogických výzvách, které jsou při tvorbě inscenace někdy důležitější než režijní záměr.

Posledním hrajícím souborem na přehlídce byli **Zmizící** ze ZUŠ v Libčici (vedoucí Jaroslav Hejnic), kteří překvapili autorským představením **Kaňka** natolik, že jim bylo uděleno Čestné uznání lektorského sboru s doporučením na Celostátní přehlídku a dílnu dramatické výchovy v Jičíně. Kaňka je autorským počinem starší

skupiny děti z téže ZUŠ. Hrdina stejného jména (skutečnou postavou inspirovaný) je kluk, se kterým není nikdy nuda a kterého mají děti i při jeho smůle a „super plánech“ rády. Jednoduchý scénář, vyprávějící několik průšvihů spojených s hrdinou Kaňkou, poskytl prostor pro přirozenou hru dětí, ale i pro vědomou divadelní komunikaci a práci se znakem.

S využitím posudku Jaroslava Provazníka k inscenaci K neuvěření a Kateřiny Apeltauerové ze Střední pedagogické školy Futurum sepsala Eva Davidová

JIHOČESKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

ČESKÝ KRUMLOV, VLAŠSKÝ DVŮR 26.-27. 4. 2018

Krumlovské setkání i letos proběhlo ve znamení svátečních dnů. Starobylé prostory Vlašského dvora jsou nejenom překrásné, ale i intimní, čímž velice napomáhají kontaktu recitátorů s diváky. Poděkování za možnost se na tomto místě setkat a recitovat patří majitelce objektu, paní Heleně Pachtové, která též účastníkům přehlídky poskytla velkou šíři sponzorských darů. Všichni lidé z pořádající instituce (DDM Český Krumlov), kteří se kolem přehlídky točí a umožňují její bezproblémový chod, jsou ochotní, vstřícní a trpěliví. K důstojnosti akce nemalou měrou přispívá účast ředitele DDM Jakuba Pichla. Největší dík pak patří organizátorce Marii Smeykalové. Kromě jiného a jiného je schopna zajistit dětským účastníkům i jejich průvodcům zajímavé doprovodné programy, pevnou rukou a s úsměvem drží otěže časového harmonogramu – a navíc (protože je češtinářka a muzikantka) rozumí tomu, co pořádá, vidí do nitra. Její slova k recitátorům jsou upřímná, přátelská a poučená.

Stejně jako v minulém roce i letos vedla doprovodný program pro dospělé průvodce recitátorů Hana Patrasová. V semináři představila tituly knih, které jsou inspirativní pro následnou interpretaci. Dílny určené recitátorům vedl Jiří Pokorný. Po oba dny přehlídku uváděl izletý moderátor Ondra Smeykal. Jeho pozorný a sympatický projev se stal další fungující součástí krumlovské přehlídky. Odbornou porotu zastupovala Jiřina Lhotská, Jakub Hulák a Zuzana Jirsová.

Třetí kategorie, čtvrtek 26. dubna

Interpretaci poezie a prózy nabídlo devět recitátorů. Víc než polovina účinkujících dokázala navázat kontakt, vystavět výpověď, vést ji do pointy a přirozeným způsobem sdělit svůj názor. Čestné uznání za celkově kultivovaný projev získala **Zuzana Čínková** – a to zejména za interpretaci textu Daniely Fišerové **Dvojice**. Další

oceněný, **Jaroslav Lukeš**, vzbudil pozornost už přednesem fejetonku **Hanba** od Rudolfa Křesťana. Druhý a známý text (Jiří Žáček, **Hledám táta**) sděloval neobyčejně přesvědčivě, neboť k tématu přistupoval civilně a s odstupem. Třetí čestné uznání si z Krumlova odvezla **Matylda Mandovcová**. V úryvku z prózy **Domov pro Martány** od Martiny Drijverové prokázala schopnost porozumět tématu, odlišit situace, gradovat.

Na celostátní přehlídku DS Svitavy **postoupila Adéla Knížová**. Žáčková **Jarmareční píseň na počest prvních vzduchoplavců** jí přesto byla příležitostí ztotožnit se s textem a sdělit osobní přístup. Přesto Adéla okamžitě navázala kontakt s diváky, upoutala, dodržela autorem danou formu a verše sdělovala po smyslu. Recitátorka potvrdila své schopnosti osobitým přednesem textu Jiřího Suchého **Mravenec**. Rovnocenný **postup** si zasloužil **Pavel Mareš**. V poměrně rozsáhlé Eliotově básni **Des** respektoval verše, zvládal přesahy a sděloval větné celky. Pavel se stal se vypravěčem, který divákům přirozeně a s nadhledem ukazuje svůj názor na věc. Druhý přednes, úryvek z knihy **Tajný deník Adriana Molea** (Sue Townsendová) tentokrát nevyzněl. Text je interpretačně obtížný. Jde o dlouhý výčet časových údajů doprovázených strohým konstatováním, přičemž zvolený úryvek tvoří samostatný a kompozičně uzavřený celek, nepostrádá vtip a gradaci. V okresním kole byla Pavlova interpretace obou textů sdělná a vyrovnaná.

Čtvrtá kategorie, čtvrtek 26. dubna

Z jedenácti vystupujících byly oceněny dvě recitátorky, a to **Kateřina Bendová**, která se ctí a s pochopením (úměrným věku) přednesla nejednoduchý text Ludvíka Aškenazyho **Brutus** a **Hana Reitzová** za interpretaci básně **Nikdo**, jejímž autorem je Shel Silverstein.

Karolína Jasovská, která **postoupila na celostátní přehlídku**, nabídla dva zcela žánrově odlišné úryvky z rozsáhlejších prozaických děl (první text: Sheila Ochová **Sůl země a blbá ovce**). Karolína v obou případech prokázala svou recitátorskou zkušenost. Umí zaujmout diváky, vnímá prostor. Její řeč je kultivovaná, přičemž neztrácí na přirozenosti. Má dar vyprávět, větné celky sděluje vázaně a po smyslu. Nominována byla za interpretaci úryvku z knihy **Havran z kamene** od Tomáše Pěkného. Lektorský sbor doporučil akcentovat pozici vypravěče a tuto parketu udržet i v oslovování a v přímé řeči. Další **postup** získal **Daniel Paukner**, recitátor, který se na krajské přehlídce objevil poprvé. Přestože nemá dlouhodobější zkušenosti s vystupováním, dokáže, díky osobnímu zaujetí a autenticitě projevu, vzbudit divákovu pozornost. Je vypravěčem, který ví, co říká. Daniel zaujal již v přednesu textu Zdeňky Jirotky **Saturnin**. Zvolená část z expozice knihy, kterou nelze interpretačně vystavět jako samostatný a vypovídající celek, však recitátorovi znemožnila vytvořit ucelenou výpověď. Volba druhého textu, dramatické části příběhu **Pes Baskervilský** (A. C. Doyle), byla naopak velice šťastná. Ucelený úryvek umožnil Danielovi vyprávět, vylíčit atmosféru, vzbudit napětí – a přenést své zaujetí pro dobrodružství na diváky.

První kategorie, pátek 27. dubna

Z celkového počtu 14 vystupujících byla pro výjimečně dobrou a přirozenou interpretaci oceněna téměř polovina zúčastněných. Tito začínající a malí recitátoři přinesli obraz směrlosti, autenticity a upřímnosti – a také svědectví o citlivém a poučeném vedení. První kategorie se stala perličkou celé přehlídky. Pokud by lektori museli vybrat pouze dva postupující, těžko by se rozhodovali a patrně by k některému z úspěšných interpretů nemohli být zcela spravedliví. *(Osobně jako pozitivum vnímám skutečnost, že u nejmladších recitátorů nejde o další postup. Samotná účast na krajské přehlídce je povzbuzením pro ty, kteří se „drápkem chytanou“ a budou chtít pokračovat, aniž by ve svém věku a v osobním vnímání nabyli pocitu, že neuspěli.)*

Cenu za přednes si z Krumlova odvezli tito recitátoři: **Anežka Bendová** (Jaroslav Vejvoda, **Babičko, pošli mi modrýho slona**), dále **Barbora Bosáková** (Jiří Kahoun, **Sluníčko a malý čmeláček**), a také **Ondřej Čada** (Lubomír Feldek, **Zapomnětlivý**). Ocenění získal též **Maxim Dlouhý** (Jiří Kahoun, **Sluníčko a dva kamarádi**), dále **Kristýna Koptíková** (Jiří Kahoun, **Povídavá rybička**). A také **Marek Holec**, který přednesl svou vlastní slovní hru s textem

Františka Hrubína **O řepě**.

Druhá kategorie, pátek 27. dubna

V této kategorii vystoupilo 12 recitátorů. Několika z nich se nepodařilo sdělit svůj vlastní výklad, tedy důvod, proč právě toto přednášejí, neboť si vybrali buď myšlenkově složitý text či úryvek s více dějovými liniemi.

Cena za vyprávění příběhu **Jak se narodil Kvído** od Miloše Kratochvíla byla udělena **Adéle Hančové**. Oceněna byla také zkušená, šikovná a kultivovaná vypravěčka **Viktorie Mohňanská**. Dějově a tematicky komplikovaný úryvek z knihy Lubora Faltejska **Docela malé zeměřesení s názvem Náповěda je věda** ji vedl spíš k líčení jednotlivých situací, a celkové sdělení se rozdrobilo, uniklo. **Na celostátní přehlídku postoupil Jakub Kasper**, který si šťastně vybral báseň Sergeje Michalkova **Křišťálová váza**. Humorný text mu „sluší“. V krajské přehlídce dokázal postupně a s nadhledem projevit svůj názor a vést ho do pointy. Pouze v prostřední sloce, kdy verše otevírá anafora, působily intonace mechanicky, jakoby nedůležité – a to právě jen v opakujících se souslovích. Další **postupující**, **Kristýna Sovová**, s porozuměním absurdnímu humoru uchopila Silversteinovu báseň **Monika, co chtěla koníka**. Silversteinovy verše si získaly oblibu u čtenářů různého věku a jsou často dětskými i dospívajícími recitátory interpretovány. Kristýnin přednes však nad jiné zazářil. Kromě toho, že si je vědoma toho, co chce říct, zvládla veršovanou formu, dialogy, „netlačila na pilu“, gradovala. A co víc, podařilo se jí vytvořit i náznak napětí. Závěrečnou sloku mírně rytmizovala. Pokud jde o záměr (a bylo by to asi zajímavé), je potřeba úmysl dotáhnout tak, aby se způsob vyjádření stal dalším fungujícím prostředkem ke zvýraznění recitátorčina nadhledu. Pakliže se rytmizace vloudila mimoděk, jako dozvuk dětského skandování, bylo by dobré zkoušet to jinak.

Není co dodat, snad jen potvrdit, že v Českém Krumlově bylo, je (a určitě i bude) dobře.

Zuzana Jirsová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

26. ROČNÍK BECHYŇSKÉHO JARA

Bechyňská krajská přehlídka (konala se 13.–14. dubna 2018) nabídla letos příznivý obraz jihočeského dětského divadla. Ze 14 představení bylo jen čtyři možné označit za zcela nepoučená nebo od základu problematická. Celkově dobrou úroveň přehlídky ovlivnila především jindřichohradecká Základní umělecká škola, z níž se přehlídky účastnilo hned pět souborů. Už tahle skutečnost myslím dokládá, že se v tomto zařízení pracuje s dětmi a mladými lidmi na velmi dobré úrovni. Je zjevné, že se řediteli ZUŠ V. Maděryčovi daří budovat kvalitní pedagogický sbor. Ale na letošní bechyňské přehlídce se ukázalo, že jižní Čechy disponují v současnosti poučenými a tvořivými pedagogy dramatické výchovy i z jiných ZUŠ nebo i jiných zařízení, kde se pracuje s dětmi.

Jana Wertigová přivezla do Bechyně dva soubory se dvěma inscenacemi. Soubor **Velký Poškolák z Hluboké nad Vltavou**, který pracuje pod ZŠ, připravil tři balady K. J. Erbena a pásmo (na pomezí přednesu a divadla) nazval **Kytic-elle**. Děti dokázaly Erbenovy verše většinou kultivovaně přednášet a více či méně zdařile je ilustrovaly hrou s loutkami-totemy (Zlatý kolovrat) a šátky (Štědrý den) nebo vytvářením prostředí z vlastních těl (Svatební košile). Nejpůsobivější byl Štědrý den, protože v něm se soubor společně předvedl na Erbenovy verše a nedubloval působivý přednes nadbytečnými popisnými ilustracemi. Jejich vystoupení ocenil lektorský sbor čestným uznáním.

Kromě souboru z Hluboké vede Jana Wertigová také soubor **Parta Kámošů ze ZUŠ v Borovanech**. S ním připravila inscenaci **Astalavista, Pedro** podle „velice americké“ pohádky Pavla Šruta Jak se Pedro dostal do nebe a z nebe (z knihy Prcek Tom a Dlouhán Tom). Vtipný příběh prohnáného zloděje, švindlíře a šprýmaře Pedra Urdemalase je výbornou látkou pro soubor mladších dětí, s nimiž vedoucí pracuje. Jana Wertigová a členové jejího souboru využili vděčných situací, které předloha nabízí (přechytračení svatého Petra, rošťárny v nebi), a v improvizacích šikovně domysleli některé další, jimiž postavu Pedra dobře exponují (krádeže a lumpárny v úvodu příběhu). Tyto drobné situace na začátku inscenace by však bylo potřeba ještě zpřehlednit, aby se divák orientoval, kam má zaměřit pozornost, kde se právě odehrává důležitá akce. Velmi nápadité a divadelně působivé je řešení nebe, a to jak díky kostýmům (bílé řízy pro anděly, vtipně řešené svatozáře apod.), tak pohybovou stylizací – všichni „nebešťané“ se pohybují v lehce zpomaleném tempu v kontrastu s hyperaktivním Pedrem. Soubor hraje příběh s velkou chutí, baví se jím a i tam, kde dramatičtější používá Šrutův text (např. v dialogu Pedro-svatý Petr), znějí repliky živě, přirozeně, protože děti dokáží slovem přesvědčivě jednat, což se týká nejen Pedra, jehož představitel je skutečný „živel“, ale i dalších členů souboru. Na inscenaci borovanského souboru ocenil lektorský sbor kvalitní dramaturgii (včetně zdařilé dramatizace), nápadité režijní řešení i citlivý a poučený pedagogický přístup, a proto ji navrhl do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna ve Svitavách.

Soubor **Tlaminy ze Strakonice** funguje pod vedením **Markéty Čarkové** už čtyři roky, i když nemá žádného zřizovatele. Jejich autorská inscenace **Sdílim** s aktuálním tématem nebezpečí propadnutí „mobilománii“ obdržela čestné uznání. Navzdory tendenci ke schematicčnosti a občasným neobratnostem ve vedení příběhu i v divadelním řešení ocenili lektori zaujetí dětí tématem a některé šikovné divadelní nápady (zmnožení postavy matky).

S počítačovou tematikou přijel do Bechyně také soubor **Divoch, DDM České Budějovice**, pod vedením **Venduly Kecové**. Na představení inscenace **Hraj?!**, jejímiž autory jsou Lucie Koutková a členové souboru, ocenil lektorský sbor kultivované, dobře vedené děti a zajímavé divadelní řešení počítačových her (vystoupení získalo čestné uznání). Inscenace však postrádala nosný příběh, zatím se spokojovala jen se schematickou ilustrací myšlenek včetně využívání nepříliš přesvědčivé allegorie (nejasná postava Svůdce mobilu).

5. - 6. ročník LDO ZUŠ Jindřichův Hradec pod vedením **Barbory Fukové** nabídl pohled do rozpracované inscenace **Kdysi o nás**. Podle vyjádření vedoucí bylo záměrem zachytit život dětí za války. Představení, které jsme viděli, bylo zatím syrovým materiálem – sledem různých her, dílčími jakoby dokumentárními obrázky, kterým však chybělo jasnější ukotvení (časové, místní, ale

i konkretizovaný úhel pohledu). Ocenili jsme kultivovanost dětí (s jistou rezervou v jejich hlasovém projevu) a množství zajímavého materiálu, který děti v práci na inscenaci shromáždily.

František Oplatek, učitel Základní školy v Bechyni, učí už několik let s výbornými výsledky také v **LDO ZUŠ v Jindřichově Hradci**. Na bechyňskou krajskou přehlídku přivezl variaci na některé náměty z knihy Dušana Taragela **Pohádky pro neposlušné děti a jejich starostlivé rodiče**. Byl si dobře vědom toho, že předloha trpí množstvím problémů a místy se vyznačuje křečovitou snahou o humor, a tak ji se souborem starších dětí uchopil jako příležitost ke groteskní parodii vědecké konference o „lčení“ zlobivých dětí. Díky nadsázce se souboru podařilo vytvořit nosnou stylizaci při tvorbě typových postav a vymyslet řadu šikovných divadelních řešení. Lektorský sbor inscenaci ocenil čestným uznáním.

Čestné uznání obdržela i další skupina z **jindřichohradecké ZUŠ, 4. ročník LDO**, tentokrát pod vedením **Jiřího Rezka**. Jako předlohu si zvolili čerstvou novinku současné americké autorky Michelle Cuevasové **Zpověď Jonatána Papírníka**, která souboru nabídla silné téma – hledání vlastní identity: hrdinou je chlapec, který zjistí, že žije jen v představách své sestry. Jenže dramatizace J. Rezka je zatím dosti nepřehledná a zatížená množstvím slov. Nicméně představení na krajské přehlídce naznačilo možné cesty k dopracování inscenace: princip vyprávěného divadla (vyprávěčem je hlavní hrdina), nosné a smysluplné scénografické řešení (centrálním objektem je stavba, která je prostorem hlavního hrdiny) a náznaky crazy stylizace.

S druhou inscenací, tentokrát nejstarší skupiny jindřichohradecké školy, **7. ročník LDO ZUŠ Jindřichův Hradec**, byl **Jiří Rezek** doporučen k **přímému postupu na celostátní přehlídku**. Je jím dramatizace známé absurdní povídky Ivana Vyskočila **Zrádce**, která nabízí jak jazykový, tak především situační humor a také téma oslovující dospívající. Skupina rozumí poetice Ivana Vyskočila velmi dobře, její grotesknost si na jevišti vychutnává a doslova užívá. Divadelní práce na této povídce je dobrou cestou k seznámení dospívajících s absurdní literaturou 50. a 60. let a s poetikou absurdního dramatu. Lektorský sbor ocenil jak přehlednou výstavbu inscenace, tak zručnost při vytváření jednotlivých postav, aniž se členové souboru musejí uchýlovat k lacinému karikování nebo násilnému „vyřábění“ humoru. (Lektorský sbor jen upozornil na to, že představitel Ředitele někdy příliš, až na hranici únosnosti zatlačí na hlas.) Jediným problémem bechyňského představení byl závěrečný „fórek“ s výbušnou pizzou a postavami, které se najednou objeví na jevišti s knírky – působí to samoučelně, jako těžko zdůvodnitelný úlet. V diskusi vedoucí přiznal, že tato neorganická tečka byla výsledkem momentálního nápadu členů souboru, jemuž J. Rezek nedokázal zabránit.

Svou inscenaci představil v Bechyni také ředitel **jindřichohradecké ZUŠ Vojtěch Maděryč**. Předlohou pro jeho soubor byl příběh **O sedmi bratřích ve studni** z klasického souboru folklorních vyprávění, která ve Francii shromáždil a převyprávěl Henri Pourrat (v českém překladu Jiřího Reynka vyšel výběr těchto vyprávění v knize *Poklady z Auvergne*). Drobnou anekdotu, v níž počítající zapomene spočítat sám sebe, rozehrávají malé děti ve věku 6–7 let s chutí a nadšením. Část skupiny má za sebou již dva roky přípravného ročníku a první ročník Literárně dramatického oboru v ZUŠ, jiné přibyly do skupiny v letošním roce. Předloha Henriho Pourrata byla pro tuto skupinu šťastnou volbou. Je zřejmé, že si s příběhem užily spoustu legrace a stále je baví. Citlivé vedení Vojtěcha Maděryče využívá přirozenou hravost dětí a nenásilně je směřuje k přehlednému divadelnímu tvaru. Osm dětí na jevišti ztvárňuje kolektivní roli vyprávěče a zároveň osm bratrů (na krajské přehlídce hrálo bratry osm dětí, proto došlo ke změně titulu), kteří se vydávají do světa. Bez rekvizit a kulís dokáží děti nastolit prostředí a děj prostřednictvím pohybové hry. Vstupy, spíše přeskoky do dalších rolí (například Maminky) probíhají hravě a přirozeně. Nebezpečí, s nimiž se bratři cestou setkávají (vlk a žralok), jsou podána formou hry a končí velkou honičkou po jevišti. Lektorský sbor ve svém hodnocení podtrhl zejména přirozenost dětí na jevišti a jejich schopnost rytmizovat herecké akce. Délka představení, cca 6 minut, je úměrná schopnostem a zkušenostem dětí. Inscenace byla **doporučena do**

širšího výběru na Dětskou scénu ve Svitavách.

Lektorský sbor bechyňské krajské přehlídky ocenil **doporučením do širšího výběru** ještě inscenaci Šnofinus a Mordulína „dle původního textu Šnofonius a Mordulína Aloiose Gallata“ (text původně vznikl v polovině 19. století jako parodie na romantické tragédie a tradiční loutkářské hry), kterou předvedl **soubor LDO ZUŠ ze Strakonice**. I přes počáteční odpor „polorozpadlé a poslepuvané“ skupiny mladších teenagerů se **Ivan Křešnička** (jak se sám vyjádřil) rozhodl seznámit soubor s loutkovým divadlem a jeho principy. Zvolený text, parodující patos romantického milostného příběhu, se pro tuto věkovou kategorii dobře hodí. Přeneseme-li se přes dosti neautentický rámec inscenace (skupina pubertáků „zavítá“ z nejasných důvodů na půdu a při té příležitosti se náhle rozhodne sehrát divadlo s nalezeným kuchyňským nářadím), dostaneme se k samotné hře, která je odehrávána v kukátkovém jevištiátku s vlastnoručně vyrobenými loutkami. Stylizace loutek i hlasové projevy postav byly většinou zdařilé, i když možnosti k většímu rozhraní nebyly vždy dostatečně využity. Celý soubor hrál s velkou vervou, což bylo někdy na úkor práce s hlasem, především pak při zpívání. Také práce s loutkou by si místy zasloužila větší přesnost. Přesto působilo představení kompaktně a energicky (ostatně nejen díky tomu postoupil soubor, jak jsme se dozvěděli, také na Loutkářskou Chrudim).

Jak už jsem napsal v úvodu, čtyři představení bechyňské krajské přehlídky byla divadelně i z hlediska pedagogického přístupu vedoucích problematická. Do kategorie insitního divadla patřila inscenace **Ať žijí duchové Divadélka bez opony z Milevska**, které vede **Miroslav Martínek** při ZŠ. V rozpravě, v níž se hovořilo o nešikovném jevištním řešení, neadekvátním použití playbacku a dětech, které jsou na jevišti vinou elementární nevybavenosti totálně rozpačité, a tak mohou stěží přirozeně jednat, se vedoucí vyjádřil, že sice už několikrát slyšel, že existují „nějaké semináře“, ale on je „jen ochotník“... Omylem byl také **Strakonický dudáček**, kterého pro **Dramatáček Sosník při ZŠ Dukelská ve Strakonici**ch sepsal ředitel školy Václav Vlček. Vedoucí kroužku **Pavla Sosnová** a její děti se pustily do nerovného souboje s nelogicky vystavěným textem – a výsledkem bylo představení, v němž se nahodile střídají různé pohádkové či pověstové postavy a v němž děti, zatím divadelně nezkušené, jsou odsouzeny k tomu naivní, diletský text jen deklamovat (ačkoliv jsou šikovné a na kvalitním textu by se

dokázaly realizovat). Velmi ambiciózní, ale velmi nevkusné inscenace předvedly dva soubory: českobudějovické Studio Na pohodu Eduarda Hubeného (trapná kopie disneyovské **Sněhurky a sedmi trpaslíků**) a skupina, která se pojmenovala **Mladí talenti, z DDM Kaplice**, s níž pracuje **Martina Dražská**, mimochodem také učitelka mateřské školy (diletská, a hlavně nevkusná inscenace **Malého prince**, v níž jsou děti vedeny k mechanickému deklamování „velkých slov“, k popisným gestům, aniž jsou u nich rozvíjeny alespoň základní dovednosti komunikovat, o kultivaci vkusu ani nemluvě). Je ale potěšitelné, že zmíněné problematické inscenace tvořily jen zlomek programu bechyňské krajské přehlídky.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Markéta Pellarová Mráziková (divadlo Lokvar), Tereza Machková (ZUŠ Horažďovice) a Jaroslav Provazník (DAMU Praha).

Jaroslav Provazník

PLZEŇSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

RECITÁTOR, HORŠOVSKÝ TÝN, 9. DUBNA 2018

Krajské kolo Celostátní přehlídky dětských recitátorů pro Plzeňský kraj se konalo již potřetí v Horšovském Týně v pondělí 9. dubna 2018. Přehlídku organizovala Základní umělecká škola Staňkov ve spolupráci s Městským kulturním zařízením. Přehlídka byla pečlivě připravená, organizátory v čele s Jitkou Pluháčkovou je třeba ocenit za plynulý chod přehlídky a velmi přátelskou atmosféru.

Všechny čtyři kategorie recitátorů se vešly do jednoho dne. Přehlídka probíhala současně ve dvou prostorách za účasti dvou lektorských trojic. První a druhou kategorií měla na starosti „porota“ ve složení Ema Zámečnicková, Jiřina Lhotská a Hana Švejďová. Třetí a čtvrtou potom Vojtěch Maděryč, František Oplatek a Anna Hrnecková. Po skončení přehlídky a udělení ocenění měli recitátoři a jejich doprovod možnost osobního rozhovoru s lektory.

1. a 2. kategorie

Mladší děti přednášely v městském kulturním zařízení v příjemném sálku s podiem. Děti si mohly vybrat, zda podia využijí, či se postaví k přednesu pod ně, menší děti většinou zvolily druhou možnost, naopak recitátoři z II. kategorie se jeviště nebáli. Lektorský tým ve složení Jiřina Lhotská, Hana Švejďová a Ema Zámečnicková s poměrným uspokojením sledoval vystoupení přítomných dětských recitátorů, zejména z I. kategorie, neboť zaznívaly, ne tolik známé, zajímavé texty, děti přednášely s chutí, bez manýr obvyklých v tomto věku – nepřírozené intonace (tzv. vlnkování) a přízvukování. Pokud se přednes nevydařil k plnému uspokojení, tak důvodem často bylo nedostatečné sdělení příběhu, charakterizace postav (přímé řeči), předání obrazu situace a výstavba recitačního celku. Někdy dětskému

sdělení uškodila přepečlivá výslovnost, přílišné soustředění na artikulaci, na úkor přirozenému vyprávění.

Děti recitující v I. kategorii, nepostupují do národní přehlídky, ale 7 recitátorů ze 14 si odnášelo diplom s oceněním, což svědčí o již zmíněné vysoké úrovni.

Z druhé kategorie lektorky nominovaly na národní přehlídku 2 recitátorky: Anežku Krejčí a Karolínu Ulrich.

Anežka Krejčí zvolila text Aloise Mikulky **O měsíci a velbloudátku**. Dívka se svojí maminkou, zkušenou loutkářkou, zvolila text, který autor napsal pro loutkový výstup. Na jejím přednesu jste divadelní původ textu však nepoznali, jednalo se opravdu o prozaické, pravda, ne pro dětský přednes ideální, příliš lyricko-sentimentální a mnohoslovné, vyprávění. Anežka však předvedla plně zvládnutí mluvnických výrazových prostředků, vyprávěla přirozeně a obrazotvorně, s osobitým nasazením, bez zbytečného sentimentu. Při rozboru jejího výkonu jí bylo doporučeno do národní přehlídky text ještě poněkud proškrtat.

Karolína Ulrich přednášela text Petry Dvořákové **Nejzvědavější Tamarin**. Recitátorka na sebe upozornila svým soustředěným až sugestivním projevem, se kterým se snažila sdělit divákům své zaujetí pro úryvek z oblíbené knížky. Právě pro osobitý, upřímný přednes byla vybrána k postupu, i když by jejímu přednesu prospěla větší přehlednost a výstavba.

Ema Zámečnicková

3. a 4. kategorie

Ve třetí kategorii bylo celkem patnáct účastníků, ve čtvrté kategorii čtrnáct. Úroveň obou starších kategorií byla standardní, většina výkonů byla hodna krajského kola. Próza převažovala nad poezií. Zejména ve čtvrté kategorii se se účastníci často potýkali s výběrem textu. Nejmarkantnější byly nevhodně zvolené úryvky delších próz, které vytrženy z kontextu působily nejednotně a pro recitátory bylo nesnadné, popř. nemožné najít v nich ústřední téma a srozumitelně vystavět svůj výkon. Často bylo také pro recitátory těžké najít osobní postoj k textu a obhájit svou interpretaci jeho výběr.

Ve třetí i čtvrté kategorii vyslechla porota vždy pět druhých textů. **Ve třetí kategorii** byl oceněn **Jiří Špiroch** za text **Moje malé velké já**, na dětskou scénu **postoupila Eliška Bizoňová** se třemi básněmi Shela Silversteina: **Automat na domácí úkoly**, **Recept na vyléčení škytavky**, **Přátelství** a s textem Gianni Rodariho **Popletená pohádka**. Spolu s ní postoupil na dětskou scénu **Vojtěch Kříž** s **Nespokojeným dromedárem** Jacquese Préverta a **Rosničkou** Miloše Macourka.

Eliška Bizoňová prokázala v obou textech velký smysl pro humor, cit pro rytmus, načasování a práci s pointou. **Vojtěch Kříž** potom prokázal velké porozumění pro trable hlavních postav svých textů a schopnost poutavě vyprávět příběh. Ve druhém textu si také velmi dobře poradil s „nekonečnou větou“ Miloše Macourka.

Ve čtvrté kategorii byla oceněna **Alena Oláhová** za úryvek z knihy Aleny Kastnerové **O lině babičky**. Na dětskou scénu **postoupila Terezie Hodková** s textem Evžena Bočka **Poslední aristokratka** a básní Pavlíně Čermákové **Hra o dvou hráčích** a **Lucie Krajčičová** s textem Zdeňka Šmída **Píseň o rýzmberské paní** a básní Vladimíra Holana **Vltava v roce 1946**.

Terezie Hodková překvapila porotu vyzrálým projevem, smyslem pro humor a schopností výborně vystavět a pointovat prozaický text. V básni Pavlíně Čermákové, o jejíž vhodnosti pro recitátorku v tomto věku měla porota jisté pochybnosti, dokázala najít vlastní, sobě blízké a srozumitelné téma a dobře ho předat posluchačům. **Lucie Krajčičová** dokázala vyprávět poutavě, s bohatou vnitřní představou. Text odkazující k rytířským příběhům podala s potřebnou nadsázkou, aniž by se uchýlila k pouhé parodii. Mnohé významové vrstvy Holanova textu sice ve svém věku nemohla zcela odhalit, přesto však k němu našla vlastní cestu, podala ho přesvědčivě a s autentickým zaujetím.

Pevně doufáme, že recitátorů v Plzeňském kraji bude jen přibývat a přehlídka si udrží své kvality i nadále.

Úvod, 3. a 4. kategorie Anna Hrnecková, 1. a 2. kategorie Ema Zámečnicková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

TARTAS DOBŘANY, 20.–22. 4. 2018

DOBŘANSKÝ TARTAS JAKO VRCHOL SOPKY NEBO ŠPIČKA LEDOVCE?

Město Dobřany je již tradičním hostitelem krajské přehlídky dětského divadla pro Plzeňský kraj. Centrum pro kulturní a sociální projekty Johan z Plzně, které je od roku 2000 pořadatelem této postupové přehlídky, ji do Dobřan přivezlo již potřinácté. Město Dobřany ve svých institucích (Kulturní centrum Káčko, Základní škola v Dobřanech, Základní umělecká škola J. S. Bacha) poskytuje přehlídce výborné zázemí, které je již postaveno vedle oficiálního partnerství i na dlouholeté zkušenosti i ověřených osobních vazbách. Dříve „západočeská“ přehlídka se stala již v minulém ročníku přehlídkou krajskou, tedy s důrazem na Plzeňský kraj, který také spolu s ministerstvem kultury, městem Plzeň a městem Dobřany přehlídku také finančně podporuje. Krajské zaměření však ani letos prostor zájemcům z jiných krajů neuzavřelo. Podmínkou však nově byla účast v oblastních přehlídkách s právem nominace právě na Tartas, čehož využily soubory z Aše a Rožmitálu pod Třemšínem. Krajská přehlídka se tak stala již podruhé skutečným regionálním vrcholem, zda se jedná o vrchol invencí bobtnající sopky dětské divadelní tvořivosti v Plzeňském kraji nebo jen o oslnivé lesknoucí se špičku zašedlého a těžkotonažního ledu uplývajícími konvencí se ukáže v budoucnosti. Letos to rozhodně byl pestrý gejzír možných podob dětské divadelní práce.

Proto ještě před samotným reportem z letošního dobřanského Tartasu dovolte, čtenáři vážení připomenout, že od roku 2000 (přehlídka probíhala poprvé v režii a produkci plzeňského kulturního a vzdělávacího centra Johan tehdy ve Staňkově na Domažlicku) se tvůrčí prostředí pro dětské divadlo v Plzeňském kraji velmi proměnilo a viditelně rozšířilo. Z devíti souborů s devíti inscenacemi z obou

západočeských krajů (Karlovarského a Plzeňského) ve Staňkově se do letošního ročníku přehlídky dětského divadla Tartas 2018 přihlásilo 32 inscenací! Ty však již od loňska musí projít oblastními přehlídkami – Tajtrlíky (Sušice, Planá, Klatovy, Plzeň). Je to dáno kapacitou dobřanského festivalu, možnostmi ubytování, hracích prostor i kapacity dobřanské školní jídelny i možnostmi zajistit kvalitní doprovodný program ve formě tvůrčích dílen se studenty Ateliéru dramatické výchovy z plzeňské pedagogické fakulty. Jednotlivé oblastní přehlídky jsou koncipovány a realizovány ve spolupráci s místními partnery jako plnohodnotné celodenní festivaly tak, aby už sama účast na Tajtrlíkovi byla pro účastníky podnětným zážitkem.

Sám dobřanský Tartas nabídl také letos účastníkům přehlídky (více než 150 dětí a dospělých) ustálenou podobu tří denního festivalu, který je otevřen místu konání v pravidelném kostýmovaném průvodu na dobřanské náměstí (letos s tématem pirátů a dobrodruhů), inspirativním a pro dobřanskou veřejnost přístupným open air představením v zahradě u barokního kostela svatého Víta (letos Teatr Rajdo). Přehlídku již tradičně otevírá „uvítacím představením některý z ročníků tanečního oboru dobřanské „zušky“ pod vedením Pavliny Stupkové. Podstatnou součástí programu Tartasu jsou tvůrčí dílny a společenský večer pro dětské účastníky, což je praktikum studentů Ateliéru dramatické výchovy z plzeňské univerzity. Vytvoření paralelního programu pro dětské účastníky umožňuje vedoucím souborů získat prostor pro vzájemné diskuse a sdílení i nad rámec obsáhlých diskusí s lektorským sborem přehlídky. Lektorský sbor Tartasu je dlouhodobě tvořen „senátorským“ způsobem, tedy kombinací lektorů, kteří přehlídku již znají a těch, kteří ji potkávají poprvé. V letošním ročníku Tartasu lektorský sbor pracoval se složením Ivana Sobková (pedagožka ZUŠ a DAMU), Michaela Homolová (herečka Naivního divadla v Liberci a pedagožka tamní ZUŠ) a Jakub Doubava (herec, moderátor a režisér Českého rozhlasu).

Bohatý a velmi pestrý program tří denního Tartasu 2018 se sestával ze čtrnácti představení od dvanácti souborů, které přijely z celého Plzeňského kraje (jedno též ze sousedního Karlovarského – Aš, ZUŠ R. Schumanna, soubor Darebáci s představením Noční můry). Celým programem s velkou grácií, vtipem i vstřícností provázeli absolventi plzeňského Ateliéru dramatické výchovy Marie Monsportová a Bohumil Blecha.

Hlavní program Tartasu 2018 se o víkendu mezi 20. a 22. dubnem sestával ze čtrnácti inscenací od třinácti souborů. Představení byla ukázkou kvalitní, poučené a tvůrčí divadelní produkce tvořené a hrané dětmi. Nejmladší tvůrčí ze souboru **Před Oponkou (15. ZŠ Plzeň)** nabídli hravou, ale ve formě již poněkud tradiční inscenaci **Princezníčka na bále** podle známého textu Františka Hrubína. Pohádkové motivy byly zdrojem i dvou dalších inscenací, poněkud kostýmně „televizního“ tvaru **Ďáblská pohádka (Divadýlko Strašidýlko Plzeň)** a inscenované pověsti **Truhlář** ne zcela ukázněného a soustředěného souboru **Junicorn**. Další výraznou žánrovou inspirací byly zábavné literární a filmové žánry horor (**Valpuržina noc** souboru **Ježkovy voči ze ZUŠ Planá**, **Králiční plzeňského souboru Kastról** nebo **Noční můry** seskupení z ašské ZUŠ Darebáci či drsnější loutkářská variace na příběh Petra Chudožilova **Máte plíce? My ne ...** souboru **JuFaFaK ze ZUŠ Horažďovice**). Hlavní dramaturgickou linku letošního Tartasu představovaly inscenace postavené na aktuálních tématech, jež zajímají mladší teenagery, příběhy odehrávající se v současnosti, příběhy a často konfliktní se současnými dětskými hrdiny. To vychází bezesporu z převažující věkové struktury aktérů většiny souborů na letošním Tartasu i z budované vybavenosti souborů. Někdy šlo spíše formální podobu – ne zcela úspěšný muzikálový pokus **Děti ulice** souboru **Křiklouni (ZUŠ Klatovy)**, rytmicky přesná drobníčka **Léčení Hádavky a Mlátilky souboru Pecky/2 (ZUŠ J. Jindřicha Domažlice)**. Cesta za současností vedla přes autorské pokusy, dramatizace literárních textů – **Vzpomínky Jonyho (Pecky, ZUŠ Domažlice)**, autorské kompozice **Kde domov tvůj? (Kosáci Planá)** nebo v inscenaci **IN-FORMACE (Dramatický Tik Tak Sušice)**. Završením tohoto trendu je pak již cesta k inscenacím postavených na rodícím se charakterovém herectví, jež se uplatní v dramatickém sdělení postaveném na jednání postav, které v inscenaci respektují zkušenost a vybavenost postav. To nabídl František Kaska svým

divadelníkům ze souboru **IDI klub (Gymnázium Františka Křižíka v Plzni)** při práci na inscenaci s vypjatě aktuálním tématem inkluzivního soužití Řvi potichu, brácho.

Na závěrečném nedělním setkání byly vyhlášeny výsledky přehlídky. **K přímému postupu** na celostátní přehlídku Dětská Scéna ve Svitavách byla vybrána inscenace **Králíci**, katastrofický jevištní thriller souboru **Kastrol (ze Soukromé ZUŠ Trnka z Plzně, vedoucí Michal Ston)** a tři další získaly **doporučení**: Řvi potichu, brácho souboru **IDI klub (Gymnázium Františka Křižíka v Plzni, vedoucí František Kaska)**, **Kde domov tvůj?** souboru **Kosáci (Kulturní a okrašlovací spolek Planá, vedoucí Gabriela Švecová)** a inscenace **Máte plíce? My ne...** souboru **JuFaFaK (ZUŠ Horažďovice, vedoucí Tomáš Machek)**. Lektorský sbor letošního Tartasu také udělil dvě čestná uznání souborům: **Pecky (ZUŠ J. Jindřicha Domažlice, vedoucí Dana Žáková)** za invenční práci s předlohou v inscenaci Vzpomínky Jonyho; **Dramatický Tik Tak (SVC Sušice, vedoucí Milena Vrhelová)** za kolektivní tvůrčí přístup souboru v inscenaci IN-FORMACE.

Podle ohlasů účastníků, diváků, vedoucích i návštěvníků se letošní Tartas v Dobřanech povedl. Skvělou práci odvedl také spolu se studenty Ateliéru dramatické výchovy (současnými i bývalými) celý tým centra Johan. Vřelého ocenění za obětavou nápaditou a pomocnou technickou podporu se dostalo Janu Strnadovi, již legendárnímu osvětlovači, jevištnímu mistrovi a zvukaři.

A na závěr tedy odpověď na položenou otázku: ledovec nebo sopka? Letos Tartas tryskající sopkou, určitě!

Z Dobřan zapsal Roman Černík

KARLOVARSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

AŠ, 5. 4. 2018; AŠSKÁ LARITMA POPRVÉ POETICKÁ

Až do Aše poprvé v historii se ve čtvrtek 5. dubna 2018 na svou krajskou přehlídku vypravili dětská recitátoři a recitátorky z Karlovarského kraje. Přehlídku v Aši připravila tamní ZUŠ Roberta Schumanna v Aši a příjemné a důstojné prostředí dětskému přednesu poskytlo nové ašské kulturní centrum LaRitma. V rekonstruované industriální budově našli dětská recitátoři nejen dva funkční a přednesu vstřícné sály, ale také byla k dispozici příjemná kavárna s občerstvením. Kulturní centrum LaRitma poskytlo prostor také pro neformální setkání a rozhovory, na což jinak často nebývá moc příležitostí. Také lektorské sbory obou částí získaly pro svou práci v LaRitmě dobré zázemí. Součástí klidné a dělné atmosféry byla také péče kolegyň (Anny Pokorné, Pavla Hoškové, Jolany Zacharové) z pořadatelské základní umělecké školy.

Přehlídka sama probíhala od ranních hodin ve dvou oddělených skupinách po dvou kategoriích se dvěma porotami. Plzeňský pedagog z Gymnázia Františka Křižíka František Kaska s herečkou Západočeského divadla v Chebu Pavlou Janišovou a pedagožkou Základní umělecké školy v Plané Terezou Pecharovou rozhodovali o oceněních pro první a druhou kategorii. Zajímavý byl rozhodně sbor přednášejících v nejmladší (první) kategorii: sedm hochů mezi třinácti přednášejícími - nabízelo své precizní přednesové dovednosti. Zajímavé také je, že v této kategorii bylo nejvíce dětí z běžných základních škol, u dalších již jasně převažovaly žáci literárně dramatických oborů ZUŠ. Z **první kategorie** se sice s postupy končí v krajském kole, ale to neznamená, že by v ní nebylo co oceňovat, právě naopak - v první kategorii lektori udělili celkem pět čestných uznání a cen za přirozený a artikulačně čistý vědomý projev a také přístup k výběru a interpretaci literárního textu (například Matyáš Nushart nebo Adéla Žibrická). Ve **druhé kategorii** ve druhé kategorii se letos zúčastnila patnáctka recitátorů a i tady bylo větší

zastoupení menších škol, lektoři ocenili celkem šest recitátorů a do celostátního kola přehlídky lektoři doporučili za zaujatý a osobitý vyzrálý projev **Lindu Bucharovou (Astrid Lindgrenová: Ronja, dcera loupežníka)** a **Jana Žibrického (Michelle Cuevasová: Jak mě zachvátila existenční krize)**.

Třetí a čtvrtá kategorie na premiérové ašské přehlídce představily již řadu zkušených a vyzrálých recitátorů a recitátorek u nichž se projevila zkušenost (řada účastníků prošla předchozími kategoriemi) především v kontaktu s publikem, přednášející pracovali s bohatou škálou prostředků, jež především u oceněných umožňovaly jednání slovem i interpretační postoj a osobní vklad k výslednému přednesu. Významnou roli také hrál často objevný výběr textů. Zvláště ve čtvrté kategorii byla řada vystoupení v opravdu vysoké kvalitě. Lektorský sbor obou nejstarších kategorií, který pracoval ve složení Pavla Sovová (hlasová pedagožka a ředitelka ZUŠ v Chrástu), Jindřich Skopec (herec Západočeského divadla v Chebu) a Roman Černík (pedagog Západočeské univerzity v Plzni a DAMU v Praze) po velkých diskusích nabídl postup ve třetí kategorii **Adamu Petrákovi (Claudine Desmarteau: Být nebo nebýt světový; Daniil Charms: Brm, brm, brm)** ze ZUŠ Ostrov a **Nikole Michalákové (Daniela Fischerová: Pohoršovna; Jacqueline Wilsonová: Všude dobře, doma nejlíp)** z domácí ZUŠ Roberta Schumanna. Ve čtvrté kategorii do svitavské národní přehlídky získali právo na postup a reprezentaci Karlovarského kraje **Karolína Joo (Irena Dousková: Chuligán; Petr Nikl: Mlžná pohádka)** ze ZUŠ Ostrov a **Václav Ponikelský (Mark Haddon: Podivný případ se psem); Ivan Martin Jirous: Večer před svatým Janem)** z ašské ZUŠ.

V drobném závěrečném ohlédnutí stojí za připomenutí, že se v Aši představili žáci z řady míst kraje a potěšitelné byly výkony účastníků i z malých škol (např. Habartov, Žlutice). Hlavními centry přednesu, soustavné práce s recitátory v kraji, která se prokazatelně zúročuje především ve vyšších kategoriích, jsou především základní umělecké školy a to již tradičně ZUŠ v Ostrově, ZUŠ Antonína Dvořáka v Karlových Varech a také domácí, ašská ZUŠ Roberta Schumanna.

První ročník ašské přehlídky uměleckého přednesu pro Karlovarský kraj nabídl nejen výborné výsledky soustředěné práce, ale přehlídka také poskytla prostor pro diskuse recitátorů a jejich doprovodu s lektory. Určitě je hodno připomenutí, že i město Aš přímo v osobě pana starosty (zúčastnil se vyhlášení výsledků) i podporou organizační vydalo jasný vzkaz, že si příležitosti pořádat to tvůrčí setkání váží.

Zažil a zapsal Roman Černík

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

OSTROV, 6. 4. 2018, MDDM

Karlovarská přehlídka se po hostování v Plzeňském kraji (přehlídka v Dobřanech) vrátila do Ostrova. Ujal se jí místní Městský dům dětí a mládeže a nutno říct, že zodpovědně a s přehledem. Zuzana Janecká, pracovnice MDDM, která přehlídku organizovala, dokázala se svými kolegy vytvořit zázemí s příjemnou atmosférou, pro děti, v době debat vedoucích souborů s lektorským sborem, výtvarné a sportovní aktivity, prostě každý přesně věděl, kde má zrovna být, a co se bude konat.

Přehlídka se konala ve velkém sále Domu kultury a v útulném komorním sálku MDDM.

Do přehlídky se přihlásilo sedm souborů, jeden ale kvůli onemocnění v souboru nedorazil. Ze šesti představení odehrály děti ze ZUŠ Ostrov hned čtyři. Lektorský sbor pracoval ve složení Kateřina Schwarzová, Jiřina Lhotská a Radek Marušák.

Přehlídku zahájil domácí soubor **HOP – HOP**, který v režii **Ondřeje Šulce** se představil hned ve třech inscenacích. **Ema** je dramatizací knihy Petry Braun Ema a kouzelná kniha. Jde o pohádkový příběh neobyčejné dívky a neobyčejné knihy. Inscenace staví na obrazech, kdy je především na divákovi, aby si příběh verbalizoval. Obrazy ale nejsou dostatečně čitelné a i v jednotlivých situacích se ne vždy dětem daří je naplnit konkrétním obsahem a tak příběh zůstává nepřiliš přehledný.

Kryšpín zmizel je autorská inscenace, která řeší šikanu mezi dětmi. Inscenace má složitý kompoziční princip (skoky v čase a v situacích), ve kterém se divák občas ztrácí a pracuje se znakem a vysokou stylizací. Děti se ale v nabídnuté formě cítí jistě, přesně vědí, co v jednotlivých situacích řeší. **Inscenace byla doporučena k širšímu výběru na DS.**

Třetím vystoupením dětí pod vedením Ondřeje Šulce byla spíš ukázka kvalitní práce v hodinách než hotový divadelní tvar. **Jojo** - příběh malého človíčka (loutka), který se ocitne v rodině s dětmi a zažívá s nimi jednotlivé situace, tak vyzní marginálně. V etudách se děti soustředí především na práci s loutkou, předmětem nebo stínohru. A v konkrétních situacích pak není zřejmý vztah hrajících postav, Joja a jednotlivých vytvářených akcí. Navíc ty působí často nahodile a nedůsledně.

Domácí soubor **HOP - HOP**, tentokrát v režii **Ireny Konývkové** se představil ještě v dramatizaci stejnojmenné knihy izraelského autora Uri Orleva **Běž, chlapče, běž**. Příběh, který vychází ze skutečných událostí, je příběhem židovského chlapce v Polsku, kterému jako jedinému z rodiny se podaří utéct z židovského ghetta. Několik let se schovává v lesích a ve vesnických rodinách. Přestože přijde ve válce o ruku, podaří se mu nakonec přežít. Sama předloha poskytuje nosné téma a nepostrádá dramatickostí, čehož inscenátoři

dokázali využít. Inscenace nepostrádá napětí, silné situace a vyrovnané herecké výkony. Celý plán a téma inscenace je naplňován fyzickým akcentovaným v pohybu, vhodně zvolenou hudbou a světelným plánem. K úvaze je samotný závěr, protože propojení tématu inscenace a přesahu do současnosti, vyznělo poněkud proklamativně, neboť nebylo dostatečně divadelně vybudované. Drobné připomínky měla porota k „laškovně“ scéně Kühna a Boženy, která vyzněla poněkud nepatřičně. Dobré by bylo také vyvážit razanci fyzického projevu herců křehkostí, která v inscenaci chybí. Takovou situaci, která onu křehkost nepostrádá, je scéna hlavního hrdiny a Halinou. Pro své kvality je inscenace **nominována k přímému postupu na celostátní DS.**

Tři oříšky pro Popelku upravil podle scénáře F. Pavlíčka **Vítek Morávek**, učitel ze **ZŠ Královské Poříčí**. Inscenace měla všechny neduhy nepoučených inscenátorů, ale jednu velkou kvalitu. V pohádce vystupovali všichni žáci malotřídní školy (přes 30 dětí) v malé obci s 800 obyvateli. Vystoupení je ukázkou dobrého propojení školy s veřejností, společného sdílení života v obci. Vedoucí dramatického kroužku Vítek Morávek navíc projevil velký zájem o práci v tomto oboru a byly mu poskytnuty kontakty na Artamu.

Deník praštěný ségry a šílenýho bráchy představil divadelní soubor **Rytíři a Víly** ze **ZUŠ v Aši**. Inscenace je dramatisací knihy Oldřišky Ciprové a režie se ujala vedoucí souboru **Pavla Hošková** společně se souborem. Dobře sebevědomě vedené děti si ve spolehlivé předloze užily střet holčičího a klučičího světa a prostředky scénického čtení jim umožnily být nad postavou a bavit se samy se sebou. V inscenaci se pracuje s chórem, ze kterého vystupují jednotlivé postavy do situací. Představení má spád a užili si ho jak účinkující, tak i diváci. Vedoucí souboru bylo doporučeno vytvořit ještě větší kontrast mezi holčičím a klučičím světem, kdy ten holčičí působil poněkud jednostranně. **Inscenace byla doporučena do širšího výběru DS.**

Jiřina Lhotská

ÚSTECKÝ KRAJ

PŘEHLEDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

LOUNY, 21.–22. 4. 2018

Již tradičně pořádala krajskou Dětskou scénu Městská knihovna v Lounech. Poskytuje vždy pro přehlídku nadstandardní zázemí v prostorách knihovny. Pracovníci MKL zabezpečují i takové služby jako je hlasová rozsvíčka před recitací a nápověda. Další knihovníky je možné vidět v rolích moderátorů, fotografa, kavárníků. To vše podporuje velmi vstřícnou atmosféru a minimalizuje soutěžní ráz celé přehlídky. Všichni recitátoři dostávají kromě účastnického listu i šité hračky (talismany) z dílny Spolku paní, dam a dívek, který pracuje při knihovně.

Přehlídka trvala dva dny a také tradičně byla pořádána o víkendu. To umožnilo rodičům dětí přítomnost na přehlídce a sál tak praskal ve švech po celé dva dny. Knihovna se tak stala místem, kde se setkali milovníci poezie a literatury ať už v roli recitátorů nebo diváků a nutno říct, že všichni tuto událost pojali vážně a slavnostně.

Každý den byl rozdělen na dvě části – dopolední a odpolední, kdy každá byla vždy věnována recitátorům jedné věkové kategorie. V lektorském sboru zasedly: Ema Zámečnicková, Renata Vordová a Oksana Kaplanová.

Po každém bloku proběhl rozborový seminář – lektorky byly k dispozici dětem i jejich dospělému doprovodu na třech místech a věnovaly se všem, kteří přišli diskutovat o svých výstupech.

V **první kategorii**, která sice není postupová, ale v Lounech ocenění recitátoři postupují do odpoledne a zahajují přehlídku kategorie třetí, recitovalo celkem 18 dětí. Lektorský sbor udělil čestná uznání třem dětem: **Emě Černé, Janu Legutkovi a Elišce Mádlové.**

Ve **druhé kategorii** viděli diváci celkem 18 recitátorů, do Svitav poslaly lektorky Štěpánku Gregorovou s textem Borise Prazdovského **Málo místa** (zde dokázala recitátorka na minimálním prostoru básně vytvořit atmosféru i předat jasné sdělení) a **Tomáše Kisiela** s textem Shela Silversteina **Rocková kapela** (výborná práce s rytmem i refrény, jasné sdělení).

Recitátoři **třetí kategorie**, kterých do Loun přijelo 16, interpretovali všichni dva texty. Ústecký kraj budou reprezentovat na celostátní přehlídce **Anna Horáková**, která excelovala především recitací textu Jiřího Dvořáka **Loskuták a ministr** a **Ondřej Kejzlar** s brilantní interpretací textu Naděždy Slunské **Monolog šroubu ve dřevě**.

Nedělní odpoledne patřilo recitátorům **čtvrté kategorie**. Diváci zhlédli 30 vystoupení – tedy od každého z patnácti recitátorů dva texty. Tady byly znát největší rozdíly. Někteří recitátoři ještě volili texty spíše dětské – epické, jiní sáhli po textech náročnějších, zpracovávajících závažná témata, kterými se mladí lidé zabývají, ale ještě vždy nemají tolik prostředků k jejich sdělení, některým už se podařilo sdělit jak téma, tak i svůj postoj. Do Svitav lektorský sbor vyslal dva recitátory **Marka Vyskočila** (velmi vyzrálá interpretace zvláště v textu Douglase Adamse **Losos pochyb**) a **Ondřeje Krejčů** (vyrovnané výkony v obou textech – nadhled a schopnost pointování).

Na závěr rozdala ředitelka knihovny Dagmar Kučerová, která

celou přehlídkou provázela, ocenění i malým nerecitujičím divákům a hlavně pedagogům, kteří nejen pomáhali recitátorům, ale i je po oba víkendové dny do Loun doprovázeli.

Renata Vordová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

LOUNY, 20. 4. 2018

Krajská přehlídka dětského divadla v Lounech proběhla už tradičně v režii Městské knihovny Louny, v komorním divadelním sále Klub(ovny) Luna. O moderování přehlídky a příjemnou atmosféru celého přehlídkového dne se postarala ředitelka knihovny Dagmar Kučerová.

Rovnou polovinu letošního programu, tedy pět inscenací (!) zajistily soubory ze **ZUŠ F. L. Gassmanna Louny**. Za nejzajímavější bych s jistým časovým odstupem označil nejspíš autorskou inscenaci souboru dospívajících dívek **Zbytky** (ved. Barbora Gréeová) nazvanou **Puš ap**. Inscenace pojednává především téma tlaku současné společnosti na správnou vizáž dívek. Kolektivní výpověď je velmi šťastně „odpíchnuta“ od autentických nahrávek rozhovorů pořizovaných v terénu – respondenti odpovídají na otázku, jak si představují „ideální holku“. Výpověď posiluje i prostorové uspořádání, kdy diváci sedí ve společném kruhu s protagonistkami inscenace. Některé části jevištní koláže jsou ale zatím disproporčně dlouhé, její epický charakter navíc v jedné fázi naruší zbytečně ilustrativní „scénky“.

Pozoruhodným počinem je také **Plaznabor** souboru **Špenát a kedlubna** (ved. Pavel Skála, spolupráce Barbora Gréeová). Jde o pásmo několika básní Christiana Morgensterna s použitím různých překladů, dokonce i německých originálů. Poutavý úvod, kdy hráči už během příchodu diváků kreslí křídami na zem, a pak se v úvodu představení válejí na zemi a jsou čím dál víc umazáni od kříd, ale možná slibuje trochu víc, než později splní. Po expozici (Jak si šibeniční dítě zapamatuje jména měsíců) se hra čtyř protagonistů souboru slibně rozvíjí (Koleno), rozehrání dalších básní (Šlasi a Trychtýře), ale působí až příliš popisně, pak už nápadů výrazně ubývá (Voda). Báseň Veliké Lalulá překvapí moc hezkou a vespělou kreací s loopujícím amplionem, v textu by se ovšem dala najít mnohem větší dramatickost. Celkově ale představení zaujalo mnoha nápady, neobvyklým nasazením a přesvědčivostí, i když nakonec zůstalo hodně na povrchu. **Nová Jana** souboru **Děti v kaši** (ved. Pavel Skála, spolupráce Leona Houdková) se vyjadřuje k tématu šikany, nesnášenlivosti k nové spolužačce ve třídě. Ve skutečnosti se ale zdá, že v příběhu dívky Jany o moc nejde, na konci převládne pocit, že se všechno až příliš jednoduše vysvětlilo a vyřešilo. Dobře zde fungují drobné charakterizace jednotlivých postav a jejich motivace, ovšem v rámci černobílého schématu. Podobně schematicky působila i představení

inscenací **Ztráta** souboru **Děti v ohni**, pojednávající konflikt skupiny spolužáků vyvolaný krádeží bundy, nebo **100 a pak možná** souboru **Stonožka ve sprše**.

Zajímavým počinem na poli dětského divadla je komorní příběh nazvaný **Ela a Lila** v podání souboru **Žlutý citrón** ze **ZUŠ Louny** (ved. Oksana Kaplanová). Zhruba desetiminutová inscenace rozehrává drobný výňatek z rozsáhlého díla Eleny Farraute Geniální přítelkyně, zážitek z dětství, který dvě dívky rozehrávají za pomoci dvou panenek a štaflí. Jedna z dívek je zároveň vypravěčkou příběhu. Škoda jen, že je tón vyprávění od začátku do konce tak přehnaně vážný a melodramatický, příběhu navíc chybí pointa, místo toho prostě najednou skončí.

Mladivadlo ze **ZUŠ Litoměřice** (ved. Lenka Pařízková) přijelo do Loun se slibně rozpracovanou inscenací, nazvanou **Já**. Soubor dospívajících dětí zde pojednává vnímání světa dospívajícími dětmi. Inscenace zajímavě kombinuje sebezpytné autorské texty členů souboru, básnický text Jiřího Charvát Co vidíš, když zavřeš oči a odbornou studii (Iva Žaloudíková: Změny v psychice a chování u dospívajících ve věku 11–15 let). Jednotlivé části této koláže spolu ale zatím příliš nekomunikují, mají navíc různou kvalitu. Ze srovnání zatím vycházejí nejlíp autorské texty, výrazně hůř pak báseň Jiřího Charvát.

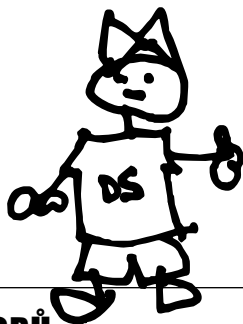
Představení **A co říkají vám** souboru **Pubertáci s. r. o.** ze **ZUŠ Litvínov** (ved. Lena Slámová) nebylo ani tak divadlem, jako spíš jednoduše propojeným pásmem sólových výstupů, kde členové souboru ve věku kolem 15 let prezentovali vlastní literární výtvoř. Ale dlužno říct, že některé z textů byly velmi zdařilé, stejně jako jejich autorské interpretace. Nejvíce v paměti utkvěla výpověď syna rockerů, který je v očích svých rodičů nesnesitelně slušný a upravený.

Opravdu „nedivadelně“ pak ale působila vystoupení dvou dalších souborů. **Žalánci** ze **ZŠ a MŠ Žalany** (ved. Barbora Schneiderová) spíš jen odrecitovali prolog ke knize Markuse Zusaka **Zlodějka knih, Vrána a liška** I. A. Krylova v podání dvou dívek ze **ZŠ a MŠ Bohosudov v Krupce** (ved. Štěpánka Mazačová) byla jen mechanicky rozdělenou interpretací známé bajky mezi dvě recitátorky.

Lounské přehlídce nechyběla řada zážitků zajímavých podnětů, chyběl jí ale jasný a přesvědčivý vrchol. Právě proto se lektorský sbor ve složení Ema Zámečnicková, Renata Vordová a Jakub Hulák rozhodl nevyužít možnost přímého postupu na celostátní přehlídku. Do širšího výběru ale doporučil hned čtyři inscenace: **Ela a Lila**, **Puš ap**, **Plaznabor** a **Nová Jana**.

Jakub Hulák

LIBERECKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

... Z LIBERECKÉ REJDY..., 14. 4. 2018

Do známého kotviště – Experimentálního studia v libereckých Lidových sadech – i letos doplnila loď s názvem Krajské kolo přehlídky v dětské recitaci, a to v sobotu 14. dubna 2018.

Posádku tvořili noví plavčíci i již známí zkušenější námořníci – celkem 43 recitátorů a jejich dospělých doprovodů (rodinných i pedagogických) z okresů Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily, dále pak lektor Jakub Hříbal (vedl hlasové a mluvní rozcvičky, v rámci doprovodného programu vedl dramatické hry s dětmi a moderoval celou přehlídku), členové odborné poroty – Vlasta Hejnicová, Jarek Hylebant a Eliška Vobrubová. Na kapitánském můstku dlela Kateřina Sýbová, představitelka Domu dětí a mládeže Liberec, kterážto instituce celou přehlídkovou plavbu zaštiťovala a organizovala.

Během celodenní přehlídky (v dopolední části recitátoři první a druhé kategorie, v odpolední části recitátoři třetí a čtvrté kategorie, ve všech případech se zastoupením všech výše zmíněných okresů) panovala v Experimentálním studiu příjemná a pro recitátory přívětivá atmosféra.

Recitátorská část posádky byla jako obvykle rozdělena do čtyř věkových kategorií, které se představily v dopoledním a odpoledním programu podle svého věku – od nejmladších po nejstarší.

V **první kategorii**, jejíž účastníci dle propozic na celostátní přehlídku nepostupují, recitovalo deset dětí. Čestné uznání porota udělila porota **Danielu Kopalovi** ze Semil za přirozený a citlivý přednes básně od Jana Vodňanského **Dejte mi pastelku** a **Adéle Podholové** z Vratislavic nad Nisou za autentický přednes prózy Pavla Šruta **Jak mě medvěd sněd**. **Pochvalu poroty** získala **Tereza Lajčiaková** z Nového Boru za přednes básně Jiřího Žáčka **Tvrdohlavé holky** a **Amélie Mervartová** za osobitý přednes textu Jiřího Suchého **Tři tety**.

Ve **druhé kategorii** se představilo jedenáct recitátorů, z nichž se nad jiné vymykali **dva postupující**, zejména **Kateřina Sikorská** z Liberce, která byla oceněna za citlivý a zaujatý přednes prózy Daisy Mrázkové Já. Přednes byl sdělný po obsahové i formální stránce. Recitátorka byla ve svém projevu „tady a teď“ přirozená, psychofyzicky propojená, soustředěná a kontaktní, dobře vybavená vnější i vnitřní technikou; kultivovaná v projevu, adresná, sdělná a sdělující, autentická. Bylo zřejmé, že ví, co a proč sděluje. Byli jsme svědky výrazného přednesu s vnitřní energií, zaujetím a potěšením z textu, z jeho pochopení a interpretace, svědky kultivovaného přednesu, výrazně se vymykajícího z celkové úrovně nejen této kategorie.

Postupující **Daniel Karko** z Nového Boru zaujal výrazným přednesem básně Jana Karka **Tajný tanec** – přednesem textu, s nímž se tematicky identifikuje. Ve svém vystoupení byl autentický, s výraznou potřebou sdělení, se smyslem pro rytmus, s vědomím celku i se směřováním k pointě. Představil jako přirozený, kultivovaný v projevu, adresný, kontaktní, sdělný. Oslovil i vnitřní energií a zaujetím.

Čestné uznání poroty a roli náhradníka pro celostátní kolo získal **Jakub Mikolášek** za solidní zaujatý přednes textu Zbyňka Malinského **Afrodita**, v němž se projevil jako citlivý a kontaktní recitátor, jehož přednes navzdory drobným odstranitelným nedostatkům (občasné zpěvavé začátky veršů), vyzněl jako sdělný a autentický, jako projev vnitřně zaujatého recitátora.

Čestným uznáním bylo odměněno i vystoupení **Antonína Adama**, recitátora – vypravěče, který se se zjevným potěšením podělil s posluchači o zaujetí pro vybraný úryvek z knihy Jiřího Trnky **Zahrada**, který jak se při rozhovoru s recitátorem ukázalo, byl zástupcem obliby celé knihy.

Třetí kategorie byla reprezentována rovněž jedenácti dětmi. Do celostátního kola postupovali dva kluci – **Jozef Kováč** a **Vojtěch Matějčka**, oba z Liberce.

Jozef Kováč se představil v prvním kole s prózou Jana Wericha **Lev a notes**, a to citlivým a zaujatým přednesem, který byl sdělný po obsahové i formální stránce. Recitátor (vypravěč) byl „při věci“, měl potěšení z přednesu, byl kontaktní, adresný, osobitý, se vztahem a vnitřně propojeným postojem. Příběh sděloval s vnitřním potěšením i zaujetím a se smyslem pro celek i detail, s vědomým směřováním k pointě. Jeho projev byl kultivovaný a přirozený (včetně práce s přímou řečí). Druhým Jozefovým přednesem byla báseň Radka Malého **2. října roku 1997**. I v tomto případě se představil jako citlivý a pro přednes zaujatý interpret. Po formální stránce měl v krajském kole tento přednes ještě drobné rezervy v temporytmické stránce. Při rozboru a hodnocení byla tato problematika s recitátorem prodiskutována a vzhledem k jeho jasnému vědomí o celku bylo možno předpokládat, že recitátor je schopen přednes dopracovat.

Vojtěch Matějčka, kultivovaný, soustředěný recitátor zaujal v prvním kole výrazným přednesem prózy Jamese Thurbera **Jednorozec v zahradě**. Nepřehlédnutelná byla vnitřní energie, zaujetí a potěšení z humorného textu a jeho interpretace. Byl to přednes s patrným recitátorovým vědomím kontextu, celku i detailu, se směřováním k pointě. Vojtěch je recitátor vybavený vnější i vnitřní technikou, v přednesu přirozený, kultivovaný v projevu, adresný, kontaktní, sdělný a sdělující, autentický – s osobním stanoviskem, nadhledem a smyslem pro situaci, temporytmus, gradaci a humor. Cítí a sděluje příběh v jeho celku i v situacích. Z obou připravených přednesů byl přednes tohoto textu při vystoupení na krajském kole zdařilejší, patrně i proto (jak se ukázalo při rozborovém rozhovoru), že má recitátor tento text raději. Druhým přednášeným textem byl **Krocán** od Miloše Macourka. Přestože se jedná rovněž o humorný a prozaický text, jeho poetika je odlišná. Vojta v přednesu druhého textu sice nebyl tak svébytným recitátorem, přesto jeho přednes byl výrazný, nepostrádal vnitřní energii, zaujetí a potěšení z humorného textu a jeho interpretace, jakož i vybavenost vnější i vnitřní technikou, přirozenost, kultivovaný projev, adresnost, kontakt a sdělení. I v této kategorii získal jeden z recitátorů Čestné uznání poroty a roli náhradníka pro celostátní kolo – byl to **Haštal Ort** z Nového Boru, který si pro letošní krajské kolo připravil přednes **Romance a balady o myšákovi** od Mirka Kapka a báseň **Ve výši**

Sigismunda Boušky. V obou vystoupeních se recitátor představil kultivovaným autentickým adresným a osobitým přednesem se smyslem pro celek i detail a se smyslem pro pointu, k níž dospěje. Přednesu nechyběl nadhled a odstup, jakož i dobrá práce s veršem, včetně sdělení textu po smyslu a s osobním stanoviskem. V přednesových vystoupeních byl Haštal přirozený, vnitřně zaujatý, osobitý a kontaktní, kultivovaný, adresný i autentický, s jasnou výpovědí a názorem.

Čtvrtou kategorií reprezentovalo deset recitátorů, z nichž nejúspěšnějšími a **do celostátního kola postupujícími jsou Matylda Homolová z Liberce a Timon Drahoňovský z Turnova.**

Matylda Homolová postoupila na základě přednesu básně 4. července (Charles Bukowski) a prózy „Teta v nesnázích“ (Julio Cortazar). V obou případech se projevila jako soustředěná, vybavená a kontaktní recitátorka s výrazným a osobitým přednesem. Prezentovala kultivovaný, přirozený a osobitý přednes, vnitřní zaujetí pro texty a jejich sdělení, smysl pro gradaci a pro pointování s vnitřní energií a potěšením z textu a jeho interpretace, s osobním stanoviskem a výpovědí. Matyldino vystoupení na krajském kole bylo vyrovnaně kultivované, osobité, autenticky sdělné v obou přednášených textech.

Vývojový posun Timona Drahoňovského se projevil nejen tím, že oproti loňskému roku byl letos poprvé účastníkem vyšší kategorie, ale zejména zřetelným zlepšením kultury mluvy a až skokovou vyzrálostí. V přednesu prózy Ludvíka Aškenazyho Vajíčko prokázal citlivost a zaujatost, přednes byl sdělný po obsahové i formální stránce. Recitátor byl ve svém projevu „tady a teď“ přirozený, psychofyzicky propojený, kontaktní, dobře vybavený vnější i vnitřní technikou, kultivovaný v projevu, adresný, kontaktní, sdělný a sdělný, autentický (ví co a proč sděluje). Timonův přednes podporovala jeho vnitřní energie, zaujetí a potěšení z textu a jeho interpretace, adresnost, autenticita, jasná výpověď a názor. Byl jasný postojem a stanoviskem, prost jakéhokoli patosu. I v druhém přednesovém vystoupení (Zbyněk Malinský: Kolotoč s labutěmi) se recitátor představil jako přirozený autentický interpret s jasným stanoviskem a osobní výpovědí, citlivý a pokorný, zároveň vnitřně zaujatý se smyslem pro pointu, k níž dospěje. Oba Timonovy přednesy byly vyrovnané, kultivované a výrazně se vymykaly z celkové úrovně čtvrté kategorie; recitátor byl soustředěný, vnitřně zaujatý, „při věci“, osobitý a kontaktní, kultivovaný v přednesovém projevu po všech stránkách.

Kromě postupujících na svitavskou přehlídku byla v této kategorii oceněna ještě dvě vystoupení, a to čestným uznáním pro **Terezu Smutnou** z Hejnic za dramaturgický výběr umožňující generační výpověď prostřednictvím solidního kultivovaného přednesu obou vybraných textů (úryvek z knihy Cathy Hopkinsové **Milionové holky** a z knihy Ivony Březinové **Holky na vodítku – Jmenují se Martina**) a **pochvalou poroty** pro **Anežku Garnerovou** z České Lípy za její přednes druhého textu (Guy Handsome **Země nezemě**).

Jako obvykle se po skončení přednesové části přehlídky konal rozborový seminář pro všechny zájemce, recitátory i jejich pedagogický doprovod vedený členy poroty. Seminář se nesl v přátelském duchu a v otevřené diskusi, v níž porota s recitátory jejich vystoupení rozebrala, upozornila děti na rezervy a na to, co a jak lze zlepšit.

Dopolední i odpolední blok byl uzavřen krátkým programem pro děti: Konal se v době závěrečné poroty a v čase přípravy slavnostního vyhlášení výsledků pod vedením Jakuba Hříbala, nyní již dospělého bývalého člena dětského libereckého souboru PiHa.

Příjemné prostředí libereckého Experimentálního studia, tradičního kotviště krajského kola dětských recitátorů, a organizační péče pořadatelů krajského kola reprezentovaná Kateřinou Šybovou na kapitánském můstku, přispěly k klidné atmosféře přehlídky.

Kromě oceněných čestnými uznáními a postupy na celostátní Dětskou divadelní scénu 2018 byla všem dětem rozdána odměna v podobě účastnického listu a čokolády a všichni postupující recitátoři nadto obdrželi poukázky na nákup knihy dle vlastního výběru. A nechyběla ani náležitá fotodokumentace zajištěná též péčí DDM Větrník.

Závěrečné poděkování patří také všem přednášejícím dětem reprezentujícím své okresy, z nichž do krajského kola postoupily. A v neposlední řadě i jejich učitelům a všem dospělým, kteří děti v jejich zájmu o literaturu a sólový přednes podporují a pomáhají jim na cestě od pochopení textu k finální interpretaci, k adresnému sdělení a kultivovanému projevu (v ideálním případě nejen recitačnímu).

Tak napnout plachty a vzhůru na moře literatury, do tajemných vln a zátok, k neobjeveným ostrovům, k hledání perel a podivuhodných krajin fantazie. A za rok na stejné recitačně poetické lodi na shledanou!

Eliška Vobrůvová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

EUROCENTRUM JABLONEC NAD NISOU, 13.–14. 4. 2018

Lektorský sbor: Kateřina Schwarzová, Dana Svobodová, Tereza Jonová, Robert Nižník, Karel Tomas.

Zvláštní. Každý rok se na přehlídce najednou vyrojí cosi, co je společné více souborům. Jako by se vedoucí domluvili. Jedním takovým jevem letošního ročníku přehlídky Libereckého kraje byl nebývale velký počet vlastních autorských inscenací (5 ze 12!). A druhým – mezi těmi, co naopak sáhli po existujícím scénáři, pak jednoznačně převládal příklon k textům paní Milady Mašátové; objevil se hned třikrát. Všem souborům bylo společné smysplupné a dětským aktérům blízké (ba dalo by se říci aktuální) téma – všechny děti velmi dobře věděly, o čem hrají, k textu měly samy co říci a výpověď nesla známky jejich pohledu na svět. Díky za to – jablonecká přehlídka byla opět silným diváckým zážitkem.

Autorské inscenace s sebou nesly všechny výhody i nevýhody svého druhu: originalitu, nápaditost a neotřelost, text ušitý „na míru“ konkrétní divadelní partě a jejím dovednostem na straně jedné, na druhé zase patrný větší časový přes (logicky spjatý s delším procesem samotného vzniku předlohy) a s ním spojený nižší stupeň „dotvořenosti“, občasné rozkolísání temporytmus a neexistence jistého odstupu od vlastního díla.

První autorská inscenace souboru **Šumák, ZUŠ Turnov** (vedoucí

Romana Zemenová) s názvem **Jak se pěstují hvězdy** přehlídku zahajovala. Nabídla lyrickou koláž vybraných vět z poezie (vlastní výběr starších školáků), u nichž děti objevily propojení s vlastní osobou a svými zkušenostmi. Vše je zde spjato rámcem vesmírného letu a vesmírným semínkem, které přineseno na Zem začíná klíčit. Z něj děti pěstují fantazii, tvoření, pochopení i sebe samotné. Lektori ocenili autorský podíl dětí na poetické výpovědi, stejně jako zvukovou a výtvarnou složku inscenace a **doporučili ji do širšího výběru pro celostátní kolo DS 2018.**

Inscenaci **Moci není pomoci** přivezl soubor **Těžká dohoda ze Železného Brodu** (vedoucí Milana Vilušinská). Děj příběhu o manipulaci, důstojnosti a sebeúctě se odehrává na smetišti. Jeho hrdinové jsou nepotřebné odpadky a zabloudivší zlatá náušnice. Úžasný nápad skýtal velký prostor objevování lidských typů i způsobů jednání, stejně jako absurditě a humoru. Právě tady však přehlídka zastihla tvůrce jaksi „na půli cesty“. Velký potenciál zůstal zejména ve výtvarné složce nevyužit, stejně jako slibně rozehrané humorné momenty a ne zcela jasný a propracovaný závěr představní. I tak bylo představení (zejména vzhledem k potenciálu dalšího vývoje) oceněno za téma a originalitu zařazením **do širšího výběru pro celostátní kolo DS 2018.**

Diváčky zaujaly i všechny tři další autorské počiny. Inscenace **Musíš se víc snažit** souboru **Jak se má popelnice? ze ZUŠ Železný Brod** (vedoucí Milana Vilušinská) přineslo reflexi dětí na typické požadavky dospěláckého světa zasazenou do optiky počítačového programu, který lze přijmout, opravit či smazat. **Nezahrávej si** souboru **Dramatický kroužek DRKR při ZŠ Liberecká** (vedoucí Petra Čermáková) se zabývalo dětským pohledem na velké problémy rodičů - ve hře konkrétně tatínkovou snahou vydělat co nejvíce peněz dotaženou až ke smlouvě ďábelskou agenturou. Vznikl tvar, který lze označit jako novodobou novelistickou pohádku. Žánr tak skýtal i možnosti kouzlení s časem, díky čemuž se příběh dostane i ke svému šťastnému pohádkovému konci... Obě inscenace byly oceněny za autorskou práci s vlastním textem.

Poslední z autorských nabídek - vystoupení **Tanečního a pohybového studia Magdaléna** Rychnov u Jablonce nad Nisou (vedoucí Ludmila Rellichová) **Neustupujte, myslíme příliš a cítíme málo** bylo inspirované hudbou Miloslava Kabeláče a obsahem textu Charlie Chaplina z filmu Diktátor. Přineslo tradičně velice působivou podívanou, která zaujala nejen tanečním uměním a nasazením dívek, ale i působivou atmosférou, kterou se podařilo na diváka přenést a kterou ocenil i lektorský sbor.

Inscenace inspirované předlohou M. Mašatové

Nutno říci, že všechna tři vystoupení by tuto významnou dámu dramatické výchovy jistě potěšily.

Loutková inscenace **Jak se hledají princezny** souboru **Ani Muk** ze ZUŠ Turnov (vedoucí Romana Zemenová) na motivy pohádky Dlouhý, Široký a Bystrozraký zaujalo jak hravostí, tak velmi zdařilou volbou inscenačních prostředků, která dávala mladším školákům pocit bezpečí a jistoty. Celé představení pak strhlo diváky nasazením i očividnou chutí, s níž mladí herci své vystoupení předvedli, proto bylo vysláno lektorským sborem jako **přímo postupující do celostátního kola DS 2018.**

I další inscenace podle paní Mašatové přinesla velmi zdařilý ucelený tvar, který zaujal svou křehkostí, čistotou prostředků i výtvarným pojetím a přes svou éteričnost lehce udržel soustředěnou pozornost i těch nejmenších diváků. Představení s názvem **Stojí hruška** zahrál soubor **Divadelníci z Vikýře** z Jablonce nad Nisou (vedoucí Alena Štěpánová) a byl **doporučen do širšího výběru pro celostátní kolo DS 2018.**

Třetí dílko **Bajaja** předvedené souborem **Mravenci** ze ZUŠ Turnov (vedoucí opět Romana Zemenová) přineslo zdařilou kombinaci dětí a loutek, a přestože soubor patřil k těm mladším a méně zkušeným, diváka pobavil i potěšil. Inscenace byla oceněna za výtvarné pojetí a radostnou energii.

Inscenace vzniklé na základě vlastních dramatizací literárních předloh

Král hadů – inscenace ZŠ Aloisina Výšina –, souboru **Bezejména 6.B** Liberec (vedoucí Miloslava Čechlovská) zaujala úžasnou

koordinací velkého počtu herců na jevišti. Zároveň předvedlo velmi přesný a ukázněný výkon podpořený výjimečnými hlasovými, pohybovými i hereckými dovednostmi většiny dětí, za což byl soubor lektorským sborem též ceněn. Celkové lehce velikášské pojetí však naložilo na děti úkol, který byl přeci jen nad jejich síly. Masivní hudba představení místy přímo likvidovala. Dalším problémem pak byla neujasněnost a nejednotnost žánru (podtržená i výběrem nekompatibilních hudebních motivů).

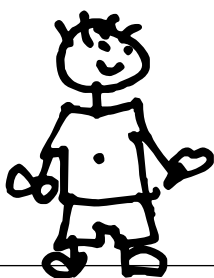
Ročníkový soubor **Divadla Vydýcháno** při ZUŠ Liberec (vedoucí Libuše Vrtišková Hájková) přijel s představením inscenace **To je ale zvláštní klíč** - dramatizací knížky Pavla Čecha „O klíči“ a bylo **oceněno za volbu tématu a skupinovou souhru.**

AD/Háďata ze ZUŠ Turnov (vedoucí Alena Tomášová) zahrála vlastní zdařilou dramatizací knihy Ivana Binara **Bořivoj a blecha Fló**. Inscenace zabývající se velmi aktuálním tématem střídavé rodičovské péče očima dětí přinesla množství skvělých divadelních nápadů (skvěle fungující doprovod na kazoo, krásně výtvarně řešený problém krvácení z nosu,...) a bavilo diváky po celou dobu. Odnoslo **si ocenění za vtipné zpracování vlastního tématu.**

Poslední soubor, **LDO ZUŠ Lomnice nad Popelkou** (vedoucí Josef Šimek) si zvolil k dramatizaci nelehkou předlohu, **Deník Anny Frankové**. Přestože bylo patrné velké zaujetí aktérů daným tématem, nepodařilo se pomocí zvolené metody útržkovitých (často jen několikasekundových) obrazů diváky do příběhu vtáhnout. Celé představení letělo navíc tak závratným tempem, že divák často ztrácel orientaci i v poměrně známém příběhu. Závažné téma tak diváka téměř neoslovilo.

Dana Svobodová

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

PŘEHLEDKA DĚTSKÉ RECITACE

HRADEC KRÁLOVÉ, DIVADLO JESLIČKY JOSEFA TEJKLA, 16.–19. 4. 2018

Krajské kolo dětských recitátorů, které proběhlo v hradeckém Divadle Jesličky Josefa Tejkla, přineslo nejen úžasnou atmosféru, ale především celou řadu zajímavých, inspirativních výkonů a hlavně příjemných setkání.

Krajskému kolu pochopitelně předcházela kola okresní s účastí 359 recitátorů vybraných z původních 2211 recitátorů, kteří prošli koly školními.

Ve třech okresech našeho kraje se konaly přehlídky recitátorů ještě před vlastními okresními koly. Organizovaly je různé subjekty – Dům dětí a mládeže Rychnov nad Kněžnou – Rychnovský zvoneček, ZŠ Libčany – Libčanská básnička, Městské kulturní středisko a Studio Šrámkova domu – Nezakřiknutí. Tato setkání byla nesmírně milá, rodinná (včetně domácích buchet a laskomin od maminek), ale také především pracovní. Recitátoři a jejich pedagogové si mohli s porotou zkonzultovat jak výběr, tak i zvolený přístup k textům. Nikomu nevadilo, že recitátor ještě občas nahlédl do textu, či text nedokončil, ale bylo o čem mluvit, bylo se na co ptát a hlavně nikdo „neplakal“, protože všichni si „něco“ odvezli. Bylo poté zajímavé sledovat, jak se výkony od ledna do dubna, kdy proběhlo krajské kolo, „usazovaly“, zpřesňovaly, ale i „uvádaly“. Nejmarkantnější posun k ucelenějšímu výkonu byl jednoznačně a zcela logicky u recitátorů čtvrté kategorie, postupný sestup v napětí a zaujetí zase u dětí první kategorie.

Obecně je možné u všech kategorií konstatovat: největší záluďností je dramaturgie – 1. výběr přiměřený věku, 2. výběr umožňující ztotožnění se, 3. výběr umožňující osobitou interpretaci.

Zároveň při rozborových seminářích většinou zjistíme, že řada dětí nemůže do výběru textu vůbec „mluvit“ – text vybere paní učitelka nebo maminka, protože se jí líbí.

Dalším problémem byla ve všech kategoriích technika mluvy. Nejen artikulace, správná výslovnost hlásek, posazení hlasu, ale především práce s dechem, bránicí, dechová ekonomie.

Největší předností **první kategorie** byla spontánnost a radost (především v okresních kolech, v krajském kole už té radosti ubylo). U oceněných interpretů (**Gabriela Hejčová – O.Dudek: Jak pan Burda a Dorota Repová – J.Kahoun: U babičky**) jsme ocenili především autentičnost, schopnost navázat kontakt s divákem, chuť sdělovat. Čestné uznání získali Miriam Boudová, Lola Lokayová, Miroslav Šeps a Šimon Kulvait. V porotě zasedli Tereza Vodochodská, Jaroslav Pokorný, Jana Portyková.

Ve **druhé kategorii** byly výkony vyrovnanější. Obě postupující interpretky (**Sheila Havrdová – M.Kratochvíl: Puntíčkáři, Kateřina Badová – I.Hurník: Herci**) se představily jako osobité vypravěčky se smyslem pro humor, technicky dobře vybavené, Sheila s jasně strukturovanou výstavbou přímých řečí, Kateřina s pokusem o citlivou stylizaci postav. čestná uznání byla udělena Adéle Pilgrové, Kristiánu Hejdánkovi, Jaroslavu Horkému a Anně Šturmové. V lektorském sboru pracovali Josef Jan Kopecký, Jaroslav Pokorný a Hana Kostrhunová.

Nejrozpačitější se jevila **kategorie třetí**. Určitá osobnostní nevyhraněnost a tápání se odrážely na mnohdy ne zcela adekvátním výběru textů. Objevily se případy, kdy zvolená předloha byla značně pod možnostmi recitátora a naopak tu byly texty, k jejichž věrohodnému zpracování je zapotřebí velká míra nadhledu a životních zkušeností. S tím pochopitelně souvisely i problémy s výstavbou textu a volbou interpretačních prostředků. Postupující **Anna Burdová** zvládá přirozené ztotožnění se s hlavní představitelkou v textu **Kouzelný atlas (V.Válková)**, dokáže dílčím způsobem pointovat, aniž by se jí rozpadl celek, vědomě a logicky pracuje s pauzou. V textu o **Nespokojeném dromedáři (J. Prevért)** předvedla i svůj osobitý smysl pro humor. U **Nicol Plachetkové** jsme u textu **Svatba (L. Aškenázy)** ocenili osobitou výpověď s nadhledem a porozuměním k jednajícím postavám a u druhého textu (**J. Prevért: Jak namalovat podobiznu ptáka**) její přesnou práci s veršem a veršovým přesahem, aniž by forma potlačila sdělení. Čestné uznání: Adam Kokrda, Alžběta Dvorská, Věra Bočková a Markéta Dítětová. Lektorský sbor: Josef Jan Kopecký, Jaroslav Pokorný, Jana Portyková.

O tom, že k textům lze přistupovat velmi různorodě, přesvědčili všechny přítomné účastníci **čtvrté kategorie**. Ta překvapila velkou pestrostí v dramaturgii a vyrovnanou úrovní výkonů. Zároveň byla také pozoruhodnou přehlídkou různých přístupů k samotné interpretaci textu. Od vystoupení jasně založeného na formě, přes osobitou výpověď až po naprostou převahu interpreta. Vedle sebe zde najednou stáli recitátoři sloužící autorům i ti, kteří „využili cizích textů“ pro možnost prezentace vlastních názorů a pocitů. Postupující **Matěj Neumann (P. Tomeš: A pak mi to přestalo vadit, R. Tagore: Detektivka v továrně) i Jakub Syrovátka (Šimek, Grosman: Jak jsme chovali užitečné zvíře, J.Tuwin: O Řehoři lháři a jeho tetě)** předvedli vyrovnané výkony v obou textech, schopnost logicky a osobitě vyprávět, smysl pro nadhled a humor. Matějovi umožňuje výběr textů ztotožnění a kritický nadhled k daným situacím, má smysl pro detail i dílčí pointování, dokáže si na diváka počkat a vzít ho „do hry“. Jen čerstvě nasazená rovnátka zkomplikovala Matějovi bezchybnou artikulaci. Jakub je technicky výborně vybavený interpret s jasně vyloženými texty, které sděluje s obrovskou radostí, baví diváky i sebe a je velmi autentický ve svém projevu. Čestná uznání: Pavlína Tichá a Jan Kosejk. Porota: Josef Jan Kopecký, Jaroslav Pokorný, Jana Portyková.

Jana Portyková

Jana Portyková

PŘEHLEDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

HRADEC KRÁLOVÉ, DIVADLO DRÁK (SPOLU S PŘEHLÍDKOU LOUTKÁŘSKÝCH SOUBORŮ), 6.–8. 4. 2018

foto Jan Slaviček

DivSe, tedy DIVADELNÍ SETKÁNÍ. Už druhý rok nese tento přiléhavý název tradiční krajská přehlídka dětských a loutkářských divadelních souborů v Hradci Králové. Skvělé zázemí a specifickou atmosféru dodalo přehlídce i letos Divadlo DRAK, jehož prostory byly na dva dny přehlídce kompletně k dispozici. Vzhledem k tradičně vysokému počtu zajímavých představení na této přehlídce vnímám úlevně fakt, že na stránkách Deníku Dětské scény je mým úkolem věnovat se především inscenacím dětských souborů.

Hradecká přehlídka byla dle očekávání i letos SETKÁNÍM se stálícemi dětského a mladého divadla východočeského regionu, které jako obvykle přivezly na přehlídku hned několik nových inscenací. Jednou z nich je Romana Hlubučková ze **ZUŠ Chlumec nad Cidlinou**. V pásmu **Rýmovačky** z veršů Jiřího Žáčka, Michala Černíka a Jiřího Dědečka volně spojeného motivem koček převažovala tréma a klasická dětská deklamace, jako první vstup souboru Čtyřlístek složeného z dětí ve věku 5–7 let na divadelní jeviště mělo ale představení nespornou hodnotu. Starší soubor **ZIP** (dětí 6.–7. tř. ZŠ) nabídl pásmo tří loutkářských etud pod názvem **Polštářky se zipem**, vycházející z použitého typu loutek. Představení zaujalo zejména jejich soustředěným vedením a přes jisté rezervy v pointách jednotlivých etud, variabilitě opakujících se situací a v ozvučení akcí bylo zdařilou ukázkou precizní loutkoherecké práce.

Tři inscenace přivezla letos do Hradce Jiřina Krtičková. **S 5. ročníkem ZUŠ Střezina v Hradci Králové** se pokusila o zpracování knihy Neila Gaimana (či filmu Henryho Selicka) **Koralína**. K vyprávění komplikovaného příběhu ale soubor zatím nenašel adekvátní prostředky. Působivě byl vyřešen motiv procházení skříní do jiného světa, řada situací, rozehrávaných jakoby „realisticky“ ale vyznívala spíš nešikovně a divák se musel potýkat s řadou nelogičností. Ocenit je ale třeba šikovnou a přirozenou představitelkou Koralínu. **S 5. ročníkem LDO ZUŠ Třebechovice pod Orebem** se Jiřina Krtičková pokusila převést na jeviště televizní pohádku **Jak se malá Mette chtěla stát královnou**. Možná je škoda, že soubor nevycházel z původní literární předlohy Jana Vladislava. Inscenace opravdu až příliš připomíná studiovou televizní pohádku, trpí zbytečnou doslovností a navíc se zdá, že se v ní některé děti necítí příliš dobře. Říznou rakvičkárnu sliboval název Černý den na Tolštejně aneb Veselé krveprolévání tamtéž, soubor **Rozcuchaní vrabčáci (6. roč. prvního a 1. ročník druhého stupně LDO ZUŠ Třebechovice pod Orebem)** sice podal veršovanou hru s velkým nasazením, chyběly ale výraznější loutkářské akce a fóry, které by pomohly oživit poněkud stereotypní a nepřehledný děj.

Dvě inscenace pocházely z dílny Jany Dvořáčkové z **Jaroměře**, kromě dospělých Mamin vystoupila i „dětská sekce“ souboru **Blechy**, a to s pohádkovým příběhem **Jak to bývá u medvědů**. Propojení několika lidových pohádek pomocí postavy medvěda bohužel působilo neorganicky až svévolně, vnímání dějové linky navíc narušovala řada samostatných motivů a prvků.

Jako pokus o rekord v rámci hradecké přehlídky bychom mohli vnímat zařazení pěti (!) inscenací z dílny Jarky Holasové ze **ZUŠ F. A. Šporka v Jaroměři**. Ve dvou případech šlo sice o individuální autorské počiny jednotlivých členek souboru, ovšem pod režijní supervizí pedagožky. Všechny tyto inscenace ale mířily k Loutkářské Chrudimi.

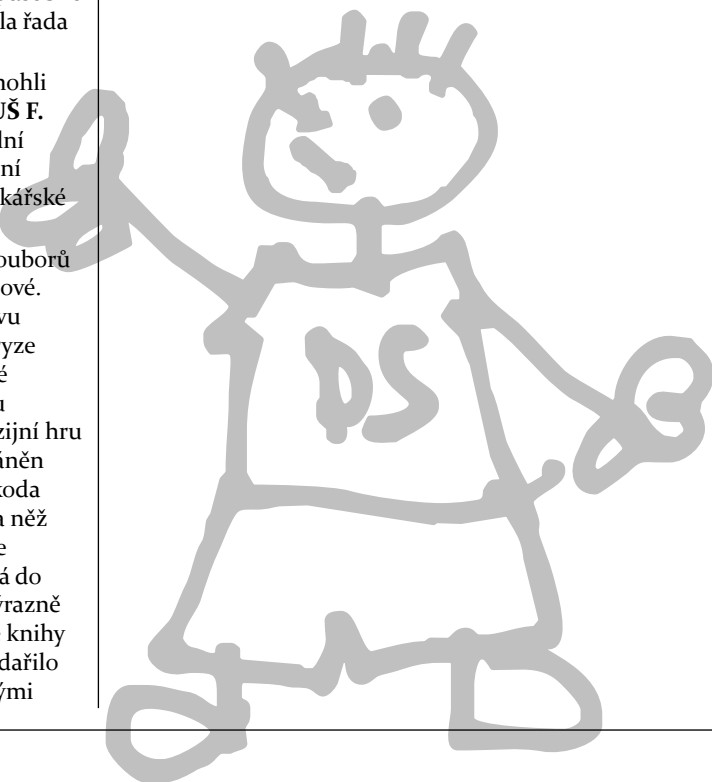
Letošním překvapením byly dvě zajímavé a zdařilé práce souborů **Studia Šrámkova domu v Sobotce** pod vedením Lady Blažejové. Čekání na paní učitelku Godotovou vzniklo rozehráním motivu z povídky Corneliie Funkeové **Autobus**, rámcový příběh je ale ryze autorský: Děti na „odpoledním čaji“ čekají na příchod pozvané paní učitelky, která dlouho nepřichází. Z dlouhé chvíle začnou nespoutaně „blbnout“. V rámci tohoto blbnutí rozehrají fantazijní hru na výlet školním autobusem, který je na poslední chvíli zachráněn z útrob Skáložrouta. Divčí skupina hraje s velkým zaujetím, škoda jen, že někdy „hraje až příliš“, děti často předbíhají impulsy, na něž mají reagovat a nad přirozeným projevem pak občas převládne strojenost. V Sobotce ovšem pracuje i klukovská skupina, která do Hradce přivezla inscenaci **My vrabčáci** – Ladou Blažejovou výrazně zkrácenou a upravenou Soukupovu dramatizaci stejnojmenné knihy Jordana Radičkova. Je třeba říct, že se zde vedoucí souboru podařilo skvěle divadelně uchopit živelnou klukovskou energii, výraznými

kvalitami inscenace jsou i výborně zvládnutá stylizace vrabců a vynikající souhra a soustředění celé skupiny. I zde by ale bylo dobré potlačit občasný sklon některých hráčů k vnějškovému projevu. A přestože jde vlastně o sled drobných událostí a epizodek, stálo by za to trochu zvýraznit hlavní linku a podtrhnout klíčový moment příběhu – střet dvou odlišných sociálních skupin.

Letos nezklamal ani **Dramatický kroužek ZŠ Železnická z Jičína** s vedoucími Richardem Konířem a Pavlem Horákem. Jejich **Povídka canterburská** vychází z Povídky ženy z Bathu z knihy Goffreye Chaucera. Přestože šlo podle všeho o verzi Povídek canterburských upravených pro mladé čtenáře, dá se hovořit o neobvyklém a velmi obratném uchopení ryze dospělé látky dětským souborem. Přestože příběh řeší vinu rytíře za znásilnění, vedoucím se podařilo děti dovést k přesvědčivé interpretaci prosté jakýchkoli lascivit, které jsou pro původní předlohu charakteristické. Inscenace je postavena na dobře připravených situacích (které v původní přeloze ani nejsou), děti jsou velmi dobře technicky vybavené, výborně mluví a zpívají, hradecké představení navíc mělo perfektní temporytmus a švih. Soubor se nebál použít historizující kostýmy, které výborně dotvářejí kontext příběhu. Problematicky se v Hradci jevil snad jen (jinak velmi šikovný) chlapec, který hraje hlavní roli. Tím, že byl stále na jevišti a bylo mu dáno hodně prostoru, měl místy tendenci trochu exhibovat, což ale vedoucí souboru sami reflektovali.

Dalším milým překvapením přehlídky bylo vystoupení souboru z **Umělecké akademie ZŠ Hovorčovice** pod vedením Martiny Deliřové. Soubor sice postoupil z jedné z obvodních přehlídek v Praze, nemohl ale vystoupit na pražské krajské přehlídce Otvírání a domluvil si proto vystoupení v Královéhradeckém kraji. Óda na lelky je vzácným představitelem ohroženého druhu: recitačního pásma. Básně Emanuela Frynty a Pavla Šruta nejsou sice propojeny bůhvíjak vynalézavě nebo překvapivě, mimořádná je ale kvalita jejich interpretace dětmi ve věku 10–12 let. Jejich přednes svědčí o přesném pochopení významu veršů, prostřednictvím verše dokážou i velmi přesvědčivě jednat v situaci. Básně navíc vždy udrží pohromadě, i když si je rozdělí na množství drobných fragmentů.

Porota ve složení Nina Malíková, Jiřina Vacková, Daniela Jirmanová a Jakub Hulák měla na konci těžké rozhodování mezi třemi nejzajímavějšími inscenacemi „dětské části“ přehlídky. **Přímým postupem na Dětskou scénu** byla nakonec oceněna právě **Óda na lelky**, neméně kvalitní **My vrabčáci** a **Povídka Canterbury** byly doporučeny do širšího výběru.

PARDUBICKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ V PARDUBICÍCH, 18., 19., 23. A 25. 4. 2018

V letošním roce potkaly v organizačním zajištění pardubickou dětskou recitační přehlídku podstatné změny. Hlavním pořadatelem sice zůstala Krajská knihovna v Pardubicích, oddělení regionálních a kulturních služeb, ale její pracovnice, Hana Cihlová, která po léta s nesmírnou péčí, zaujetím a láskou zajišťovala průběh přehlídek, se dožila důchodového věku a předala žezlo Zuzaně Nobilisové. Účastníci recitačních přehlídek vědí, jak výrazně může ovlivnit osobnost pořadatele atmosféru těchto setkání, společné naladění, zážitky a vzpomínky účastníků. Nejenže zajišťuje vše praktické pro klidný průběh akce, ale od začátku se všemi komunikuje, vybízí k účasti, koresponduje a řeší s nimi případné zádrhele. Přímou na přehlídce se s každým účastníkem, dospělým i dítětem, setkává a promlouvá osobně, uvádí jejich recitační výkony a vyhláší výsledky. Tuto práci nelze dobře vykonávat bez vztahu k přednesu, alespoň částečných odborných znalostí oboru, pochopení recitátorů a práce a starostí jejich pedagogů. Paní Hanka Cihlová se stala za ta léta *tváří* pardubických přehlídek, zdála se mi být nenahraditelnou, napadaly mě obavy, jak setkání bez ní dopadnou. Ale paní Hana se účastnila i přes svůj odchod do důchodu všeho dění. Velmi citlivě pomáhala své nástupkyni a jakoby zpovzdálí radila, aniž by v sebemenším náznaku dávala najevo svou nadřazenost. A paní Zuzana příjemně vše zvládala a krajská přehlídka dětských recitátorů v Pardubicích proběhla v její péči (a za pomoci dalších kolegyní) k naprosté spokojenosti všech účastníků.

Další výraznou změnou byl jiný prostor. Nerecitovalo se v malé místnosti v Domě hudby, kde jsme všichni - recitátoři, doprovod i lektori - každoročně seděli těsně jeden vedle druhého, ale ve velkém reprezentativním sálu Jana Kašpara krajského úřadu. Tento prostor, úřední a přeslavnostní, určoval atmosféru od počátku úplně jinou. Ale vše je o lidech, tudíž ani tato okolnost nenarušila vřelost a vstřícnost setkání dětských recitátorů a dalších lidí zabývajících se dětským přednesem.

Poněkud jinak působilo i složení lektorského týmu. Stejný zůstal odborník na dětský přednes, účastník národních přehlídek a člen odborné rady (tedy já), dále však nově byla dána šance mladým - bývalým úspěšným dětským recitátorům, laureátům Wolkrova Prostějova a nyní studentům nebo čerstvým absolventům DAMU - takže nastupující generaci v oboru. Zhostili se zodpovědně svého úkolu, jejich pohledy na dětský přednes působily dle mého pocitu svěže a nezaujatě, s recitátory rozmlouvali s empatií a porozuměním (lektori se při rozborových seminářích rozdělili) a ráno je dokázali bezvadně uvolnit při rozmlouvacích rozcvičkách. Na účastníky zapůsobil i jejich dokonalé přednesové vystoupení v tzv. *okénku poroty*, kdy předvedli, že „oni to taky umí“. Rozporuplné názory vyvolává v odborné veřejnosti působení profesionálů v lektorských týmech dětských recitačních přehlídek. I v Pardubicích Hana Cihlová pravidelně oslovovala osobnosti známé z jeviště pardubického divadla. Možná proto, že se neobracela nahodile na každou známou celebritu, ale na lidi uvědomující si specifiku dětského přednesu,

a s jistou recitátorskou zkušeností, nemívala jsem pocit, že by se jejich názory a jednání s mými míjelo. Tak tomu bylo i letos. V každém případě je dobré, když odborný pohled na dětský přednes v lektorském týmu převládá.

Velkým kladem pardubické přehlídky zůstává fakt, že každá kategorie má svůj den, takže je dost času nejen na přednes, ale i na výměnu zkušeností a dokonce i na vystoupení hudebníků a zejména rozbory jednotlivých vystoupení. Žádný spěch a nervozita, že se něco nestihne, jen klid a pohodový průběh.

1. kategorie

Vystoupilo celkem 18 dětí, z toho 6 chlapců. Lektorský sbor působil ve složení Josef Kačmarčík, Petr Kouba a Ema Zámečnicková.

Celkovou úroveň první kategorie recitátorů považuji za dobrou. Dramaturgie, až na čítankovou, kupodivu až do krajského kola zatoulanou, a příliš herecky podanou *Polednici*, působila objektivně, vybrané texty většinou dětem nabízely možnost sdělení, příběhy i situace. Ne vždy však nabízeného bylo využito, někdy recitační výkon postrádal výstavbu. Děti sice vyprávěly se spontaneitou a zájmem, ale více či méně nepřehledně, zůstávalo utajeno, o čem mluví, ať už ve vyprávění příběhu, nebo tematicky. Při oceňování jsme se tudíž zaměřili zejména na momenty, kdy se podařilo, alespoň do jisté míry, sdělit nejen podstatu textu, ale i vyjádřit svůj vztah k ní - k postavám, příběhu a k tématu.

Diplom získaly **Magdalena Ingrová** (J. Nohavica: Potopa), **Viktorie Hylská** (J. Balík: O jablíčkové posteli), **Amálie Litterová** (S. Silverstein: Monika, co chtěla poníka) a **Helena Kočová** (A. Vávrová: Před karnevaalem).

Čestná uznání byla udělena **Marii Kašparové** (L. Štíplová: Hrajeme si s abecedou), **Nině Markové** (A. Lingrenová: Pipi Dlouhá punčocha) a **Nele Motlové** (T. Janovic: Zasadila jsem telefon).

2. kategorie

Recitovalo celkem 19 dětí, z toho 5 chlapců. Lektorský sbor pracoval ve složení Josef Kačmarčík, Petr Kouba a Ema Zámečnicková.

Podobně bych hodnotila i celkový obraz kategorie druhé, s tím, že jsme vyslechli více přednesů odříkaných jakoby bez zájmu o sdělení příběhu a pozornost publika. Někdy zase nedošlo k zpřehlednění výstavby recitačního výkonu, sdělení. Často též zrazovalo vypravěče přepečlivé pokládání se do každé čárky, které někdy přecházelo k celkovému nelogickému kouskování vět. To vše ubíralo, a to i zjevně schopným recitátorům, na přirozenosti, uvěřitelnosti a sdělnosti.

Poznámka k dramaturgii, ryze osobní: často se na dětských přehlídkách, i na té pardubické (a to téměř ve všech kategoriích), objevují úryvky z hravé a vtipné knížky Michala Čunderleho *Jak byla vos Marcelka ráda, že je...* Některé epizody vypráví autor s osobitým humorem (viz scénka o fernetu), kterému se my dospělí můžeme od srdce zasmát, ale z dětských úst zaznívá, alespoň pro mě, přinejmenším neuvěřitelně. Mívám pocit, že dítě v některých místech textu ani neví, o čem mluví a čemu se dospělácké publikum směje. Tímto nechci varovat před takovouto knížkou, ale doporučuji se zamyslet nad výběrem úryvků z ní s ohledem na osobnost recitátora. Ostatně, to platí při výběru textu vlastně vždy.

Diplom s **postupem na celostátní přehlídku** si odvezli **Dominik Hošek** (J. Holub: *Jak jsme vlastně přišli k mstivý Soně*) a **Rozálie Hegerová** (O. Hejtná: *Jak Zuzka vedla cestičku*).

Diplom bez postupu získal **Oto Sládek** (J. Holub: *Kolik váží Matylda*).

Čestné uznání dostali **Karolína Tesařová** (M. Čunderle: *Jak byla vos Marcelka ráda, že je*), **Viktor Teichmann** (J. Gaarder: *Anton a Jonatán*) a **Adriana Sockelová** (M. Macourek: *Krocán*).

3. kategorie

Zúčastnilo se celkem 18 dětí, z toho 4 chlapci. Jako lektori zasedli Vít Roleček, Milan Němec a Ema Zámečnicková.

Velice pestrou se mi zdála v Pardubicích dramaturgie kategorie třetí, a to nejen tím, že děti měly připravené přednesy dva, čehož lektorský tým bohatě využil a dal v druhém kole šanci 12 dětem, ale zejména proto, že často zaznívaly poměrně neznámé texty, např. od J. Vladislava, I. A. Krylova, M. Macourka, K. Poláčka aj. Skácela. Zajímavé bylo i zařazení romské pohádky. Samozřejmě nechyběl

ani S. Silverstein, který v posledních letech vystoupal u recitátorů v žebříčku oblíbenosti velmi vysoko. Jsem tomu ráda, nejen pro básnickou a překladovou hodnotu, ale že, alespoň dle mé letošní zkušenosti, odsunul z pozice oblíbenosti Jiřího Žáčka, jehož některé, často se objevující, texty, zejména recitátorům ve vyšších kategoriích příliš v přednesu neprospívají (svou povrchností, přímočarostí a někdy i tematickou prázdnotou). Ale i mnoha pardubickým recitátorům třetí kategorie musím vytknout ono tolik je zrazující nelogické kouskování vět a nedostatečnou výstavbu, to snad nejvíce kazilo dojem z jinak upřímně a s chutí připravených výkonů.

Na celostátní přehlídku **postoupili Vítězslav Burkoň** (K. Poláček: *Bylo nás pět*, Ě. Janikovszky: *Kdybych byl dospělý*) a **Pavlaína Matoušková** (L. Eisenschimlová: *Jak byly Vánoce přede dveřmi* a S. Silverstein: *Osm balónků*).

Diplomem bez postupu byli oceněni **Dorota Mrňávková** (D. Fischerová: *Poezie*, M. Macourek: *Teta Alma*), **Petr Zelinka** (M. Čunderle: *O vose Marcelce*, E. Frynta: *Beran*), **Apolena Litterová** (P. Nikl: *Ananasová pohádka*, M. Bystrov: *Být svůj*) a **Jiří Eliáš** (I. A. Krylov: *Klevetník*, J. Werich: *Lev a notes*).

Čestné uznání si odvezli **Matěj Bárta** (I. Wernisch: *Otravná pohádka pro otravná pacholátka*, M. Hübschmannová: *Jak Rom nechťel žít dál*), **Anna Janouchová** (J. Skácel: *Pitomá otázka*, čili jak se to vezme, I. Procházka: *Myši patří do nebe*), **Lenka Kopečná** (J. Vladislav: *O dobré babičce a zlé mouše*, jak zahubily celé království, S. Silverstein: *Bordelář*) a **Tereza Dočekalová** (D. Mrázková: *Auto z pralesa*, J. Prévert: *Jak namalovat portrét ptáka*).

4. kategorie

Vystoupilo 17 dětí, z toho 4 chlapci. V lektorském týmu pracovali Eva Hadravová, Petr Kouba a Ema Zámečníková.

Den čtvrtý se odehrával zejména ve znamení absurdních a experimentálních textů. Vedle I. Wernische, J. Hiršala, B. Grögerové a P. Nikla publiku děti představily tvorbu Karla Hynka, Helmuta Heissenbüttela, Johna Lennona a Jiřího Halberštata. Ne vždy se jejich představování naplno vydařilo, jakoby často recitátoři nevěděli, jaké prostředky zvolit, kam až jít, někdy možná nedokázali proniknout do jádra textu - o čem recitovat, co zejména divákům sdělit. Někdy je jiná, pro mnohé možná příliš efektní a nápadná forma, odvedla od tématu, vystoupení pak působilo nesdělně, na efekt. Ať tak či onak, celkově proběhla přehlídka přednesů velmi živě, sdělně, zajímavě a neotřele. Byla jsem nadšená zájmem dětí o přednes, ten zářil při vystoupeních, i v těch ne tolik povedených, a prosvítal i při závěrečných debatách.

Mluvílo se o ledašcem, pokusím se nastínit pár postřehů.

Pozor na úryvky z knih oblíbeného R. Fulghuma. Bývají to úvahy starého, moudrého muže, v podání dětí a mladistvých znějí nevěrohodně, nehledě na to, že jsou pro mluvený projev, přednes, většinou příliš mnohoslovné.

V případě monologických textů se řešilo přílišné vstoupení do postavy, které mimo jiné zabránilo recitátorovi sdělovat své postoje k tématům v textu obsaženým. V Pardubicích se tak stalo zejména při přednesu textu P. Kolečka: *Kauza Salome*.

Doporučuji využít možnosti předvést své dovednosti ve dvou textech a nerecitovat např. dva od stejného autora, nebo stejného žánru, či založení. V Pardubicích se tak stalo několika šikovným recitátorům.

Při výběru úryvků z většího celku hledat ty pasáže, které umožní zážitek i publiku, které celé dílo nezná.

Několik recitátorů si nestihlo připravit druhý text, či mu nevěnovalo dostatek pozornosti. Lektorská trojka měla v Pardubicích často zamotanou hlavu, když první přednes šikovného recitátora byl vynikající a druhý nedodělaný. Ovšem pro postup musí být na úrovni odpovídající národní přehlídce oba texty, i když se v celostátním kole přednáší text jen jeden.

Na celostátní dětskou scénu postoupily **Ráchel Kelerová** (H. Heissenbüttel: *Svatební společnost*, R. Fulghum: *Neprší*) a **Anna Pánková** (F. Villon: *O zobáčku Pařížanek*, S. Silverstein: *Klaun Konrád*).

Ocenění za přednes experimentální poezie získala **Adéla Holíková** (J. Hiršal a B. Grögerová: *Job – Boj*, K. Hynek: *Trhám*

broukovi nožičky).

Nikola Šmahel si odvezl diplom za přednes textu O. Neffa: *Nevěsta pro dlouhou noc* (druhý text P. Nikl: *Jelenoviti*).

Čestným uznáním byli odměněni **Hana Dolečková** (K. Křepelka: *Jak bratr králík přelstil velrybu i slona*, F. Nepil: *Medvěd Krumlík*) a **Martin Procházka** (I. Wernisch: *Chudý ctitel*, J. Halberštát: *Pod balkónem*).

Eliška Lexmaulová si odvezla čestné uznání za přednes textu J. Lennona: *Kráva národního zdraví* (druhý text I. Dousková: *Oněgin byl Rusák*).

Ema Zámečníková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

SVITAVSKÝ DÝCHÁNEK, 12. – 13. 4. 2018

...se odehrál jako společná krajská postupová přehlídka dětského a loutkového divadla Pardubického kraje v Divadle Trám, některé diskuse pak v kulturním centru Fabrika.

Organizačně byla přehlídka dobře zajištěná, včetně dílen pro děti z hrajících souborů.

Porotu tvořili Jan Karafa, Jiřina Lhotská a Luděk Richter; zhruba hodinové diskuse byly celkem čtyři, zúčastňovali se jich vždy jen vedoucí souborů, o nichž se právě hovořilo.

Z celkových devíti inscenací jich šest směřovalo k Dětské scéně, tři k Loutkářské Chrudimi. Porota o jedné z nich – *Silvestr 2020* svitavského souboru Naopak – usoudila, že v něm nic loutkového není (nepočítáme-li sto krabic s nalepenými obrázky tučňáků, jež jsou postupně přinášeny a pak zas odneseny), naopak ale po dohodě s vedoucí koptovala inscenaci svitavského souboru Paramian *Šťastný princ* (autor: Oscar Wilde, čtyřčlenný dětský soubor; 25 min., manekýni a maňasci). Dále byly v programu loutkářské inscenace: *C Svitavy: Hotel* (autor: Karel a Matěj Šefrnovi, známý dospělý soubor v novém složení; 50 min., hole upravené jako spodové loutky) a *MajTO Žamberk: Šťastný princ* (autor: Oscar Wilde, úprava Karel Šefrna, tříčlenný soubor mládeže a jejich vedoucí; 25 min., skleněné předměty, ruka, obličej).

Úroveň loutkářské části byla velmi dobrá, což odráží i nominace

a návrhy postupů na LCH. Všechny soubory usilovaly o sdělení pro ně naléhavého tématu a nápaditě hledaly prostředky k jeho vyjádření, které také příslušně zvládaly.

MajTo Žamberk: Šťastný princ (autor: Oscar Wilde, úprava Karel Šefrna, režie Olga Strnadová)

Příběh o vlaštovce, která se obětuje, aby pomohla princovi-soše zachránit potřebné, inscenuje soubor sestávající z mladé herečky a herce, doprovázených jejich vedoucí na příčnou flétnu.

Jde o vyprávěné divadlo, v němž vyprávěcí slovo, mnohdy i ve formě písničky, přechází do jednání postav, doplňovaného a někdy přímo uskutečňovaného hudbou či zpěvem, to vše ve výtvarně čisté a funkční scénografii. Postavy jsou tvořeny syntézou hry herců a loutek, které se v promyšlené souhře střídají a doplňují podle toho, co může ten či onen prostředek svými specifickými vlastnostmi lépe sdělit: princ je několika linkami načrtnutý obraz v zlatém rámu, do něhož ve chvílích ožiti vstupuje tvář herce, vlaštovku tvoří zápěstí herečky, jejíž obličej je výrazem vlaštovčiny duše... - výsledkem je pozoruhodná ukázka síly divadla s loutkami, která zase o kousek posunuje možnosti funkčního propojení herce a loutky. Ostatní postavy jsou skleněné předměty. Těžko říci, proč právě průzračné sklo se stalo základem metaforiky postav města, v němž ani zdaleka nejsou všichni průzrační a čisti. Ale další práce s metaforikou v tomto řádu je obdivuhodná: konšel - půllitr s bodlákem, další měšťané - různé sklenky či slánka, matka nemocného chlapce - útlá skleněná vázička s květinou, student, píšíci hru - lahvička od inkoustu, vlaštovčino osvětlení se v řece - smočení dlaně v misce s vodou, představa vysněné horké pouště - písek přesýpaný v mise... Jen děvčátko se sirkami poněkud vybočuje nejen tím, že je z neznámých důvodů představováno plechovým hrnečkem, ale i nefunkčním doplněním krabičkou zápalek v asketickém řádu inscenace až ilustrativním. Stylově čistá metaforika předmětů, které se objevují jen v krátkých záběrech, je esteticky krásná a působivá.

Oba herci hrají bez přepjatého předstírání, bezmála civilně, ale tvárně, působivě, s plným citovým nasazením a stávají se nejen součástí jednajících postav, ale i našimi blízkými průvodci. Příkladem přesné, citlivé a krásné herecké práce je ztvárnění vlaštovky pohybem zápěstí. Hudba vše umocňuje a posouvá do polohy estetického zobecnění. Celek vyznívá až jako jakýsi koncert slova, hudby, dynamických výtvarných obrazů a jednání, z něhož je cítit, že jde o silné, osobně prožité téma.

Ve velké míře je to i zásluha adaptace předlohy. Karel Šefrna nezpracovává Wildeova Šťastného prince poprvé; už před osmatřiceti lety z něj vytvořil nezapomenutelnou inscenaci, jeden z předělů v už tak vynikající plejádě inscenací svitavského Céčka. Pro žamberské napsal odlišnou, ale neméně působivou variantu - další z vrcholů jeho scénářistické práce. Úsporně v ní naznačil pozadí města, v němž se vše odehrává a vyhnul se přitom Wildově sentimentalitě naivních řešení sociálních problémů; v pojetí inscenace je princova pomoc, s níž se vlaštovka ztotožní a zaplatí ji svým životem, nikoli společenským všelékem, ale konkrétní naléhavou pomocí konkrétním lidem. Krásné a funkční písničky jakoby vyrůstaly z „prozaického“ textu a dění a zase do něj vplývaly...

Žamberský Šťastný princ je mimořádně zdařilá inscenace mimořádné síly a pro její mimořádné kvality ji porota Svitavského dýchánku řádně **nominuje na 67. loutkářskou Chrudim.**

C Svitavy: Hotel (autor Matěj a Karel Šefrnovi, režie Karel Šefrna)

Východiskem je básnivý text o setkání při oslavě výročí založení starého hotelu, během něž ožívají vzpomínky na vše, co tu jeho hosté i personál prožili a zažili. Děj téká mezi různorodými vzpomínkami na drobné životní události i velké životní sny, střídají se písničky, úryvky monologů i dialogů a také záhadný tikot ukrytého strojeku..., až vše vyvrší v posledním (jedenáctém) obraze, kdy se ukáže, že hotel U tlukoucího srdce má být nadnárodní společností Šťastný zítřek přebudován na prosklený palác první kategorie. V tom okamžiku se poněkud nečekaně ukáže být klíčovou postavou hotelových kuchař, jenž se odhodlá raději celý hotel vyhodit časovanou pumou do vzduchu, zatímco starý portýr František se rozhodne neuskutečnit svůj celoživotní sen o cestě do měst, jež vídal jen na nálepkách kufrů

hotelových hostů: „Hotel je můj svět. Věřím na staré časy a věřím, že měly smysl! Věřím, že staré souvisí s novým, jako my staří, máme smysl pro ty po nás. Nemůžu odejít a nechat zmizet svůj svět! Tady je má Paříž, Neapol a Egypt.“ Nechá tento svůj svět vylétnout do vzduchu i se sebou a svým alter ego - čtyřladvacitiletým kocourem? Odpojí dráty k hodinovému strojeku bomby? Nebo je překouše záhadná myš, která několikrát přehryzáním kabelu způsobila výpadky proudu? Nevíme a nedozvíme se. Zdůvodnění Františkova rozhodnutí je vrcholem a nesporným hlavním tématem. Jenže přichází tak trochu jako blesk z čistého nebe - vše, co předcházelo, je k němu jen ve velmi volném, takřka nezávazném vztahu.

V inscenaci se sváří uvolněnost poezie (jako nesyžetového žánru) v čase, prostoru i spojitostech významů s přeci jen pevnějšími vazbami v čase, prostoru a významech materializovaných obrazů jednání v divadelním dění. A je-li nám na začátku sděleno, že jsme na koncertu kapely, jež pro doplnění času bude také vyprávět příběh, nastolují se zákonitosti syžetového útvaru příběhu, jakkoli zároveň vzniká otázka, zda onen příběh nemá s kapelou nic společného, nebo zda jde o hotelovou kapelu, která má na dění v hotelu také svůj zájem, podíl, aktivitu...

Samozřejmě neexistuje jedna jediná předepsaná kompozice divadelní inscenace, natož jediný způsob jak ji realizovat v nabídnutém příběhu. Ale nikdy nikdo nepopřel, že každé v čase probíhající dílo - tedy i divadelní inscenace, i kdyby šlo o jevištní pásmo, koláž, montáž, mozaiku či kaleidoskop - má a musí mít svůj začátek, průběh, ba vývoj a konec - tedy cestu, již vede psychiku diváka od probuzení zájmu přes udržovanou a rozvíjenou zvědavost ke katarzi poznání.

Herci vystupují jako multiinstrumentální muzikanti, ale také v rolích jednotlivých postav, jejichž znakem jsou loutky. Těmi jsou různé typy holí, dopravených nápaditě různými kníry, vousy, vlasy, očima či brýlemi..., což má svou logiku i půvab vzhledem k tomu, že jde o téma starých lidí. Problém je, že ony hole jsou tak subtilní, že diváci z třetí řady jen těžko rozlišují, kdo je kdo, a tak nehmotné, že je těžké vidět v nich živé, jednající bytosti a ne jen předměty, jimiž herci označují své postavy. To souvisí i s prací se světlem a především prostorem: proč loutky hrají téměř výhradně v pozadí, čtyři až šest metrů od první řady a rozptýleny po celé šíři jeviště, zatímco jeho většinu - celý střed na forbině zabírá souprava bicích a reproduktory a levou stranu klavír, kdežto loutky se objevují jen vpravo u kulatého stolu s lampou a obrazem a vzadu před vysokým paravánem či na něm.

Buď jak buď: jde o typ loutkového divadla, který u nás nikdo jiný nedělá - natož na takové úrovni - a výrazně se vymyká z módního postmodernistického quodlibetu posledních dvaceti let. Co je jeho hodnotou?

- syntéza jednání, včetně jednání slovem, hudby a jednání obrazem,
- specifický podíl herce a loutky na utváření postavy,
- důsledné využívání metaforiky loutky,
- zdroj tématu v osobním lidském i občanském citění, ba angažmá, výrazně se lišícím od módních postmodernistických legráček o ničem.

Ze všech uvedených důvodů porota inscenaci vřele **doporučuje do širšího výběru 67. loutkářské Chrudimi.**

Paramian Svitavy: Šťastný princ (autor: Oscar Wilde, dramaturgie a režie Jana Mandlová a soubor)

Inscenace čtyřlenného svitavského dětského souboru (jehož název je podobně jako u žamberských akronymem křestních jmen členů) vypráví příběh o soucitném princovi-soše, který se rozdál, a o vlaštovce, která se pro jeho myšlenku obětovala, prostředky nepochybně loutkovými: princ je svítící vyšperkovaná soška, vlaštovka maketa ptáka, matka nemocného chlapce a student jsou maňasci. Žel, nečiní tak zcela důsledně. Nejvíce to je cítit u titulní postavy, představované prosvícenou soškou a opodál stojícím chlapcem s houslemi, který je však od této „loutky“ z neznámých důvodů přes metr vzdálen, není si tak zcela jist, zda onou postavou je on, či svítící figurka, a tak chvílemi komunikuje s diváky, chvílemi s představitelkou vlaštovky - a v jednu postavu, s níž bychom se mohli

ztotožnit, herec a loutka nesrůstají. Otázkou také je, proč holčičku se sirkami a rošťák, jenž jí je rozhází, hrají herečky, ačkoli obě postavy nemají žádné odlišné postavení, které by to zdůvodňovalo. Problém také je, že některé zvolené prostředky (svítila soška, maňásci strádajících postav...) působí spíše groteskně než vážně; maňásci krom toho také nemají svými specifickými možnostmi příliš co hrát.

Adaptace do divadelní podoby je zruční, ale děj se odehrává až příliš vyprávěním v třetí osobě na úkor přímého jednání a obrazového dění. Snad by také stálo za to alespoň ve zkratce naznačit povrchnost hodnot města, obdivujícího pozlátku sochy, aby se tak vytvořilo pozadí empatického citění a sebeobětování vlaštovky i prince. A větší propracování by zasloužilo i sdělení potřeby a touhy vlaštovky letět do Egypta - a s tím i ceny, již za pomoc jiným platí.

Vedle rezerv je však v inscenaci i řada kladů: pozoruhodný hudební plán, vytvářený kytarou a dvojími houslemi, scénografické řešení města v pozadí, nebo zaujaté soustředění hrajících dětí středního školního věku. To jistě souvisí s tím, co považují za vůbec nejceněnější: děti zjevně prošly při tvorbě procesem uvědomování si a poznávání složitých sociálních i lidských vztahů, tíživých otázek chudoby těla i duše. A tuto obohacující kultivaci samotných účastníků pokládám za hlavní smysl amatérského divadla - nejen toho hraného dětmi. Dokáží-li ještě alespoň část svého poznání přenést inscenací i na diváky, co víc můžeme chtít?

Pro tyto kvality, jakož i proto, že se domníváme, že srovnání dvou inscenací jedné předlohy může být pro přehlídku zajímavé a přínosné, navrhuje porota svitavského Štátního prince **nominovat k postupu na Dětskou scénu 2018** a navrhnout **do širšího výběru 67. loutkářské Chrudimi**. Žel, dodatečně se ukázalo, že soubor se v době LCH nebude schopen sejít, takže se účasti vzdává.

Luděk Richter

Smetanka: Robin

Soubor Smetanka za ZŠ Smetanova z Hlinska, složený převážně ze žáků II. stupně, přivezl na přehlídku inscenaci Robin, která měla být volným přepracováním látky o Robinsonu Crusoeovi od Daniela Defoa. S daným příběhem mělo toto představení snad jen to, že hlavní hrdina, v tomto případě mladý a obdivovaný zpěvák se jmenoval Robin a při cestě lodí do Mexika, kde měl natáčet nový klip, ztroskotat na nedefinovaném ostrově. Tam ho čekali nebezpeční domorodci a jiné nástrahy. S těmi nakonec natočí nový klip a posléze se zachráněný zpěvák může vrátit domů. Inscenace, která vznikala prací na společných improvizacích, postrádá základní téma, inscenaci dominují společné zpěvy a tance, vše je ale interpretováno značně nedbale. Jednotlivé motivy působí nahodile a celé představení je značně nepřehledné.

DS Čistírna ZUŠ Pardubice – Polabiny: Zač je v Pardubicích perník

Soubor uvedl na přehlídce hned dvě ukázky své práce. Představení **Zač je v Pardubicích perník** čerpá z místních pověstí. Kompoziční princip – „dvoreček“, který by měl tři pověsti spojovat, nepomáhá vytvářet celistvost inscenace. Živé obrazy, se kterými se často v představení pracuje, jen vyprávění ilustrují. Dětem se ani nedařilo pravdivě jednat v situacích.

DDS Čistírna ZUŠ Pardubice – Polabiny: Loupežnická

Ani druhé představení souboru nepřineslo divákům kýžený zážitek. Dramatizace pohádky Karla Čapka sice nepostrádala základní dějová fakta, příběh vyzněl srozumitelně. Ale stejně jako v předchozí inscenaci pracoval soubor s živými obrazy, kterým ale chyběla hravost a lehkost a často pouze ilustrovaly repliky jednotlivých postav. Představení působilo poněkud těžkopádně, i když oproti prvnímu představení bylo zřejmé, že se děti v situacích, které předloha nabízel, cítili jistěji a vzaly je za své.

Jiřina Lhotská

No name Česká Třebová: Malý princ (autor: Antoine de Saint-Exupéry, dramatizace a úprava kolektiv souboru a režie Zuzana Habrmanová)

Věkově různorodý soubor (žáci 3. – 9. třídy) si vybral jako předlohu pro své představení známý příběh, který však není vůbec jednoduchý pro adaptaci do divadelního jazyka.

Pokusili se ho ztvárnit především pohybovým rozehráváním a vytvářením poměrně nápaditých obrazů, které považovali pro vlastní interpretaci textu za důležité. Například hned v úvodu let letadla nebo následující scény vytvářející prostor pro rozehrávání jednání mezi postavami v jednotlivých situacích, v nichž se hlavní postava objevuje (poušť, planety aj.). Jak sami v programu napsali, tak nebylo jejich ambicí přinášet divákovi celý děj na zlatém podnosu, což však možná zákonitě vyvolávalo otázky nad srozumitelností a celkovou dramaturgií. Hrajícím se dařilo přenést do hlediště i radost z prezentace vlastních tvořivých nápadů, vzájemné spolupráce a sdělování vybraných myšlenek. Patrná byla snaha o zobrazení a zdívalnění všech situací, dialogů – přímých řečí, což je opět prostor pro další režijní práci s přirozeným jednáním postav a jejich významem i konečným vyzněním pro diváky.

Dramatáček pana Heřmana Heřmanův Městec: Aprílová škola (autor: Jiří Žáček, Jana Čurdová, dramatizace a úprava Jana Čurdová)

Sympatické vystoupení 9 dětí z 1. – 4. třídy (jedna holčička dokonce ještě z mateřské školy) s pásmem vhodně vybraných básniček proložených několika krátkými písněmi doprovázenými vedoucí souboru na kytaru.

Hrající děti působily spontánně a přirozeně v situacích jednoho dne ve škole na Apríla, kdy si dělají legraci ze školy, z učitelů, rodičů, žáků a tím i sami ze sebe. Ocenit lze pedagogickou i uměleckou práci vedoucí souboru, protože se jí podařilo vytvořit vhodné podmínky pro hru, tvořivost, svobodu, jednoduché a přiměřené způsoby jednání a akce dětí v znázorňovaných rolích. Například to bylo patrné ve vytvořené mizanscéně, kdy měly děti židle naopak atd. Šťastný byl také výběr i doplnění textů a jejich propojování s hudebním doprovodem, což pomáhalo udržovat temporytmus, dynamiku i určitou gradaci situací a tím i celého představení. Soubor získal **cenu za pohrávání si s texty Jiřího Žáčka v inscenaci Aprílová škola**.

Naopak (Svitavy): Silvestr 2020 (autor: Jean-Luc Fromental, úprava a režie Karel Šefrna a soubor)

Jednoduchý příběh jedné rodiny otce Hrocha Toma se celou dobu odehrává u nich doma a podle souboru jde o absurdní surrealistický melodram o vysokém množství.

Šest mladých, energických, jedinečných a úžasných bytostí se v představení objevuje v pozicích muzikantů a zpěvaček nebo herců a hereček, aby dynamicky a s chutí rozehrávali na jevišti koláž písni a jednoduchých, ale i překvapujících situací ze Silvestra, následných dnů a poněkud podivných okamžiků. Jde vlastně o anekdotu, která může pobavit i překvapit, ale také provokovat k přemýšlení nad aktuálními tématy současnosti, například „množením se a přemístováním“ a s tím souvisejícími problémy, příčinami, důsledky, ale i možnostmi řešení. Je vidět, že jde o celkem propracovanou dramaturgii i režii, vhodné hledání sladění s hudební i výtvarnou složkou inscenace a solidní nakročení k minimalistickým, ale účinným hereckým projevům až k jisté grotesknosti, které celkové vyznění a vypointování této příhody vyžaduje. Souhrnné pojetí a výsledné uchopení inscenace určitě vyvolá otázky a možná i nějakou tu diskusi nad jejím zařazením do kategorie loutkového divadla, protože zde není tak účinným závěrem text poslední písně „Život je jen náhoda,“ jak tomu bylo na jevišti. Soubor dostal **Cena za elán v inscenaci Silvestr 2020**.

Ocenění uzavírá **Cena ředitele Střediska kulturních služeb města Svitavy Karolíně Syrové, Martinu Pittnerovi a Amálce Waltové za velmi příjemné uvádění Dětské scény 2018**.

Jan Karaffa

KRAJ VYSOČINA

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

TŘEBÍČ, 20. 4. 2018

Krajské kolo Dětské scény 2018 pro kraj Vysočina se odehrálo v příjemném prostředí Městské knihovny v Třebíči. Jakou mělo letošní setkání recitátorů v jednotlivých kategoriích podobu?

První kategorie

Nejmladší děti (1. kategorie – 2. a 3. třída) soutěžily v příjemném prostředí hudebního oddělení. Ve výběru textů naprosto převládla poezie, pouze jedna recitátorka zvolila prozaický text. Zajímavé je, že čím starší recitátoři, tím více ve výběru přibývá prózy. Mezi autory byli zastoupeni až na jednu výjimku (Edward Lear) čeští autoři. Obecenstvo slyšelo tři různé básně Jiřího Žáčka, z dalších autorů to byli Jaroslav Seifert, Hana Doskočilová, Pavel Šrut, Emanuel Frynta a Jindřiška Ptáčková.

Po rozmluvení a několika pohybových hrách v prostoru začala samotná recitace. Je potěšitelné, že děti překonaly trému a nikdo nezapomněl svůj text, jak se někdy stává. Přednes měl velmi dobrou úroveň, objevovaly se jen obvyklé drobné nedostatky ve frázování a intonaci.

Diplomem nakonec byli **odměněni Klára Svobodová a Kryštof Vejmělek**, kteří zaujali přirozeným projevem i kontaktem s diváky. Čestné uznání dostali **Jakub Kostka, Veronika Šuhajová a Ema Svobodová**.

Děkujeme všem dětem i jejich pedagogům a rodičům za příjemné dopoledne a za práci, kterou odvedli. Doufáme, že se budeme setkávat i další roky.

Porota: Jaroslav Dejl, Markéta Nekulová, Hana Laštůvková

Hana Laštůvková

Druhá kategorie

Formou her se děti rozmluvily, malí recitátoři se tak uvolnili a seznámili se s komorním prostorem a lidmi v něm. V této kategorii se objevily převážně známé texty Michala Černíka (Princ Bajaja), Miloše Kratochvíla (Dva černí králové), Jiřího Žáčka (Zlatá rybka), Z. Pospíšilové (Jak Evička zatoužila po duhové stužce), Ivana Binara (Kilo jablek pro krále), Jiřího Koláře (Proč musí být deštníkaři). Dvakrát jsme mohli slyšet text Daniela Heviera. Poprvé to byla próza Nemluvte do větru a následně Knoflíková pohádka.

Odbornou porotu zaujala interpretace textu **Astrid Lindgrenové (Moje nejkrásnější narozeniny)** v podání **oceněné Nikoly Štorkové**. Vyspělý a přirozený projev se zřejmým porozuměním textu byl jasnou devizou malé recitátorky. Notoricky známý Žáčkův text (**Zlatá rybka**) výborně zvládla druhá **oceněná** interpretka. **Kristýna Salusová** udržovala kontakt s publikem, zdařile hlasově charakterizovala postavy a prokázala kvalitní práci s temporytmem.

Vnímaví diváci a posluchači z řad rodičů a pedagogů mohli o přestávce nahlédnout do útulných prostor knihovny.

Krajské kolo recitační soutěže v Třebíči provázela přátelská atmosféra. Vzájemně jsme se mohli inspirovat a těšit radostí z přednášených textů. Do budoucna přejeme dětem krásné zážitky s uměleckou literaturou a pedagogům dramaturgickou objektivitu a radost při práci s texty.

Lektorský sbor pracoval ve složení: Jaroslav Dejl, Hana Laštůvková a Markéta Nekudová.

Markéta Nekudová

Třetí kategorie

V letošním roce jsme přehlídku pojali jako malý festival nebo oslavu textů. Výkony byly z mého pohledu na vysoké úrovni a objevil se i tajuplný autor textu postupujícího do Svitav. Hynek Novák je totiž jméno, které v knihovnách nenajdeme, a nevím, zda mohu prozradit, kdo se za tímto jménem opravdu skrývá. Rozhodla jsem se, že budu tajemná, a nic víc nenapišu. Prozradím jen to, že autor Pohádky přenáravných smíchů žije a tvoří na Vysočině.

Dalším postupujícím textem byl **Překlep a škrálop Tomáše Končinského a Barbory Klárové**. Ano, letos jsme byly jako porotkyně ochotné poslat do Svitav texty, které se ve Svitavské neobjevují často (doufám) a nebo budou mít svou svitavskou premiéru (mj. Kludského Život v manéži nebo Niklův Tvor). Text s názvem **Uklízení Rudolfa Křesťana** získal čestné uznání za práci s detailem.

Ostatní autory textů třetí kategorie uvádím pro přehled a třeba i inspiraci: Žáček, Křesťan, Townsendová, Palla, Svěrák, Prévert, Silverstein, Kästner, Kolář, Jirous, Eben, Kainar, Seifert, Goldflam, Vrbová.

Co více k atmosféře přehlídky? Stále mám dojem, že by přítomní uvítali např. workshopy - v podstatě jakýkoli program (nebo přehlídku připadá trochu chudší jenom nám, co jsme zažily atmosféru Dětské scény ve Svitavách?). Co třeba uspořádat diváckou anketu? Co třeba pověsit přednášené texty na zdi místnosti v knihovně?

Sál praskal ve švech, což jsem opravdu zažila poprvé. Lektorský sbor obohatila svou přítomností ... (Neodpustím si malou poznámku na okraj: lektorský sbor mládne; Jana Křenková by měla radost.)

Lektorský sbor: Michaela Mikulová (ZUŠ Třebíč), Tomáš Doležal (SVČ Lužánky – Labyrint, Brno), Kateřina Mrkosová Petrliková (ZŠ Komenského 6, Žďár nad Sázavou).

Kateřina Mrkosová Petrliková

Čtvrtá kategorie

V desetičlenné skupině nejstarších recitátorů byli pouze dva chlapci. Převládaly zde prozaické texty mnohdy i z literatury pro dospělé čtenáře (J. K. Jerome: Tři muži ve člunu, I. Dousková: Hrdý Budžes, G. Formanová: Zůstaň se mnou, R. Sepetysová: V šedých tónech). Jejich uchopení – pojetí samotnými recitátory bylo velmi vyzrálé. Mezi méně zastoupenými básnickými texty převládaly ty, které bývají často vybírány (A. S. Puškin, V. Hrabě, J. Prévert). Zajímavé pojetí textu J. Préverta: Velké prádlo nám předvedla Tereza Oravcová – její projev byl velmi koncentrovaný a s velkým zaujetím. Mezi pozoruhodné by se dal zařadit i výkon Adély Vašíčkové v obou textech (P. Kolečko: Kauza Salome, Christiane F.: My děti ze stanice ZOO). Spíše by se ale dal zařadit na přehlídku hereckých vystoupení. Ozvláštňování textů hlasovým projevem recitátora, zde mnohdy balancoval na hranici s nepatřičnou hereckou exhibicí. **S nominací** v této kategorii přehlídku opouštěly **Eliška Kostková**, která zaujala svým kultivovaným a přirozeným projevem citlivě korespondujícím s obsahem vybraných textů (autorem jednoho z nich **Housle** je její otec **Petr Kostka**; **Irena Dousková: Darda**), a **Markéta Anna Doležalová**, která dokázala bravurně pracovat s napětím a udržením pozornosti všech posluchačů (**Ruta Sepetysová: V šedých tónech**; **Václav Hrabě: Déšť**).

Porota pracovala ve stejném složení jako u 3. kategorie.

Tom Doležal

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

TŘEBÍČ, 19. 4. 2018

Ve čtvrtek 19. dubna 2018 se ve velkém sále Městského kulturního střediska konala krajská přehlídka Dětské scény. Organizoval ji trebičský Dům dětí a mládeže a zúčastnily se jí pouze čtyři soubory z Jihlavy, Pelhřimova a Nového Města na Moravě. Čtyři soubory

odřekly buď pro nemoc, nebo nedodělaní inscenace a dva z důvodu účasti v jiném kraji. Celá přehlídka probíhala v příjemné atmosféře slunečného dne, soubory měly dostatek času na přípravu. V době rozborového semináře pro vedoucí byla pro děti zajištěna návštěva centra Alternátor v Třebíči Borovině.

Lektorský sbor pracoval ve složení Michaela Mikulová, Tomáš Doležal a Jaroslav Dejl.

Soubor Hadřík ZŠ Jihlava: Jak si pejsek roztrhal kařata (Josef Čapek)

Vedoucí souboru Alena Hromádková a Marie Vaňková se rozhodly pro dramatizaci pohádky Josefa z knížky Povídání o pejskovi a kočičce. Jevištní tvar je něco mezi souborovou recitací a divadlem. Jedná se vlastně o hru ve hře. Parta dvanácti dětí se rozhodne hrát příběh, rozdělují si role. Kluk, který se stal pejskem, si vybírá z děvčat představitelku kočičky. Vyber tu, která je mu nejsympatičtější. Takže se řeší i vztah kluků a děvčat. Některé scény jsou rozehrány, jiné pouze odříkány. Nejnápaditěji je rozehrána scéna vyhánění myši ze spíše švadleny. Děti jsou na jevišti přirozené. Dobře mluví, i když tady jsou ještě rezervy v práci s hlasem při sborovém přednesu. Děti vědí, o čem hrají, mají kontakt. Kostymování je ponecháno v rovině civilu. Jednalo se o ukázkou kvalitního školního divadla, které naučí děti základům jevištní mluvy, pohybu a kontaktu. Soubor získal **čestné uznání za hru se slovy a příběhem**.

Dramatická Ondatra ZUŠ Jihlava: Standy kopec (Martin Kolář a soubor)

Po loňském úspěšném představení Deset tisíc mil pod mořem na motivy děl Julese Vernea se letos se stejnou vervou pustil vedoucí Martin Kolář se souborem Dramatická ondatra ze ZUŠ Jihlava do kompletně autorského počínu s názvem Standy kopec. Jevištní mluvou ve verši vázanou je formou reklamy představen zábavný park Standy Kopec. Návštěvníkům je zde nabídnuto na vlastní kůži okusit různé filmové žánry (horor, western, krimi, pohádka...). Pozvání nelze odolat, a tak se plnou parou vpřed vstříc zážitkům šine vlak plný dychtivých návštěvníků. Mezi nimi jsou mimo jiných i zkraje nenápadná, posléze však klíčová japonská turistka Naoko Monogatari a všetečná kontrolorka Vilma Vidímvášová. Majitel parku Standa Kopecký, jeden z mála lidských zaměstnanců parku (zbytek jsou především roboti), vítá všechny s otevřenou náručí a s úsměvem na líci. V parku se ale něco pokazilo - roboti jedou ve špatném programu. Ze sedmi statečných kovbojů se stává sedm trpaslíků, zápořádky je horor a majitele a šéfa parku chce velkou palicí po hlavě praštit zmatený mužík. Původně nabídnutá žánrová čistota se kalí nepřehledným chaosem, návštěvníky jímá hrůza. Standa slibuje nápravu a postupně upgraduje roboty do správného režimu, ale systém stále padá a nikdo neví proč. Až do chvíle, kdy vyjde najevo, že nenápadná japonka Naoko Monogatari je ve skutečnosti dcerou majitelů konkurenčních zábavních parků s celosvětovou působností a jejich záměrem je Standy kopec zničit. Ve správnou chvíli udeří mužíkova palice a Naoko je pacifikována. Mužík není překvapivě robotem, ale další lidský zaměstnanec pan Klezár, který je po tomto statečném činu odeslán svým šéfem Standou Kopeckým na úklid toalet. Když to vypadá, že už nic nebrání obnově fungování parku, zasáhne kontrolorka Vilma Vidímvášová – praští mužíkovou palicí Standu.

Příběh je to, jak vyplývá i z výše uvedeného stručného popisu děje, velmi košatý se spoustou odboček i přípojek. Ve výsledku, resp. v celku, je však poněkud rozklížený. Výkony herců nejsou příliš vyvážené – některé výstupy neadekvátně vyčnívají a jiné se naopak ztrácejí. Je vidět i velká rozdílnost ve vybavenosti. Celek zkrátka moc nedrží pohromadě. Přes uvedené výhrady se jedná o zajímavý pokus o autorské divadlo. Soubor byl **doporučen do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna Svitavy 2018**

Divadelní soubor Struhadlo DDM Pelhřimov: Tři smutky (podle knihy Marky Míkové A smutek utek)

Vedoucí Jitka Vachková souboru nabídla skupině sedmi pubescentů knihu o smutcích. To je téma této věkové skupině velice blízké a mladí se v něm našli. Zdramatizovali tři smutky – „šedý“ – o problému kluka s nervózní matkou a povinností jít do houslí, ze smutku jej vytrhne kamarádka, která má narozeniny; „běžový“ –

o smutku z vyčlenění ze skupiny, který pomůže vyřešit hlídání pejska paní učitelky a třetí „černý“ o smutku z nepochopení v rodině, který vyřeší pomoc zraněné kamarádově babičce. Jednotlivé části odděluje tanec dětí a hra s červenými balonky, na kterých jsou písмена, která tvoří nápis SMUTEK. V závěru se promění pouze v UTEK. Jednotlivé smutky jsou představovány i tanečnicí pohybově. Mladí herci jsou velice dobře vybaveni mluvně i pohybově, na jevišti jsou přirození. Sami si vybírali i doprovodnou hudbu. O tématu smutku si dlouho povídali, takže dobře vědí, o čem hrají. Zároveň představení sloužilo jako jejich terapie. Soubor získal **čestné uznání za pokus o ztvárnění vážného tématu**.

Grulík, 4. ročník ZUŠ Nové Město na Moravě: Přeshádky (Petr Nikl)

Jako poslední představení přehlídky jsme měli možnost zhlédnout Grulíka ze ZUŠ Nové Město na Moravě. 4. ročník LDO sáhl po nonsensových a hravých textech Petra Nikla z knihy Přeshádky. Kniha sama o sobě je psaná hravou formou doplněnou o spousty nonsensových obrázků, hlavolamů a skládaček. Vedoucí souboru Lada Pokorná přiznává, že kniha a její hravá podoba byla jediným zdrojem pro vznik a vývoj inscenace. Děti si vybraly takové texty, které jim přišly vtipné, zajímavé nebo do kontextu inscenace vhodné. Setkali jsme se tedy s koláží nonsensových textů, které nestavěly dramaturgické oblouky ani jakoukoliv dějovou linku. I když se scénář skládá pouze z výňatků z knihy (bez jakýchkoliv prepisů a úprav), přesto představení zanechalo v divákovi pocit nějaké emoční linky. Nejde přesně říct, o čem celá inscenace vypovídá, ale díky příjemně „převyprávěným“ nonsensovým textům doplněným o pohybové kreace (které pomáhaly vytvořit atmosféru), odcházel divák s pocitem, že se něco milého odehrálo. Inscenace tedy pocitově a emočně obsáhla smysl jednotlivých Niklových textů a za pomoci vizuální (černě zvolené kostýmy, světelné šero) a pohybových obrazů vytvořila jakýsi pocitový příběh, který měl začátek i tečku. Dalším podkresovým prvkem byl zvukový doprovod na činelky, který se však vyskytoval na velmi neurčitých místech. Jednou byl výrazný, jindy byl sotva slyšet. Možná by se soubor měl víc zaměřit na hlasovou a pohybovou stránku inscenace a zvukovou úplně vynechat – nebo ji najít přesný význam a umístění v inscenaci. Otázkou je, nakolik hlavní myšlenka inscenace a smyslu Niklových textů porozuměli samotní herci. V některých okamžicích jsme se setkávali s pravidelným střídáním replik přesně podle dob – bez energie a hlasové intonace, což vedlo k myšlence, že se děti naučily texty tak, jak jdou za sebou – respektive, kdo po kom mluví, a tím ztratily ponětí o významu textů a kontextu hry. Hravost a energie se však výrazně objevila v pohybových kreacích, které chvílemi přecházely do krátkých divadelních situací. Inscenace byla jako améba. Chvilí ji trvalo, než se rozvlní každý její článek těla, a v momentě, kdy se to podařilo (vše synchronizovalo), postupně opět utichla a zmizela v nehybnost. Stálo by za úvahu se víc zaměřit i na energii v interpretaci textu – přesně udat temporytmus jednotlivých replik, artikulaci, chuť převyprávět texty a zároveň se pokusit naléznout společné téma nebo jen náladu, na které se shodne celý soubor – pochopí a bude mít chuť interpretovat. Přes uvedené problémy se jednalo o ukázkou poctivé a zajímavé hledačské práce. Soubor byl **doporučen do širšího výběru na národní přehlídku Dětská scéna Svitavy 2018**.

Jaroslav Dejl

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

DĚTSKÁ SCÉNA, 19.–20. 4. 2018 BRNO

Krajské kolo recitační přehlídky jednotlivců se tradičně konalo v SDV Labyrint v Brně – Bohunicích, které je jedním z pracovišť Lužánky SVC, ve dnech 19. 4. a 20. 4. 2018. Na přípravě se společně s pracovníky Labyrintu podíleli absolventi i studenti ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU pod vedením Mirka Jindry a také Petr David a Monika Jelínková z CDTA v Lužánkách, kteří všem účastníkům připravili doprovodný program, byli průvodci přednášců, vedli uvolňovací rozvíčky recitátorů a také jejich společné diskuze a v neposlední řadě zajišťovali harmonický průběh celé přehlídky. Během přestávek mezi jednotlivými bloky měli studenti pro recitátory (přijelo jich k nám z celého kraje 68) nachystané výtvarné aktivity. Děti měly možnost hlasovat pro vítěze své kategorie (Cena diváka) a také napsat vzkaz jednotlivým přednášcům.

Členové lektorského sboru, Zuzana Jirsová, Petra Rychecká a Pavel Skála neměli lehké rozhodování, protože úroveň recitátorů byla letos

velmi dobrá.

Do Svitav bylo letos z našeho kraje vysláno pět přednášců.

Z druhé kategorie to je **Markéta Ulčnicková**, která zaujala přirozenou, svižnou, textu odpovídající interpretací (**Shel Silverstein: Monika, co chtěla poníka**).

Z třetí kategorie postoupili dva chlapci, jednak **Alex Dufek**, u kterého byla oceněna především zdařilá dramaturgie jeho vystoupení, a dále **Benjamin Levíček** za vysoce vyspělý, zralý projev se schopností na malé ploše vystavět situaci (**Václav Havel: Zálesák-z knihy Pižďuchové**).

Ve čtvrté kategorii předvedli nejlepší výkony **Vendula Lepková** (**Josef Škvorecký: Jak jsem unikla snátku; Václav Hrabě: Děšť**), s poměrně dlouhým a náročným textem, vyznačujícím se archaickou češtinou, který zvládla výborným vypravěčským odstupem, a **Jakub Kroutil** (**Miloš Kratochvíl: Prázdniny blbce č. 13 - úryvek z knihy; Jiří Žáček: O blbounech**) se sebevědomým a spontánním vypravěčským projevem.

Zajímavé byly diskuze lektorů s dětmi i jejich doprovody. Diskutovalo se o výběru textů, průběhu přípravy na přehlídku a také o úskalích či radostech dětského přednesu. Nutno podotknout, že o diskuze byl velký zájem a z mého pohledu byly velmi přínosné jak pro lektory, tak i pro pedagogy dětí či jejich rodiče.

Pro všechny účastníky, jak doufám, byla přehlídka inspirací pro další práci s poezií i prózou.

Emilie Machálková

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

BRNO, SVC LUŽÁNKY, 20.–21. 4. 2018

Jihomoravského krajského kola celostátní přehlídky dětského divadla „Dětská scéna 2018“, konané 20. a 21. dubna ve Středisku volného času Lužánky – pobočka Labyrint Brně-Bohunicích, se zúčastnilo celkem devět souborů. Divákům se tak naskytla možnost zhlédnout představení různých tematických zaměření i zvolených forem divadelního zpracování. V lektorském sboru zasedla Zuzana Jirsová, Zdeňka Kučerová a Pavel Skála.

První představení letošní přehlídky **Jak jsem se stal superhrdinou** souboru **ZUŠ Ježkova Brno**, pod vedením **Lucie Macové**, nás zavedlo do prostředí základní školy, kde se mladí hrdinové potýkají se svými problémy, díky kterým se jim nedaří zapadnout mezi ostatní tak, jak by si představovali. Všechno také komplikuje spolužák Martin, který využívá neschopnosti ostatních a dostává je tak do nepříjemností. Všechno se obrací, když v sobě spolužáci objevují nadpřirozené schopnosti a stávají se tak superhrdiny. Autorská inscenace byla jistou metaforou třídního kolektivu, který má danou vlastní hierarchii a jen stěží mezi sebe pustí někoho odlišného. Téma jistě aktuální, avšak dramaturgické zpracování příběhu mělo značné rezervy, stejně jako využití jevištní prostředí.

S inscenací **Macešky** se následně představil divadelní soubor **YOUNG PRKNO z Veverské Bítýšky** pod vedením **Jarky Vykoupilové**. Představení vycházející z literární předlohy **Olgy Černé Klárka a 11 babiček** se sebou přineslo přirozenou dětskou hravost, vhodně zvolenou dějovou linii i výběr jevištních prostředků. Příběh o Klárce, kterou po úrazu dědečka vychovávají střídavě různé „babičky“, také vhodně korespondoval s věkem herců i jejich zkušeností. Divadelní soubor předvedl velmi zdařilý divadelní tvar plný hravosti i osobitého přístupu k tematice předlohy.

Třetím představením přehlídky byla zcela autorská inscenace **Správní žáci ZUŠ Ježkova Brno**, tentokrát pod vedením **Kateřiny Chalupníkové**. Příběh nás zavedl opět do prostředí školní třídy, kam je v rámci programu „Humanoid a mládež“ zařazen robot s umělou inteligencí (tzv. humanoid). Humanoid je nerozpoznatelný od ostatních žáků, a to jak po fyzické i psychické stránce. Jeho hlavním úkolem je podporovat chod podle stanovených pravidel a každé porušení má ihned hlásit na vyšších místech. Představení zaujalo především svou tematickou rovinou odrážející utopické myšlení

společnosti a využívání jakýchkoliv nástrojů pro kontrolu a nápravu uměle vytvořeného řádu.

Dalším zcela autorským počinem přispěl divadelní soubor **NEMÁME SVČ Lužánky Brno**, pod vedením **Moniky Jelínkové a Petra Davida**, s představením **Idol**. Představení tematicky zaměřené na představy současných teenagerů o svém idolu. Hlavní hrdina příběhu je sebestředný a arogantní teenager, jehož největší starostí je on sám. Avšak pro dívky je v jejich představách ideálem, po kterém touží. Inscenace tak reflektuje současnou podobu idolu mladých a jeho postupného objevování. Ne vždy je vše tak, jak se na první pohled zdá... Vhodný výběr látky, příběhu i divadelní zpracování využívající prostředků stylizace přinesly velmi zajímavé uchopení tématu.

První dopolední představení druhého dne přehlídky odstartoval divadelní soubor **ZŠ Rousínov**, pod vedením **Michaely Kyjovské**, s názvem **Krakonošův dar**, podle stejnojmenné literární předlohy Josefa Kožíška. Pohádkový příběh o ševci, který se díky Krakonošově daru stane pokornějším. Vedoucí souboru zde využila všechny možnosti dětí a vytvořila inscenaci, která je plná energie a hravosti. Zvolená forma nabídla dětským hercům přirozenost, jež diváci náležitě ocenili. Jasně zapojení dětí ve hře, výběr rozehraných situací i kostýmní doplňky tak dopomohly k jednotě celého představení.

S představením **Poseroutka**, podle literární předlohy Jeffa Kinneyho *Deník malého poseroutky*, zavítal na přehlídku divadelní soubor **Poserové ze ZUŠ J. Štursy Nového Města na Moravě**, pod vedením **Jany Mokré**. Předloha nabízí mnoho aktuálních témat, kterými si mladí teenageři v průběhu svého života prochází. Právě blízký věk hrdinů literární předlohy se odrazil v přitažlivosti témat pro mladé herce souboru. Literárnost předlohy se však může stát jistým úskalím při divadelním zpracování. To se částečně potvrdilo i u souboru Poserové. Představení bylo založeno především na promluvách jednotlivých postav, a to na úkor jejich jednání.

S problémem nadbytku textu oproti samotné herecké akci se potýkaly také následující představení. Jako další se představil soubor **Hérečky ZŠ Tvrdonice** s inscenací **Anděl páně 2**, pod vedením **Ivany Rampáčkové**. Soubor si zvolil nelehký úkol, a to na základě filmové předlohy Jiřího Stracha a Marka Epsteina vytvořit divadelní adaptaci. Divák se tedy nemohl odtrhnout od porovnání či propojování určitých promluv či situací s filmovým zpracováním i konkrétními herci. I když byli herci souboru nadšení a zapálení pro věc a představení mohlo být zdařilým sousedským divadlem, projevovalo jisté nedostatky spočívající především v možnostech herecké akce i výtvarného uchopení. Realističnost projevující se malovanými kulisami ubral na magičnosti pohádkového příběhu i na jednání jednotlivých postav. Soubor má ale značný potenciál pro vlastní divadelní tvorbu.

Dalším představením pod vedením **Jany Mokré** byl Černochův ostrov, tentokrát se souborem **Kontejner 16 v pokoji 225 ZUŠ J. Štursy Nového Města na Moravě**. Inscenace podle literární předlohy Agathy Christie *Deset malých černoušků* byla velkou výzvou nejen z režijní, ale i herecké stránky. Detektivní příběh je totiž nesnadným žánrem pro divadelní zpracování a vede přirozeně ke konverzační hře. Soubor se pokusil toto úskalí omezit odlišným členěním hracího prostoru formou avenue i zvoleným prostředky (např. stínohrou či maskou). Práce s prostorem, stínohrou a maskou však nedokázala zcela odlehčit silnou textovou stránku, která ubírala hercům možnosti pro samotnou hereckou akci.

Devátým a posledním představením letošní přehlídky byla **Popularita** souboru **ZUŠ Ježkova Brno**, opět pod vedením **Kateřiny Chalupníkové**. Zcela autorské představení souboru se opíralo tematicky o touhu po dosažení uznání a popularity mezi mladými teenagery. Na pozadí jednotlivých situací odehrávajících se v kolektivu školní třídy se divák setkal se základní vnitřní potřebou čtrnáctiletých někam patřit a být součástí skupiny. Na hercích souboru bylo zřejmě zaujetí pro dané téma i jejich schopnost s touto tematikou divadelně pracovat. Velmi zajímavě zde působila personifikovaná postava Popularity, která zastupovala roli komentátora jevištní akce i nezávislého pozorovatele. Představení bylo založené především na textové stránce, což částečně omezilo další možnosti sdělení témat skrze jednání postav.

Všechny soubory s sebou přinesly zajímavá témata či formy divadelního zpracování, což lektorský sbor náležitě ocenil. Lektorský sbor **doporučil do širšího výběru** soubor **YOUNG PRKNO** z Veverské Bítýšky s inscenací **Macešky** a inscenací **Krakonošův dar** souboru **ZŠ Rousínov**. K **přímému postupu** pak byla doporučena inscenace **Idol** souboru **NEMÁME SVČ Lužánky**.

Nejen všem doporučeným a nominovaným souborům, ale všem zúčastněným patří velké díky! Tím nejdůležitějším posláním přehlídky však zůstává jedinečná možnost souborů setkat se a diskutovat nad zhlédnutými představeními nejen s lektorským sborem, ale i s ostatními soubory. Diskuze lektorů s vedoucími souboru či dětmi v diskuzních klubech přináší další podněty pro divadelní práci i pozitivní konfrontaci myšlení o divadle.

Miroslav Jindra

OLOMOUCKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

OLOMOUČ, ZUŠ ŽEROTÍN, 11. 4. 2018

1. kategorie

Nejmladší recitátoři zahájili krajské setkání seminářem s lektorkou Zuzkou Vodičkovou. Po seznámení je čekaly rozechřívací hry, rozmluvení i skotačení při písničce. Na závěr se potkali s další členkou lektorské trojice Alenou Palarčíkovou a vyzkoušeli si pódium v sále, kde po přestávce začalo jejich vystoupení. Představilo se při něm 22 dětí a většina z nich si svoje vystoupení užila. A tak u každého z nich mohly lektorky, které do trojice doplnila Jan Turčanová, něco pochválit, ať už to byl dobrý výběr textu, technická kvalita projevu, osobitost recitátora či jeho výpovědi. Nejvíce z toho se propojilo u jedenácti dětí a ty pak za svůj výkon získaly ocenění. Nejlepší vystoupení předvedla **Anička Kofroňová** ze ZŠ Mikulovice, která s velkou chutí a smyslem pro humor interpretovala pohádku **Kouzelné kostě od Aloise Mikulky**. Text si sama vybrala z knížky, co získala na loňské krajské recitační soutěži spolu s oceněním. Také letos si mohla vybrat knihu společně s dalšími, nejosobitějšími recitátory - **Lukášem Foitem** (J. Holub: **Kolik váží Matylda**) a **Matyldou Neusar** (P. Šrut: **Jací jsou jací**). Knižku si k diplomu přidali také **Theodor Šehofer** a **Petr Vymazal**. Před vyhlášením výsledků lektorky probraly stručně problematiku přípravy přednesu, pojmenovaly nejčastější chyby, kterých se recitátoři dopouštěli. Všem dětem se dostalo nějaké konkrétní pochvaly, těm, co měly zájem, později i podrobnějšího rozboru vystoupení. A tak některé děti odjížděly natěšené na další vystupování a někomu se možná i přes pochvalu zaleskla slzička v oku, protože ocenění s diplomem nebo dokonce s knížkou je vždycky víc než jen slovní ocenění. Teď už nezbývá než se těšit na to, s čím nejroztomilejší recitátoři dorazí na přehlídku příští.

Alena Palarčíková

2. kategorie

Recitátoři zahájili krajské setkání seminářem s lektorkou Martinou Kolářovou. V semináři se seznámili a rozmluvili. To se pak pozitivně odrazilo na jejich výstupech. V 2. kategorii soutěžilo 20 dětí, lektorkami byly zkušené učitelky LDO Ivana Němečková, Magda Johnová a Martina Kolářová, atmosféra při prezentaci jednotlivých vystoupení byla uvolněná a příjemná. Výběr textů, kterými se děti prezentovaly, byl většinou vhodný, a děti proto měly možnost pracovat na osobité výpovědi. Ocenění získalo pět dětí. Porota ocenila například zajímavý výběr textů, osobitou výpověď recitátora, zaujetí, s jakým děti text prezentovaly, či technickou kvalitu projevu. Nejvíce svým vystoupením porotu zaujal **Tomáš Hučín** (Miloš Kratochvíl: **Mák a projímadlo**) ze ZŠ a MŠ Osek n. Bečvou a **Martin Šmehlík** (Miloš Kratochvíl: **Smůla s čápem**) ze ZŠ a MŠ Hoštejn. Ti byli vybráni k postupu na celostátní přehlídku. Vystoupení obou recitátorů byla velmi živá a bylo vidět, že je text baví a rozumí mu. Před vyhlášením výsledků porota zhodnotila recitační soutěž, pojmenovala nejčastější chyby, kterých se recitátoři dopouštěli. A pochválila to, co se dětem povedlo. Pro děti, které měly zájem, porotkyně rozebraly jejich vystoupení podrobněji. Ocenění recitátoři byli odměněni za svou práci a vystoupení knižkou.

Ivana Němečková

3. kategorie

V 3. kategorii zasedli za „lektorské pultíky“ Hana Šprynarová, Magda Strejčková a Vladislav Kracík. Lektori ocenili vyváženost ve výkonech recitátorů, které hodnotili jako zajímavé recitátorské osobnosti (celková zaujatost recitátorů textem, jejich naladění na danou poetiku a vystavěnost přednesu převážila nad některými řečovými nedostatky). V repertoáru převažovaly prózy, poezie byla často nevhodně vybraná – pod věk. Během přehlídky vládla ve 3. kategorii pěkná, uvolněná atmosféra, děti se o přestávce na sebe napojily, hrály hry a brnkaly na piano. A největší nedostatky? U některých recitátorů nebylo zřejmé, proč si daný text vybrali, dále pak ukázky z knihy měly slabou pointu. K postupu na celostátní přehlídku byli vybráni **Zuzana Matušková** ze ZUŠ Javorník (**Helena Maliřová: Růžový monolog**; **Diane di Prima: Noční můra**) a **Jakub Zelený** ze ZŠ Šumperk, Dr. Beneše 1 (**Jan Werich: František Nebojsa**; **Emanuel Frynta: Óda na lelky**).

Hana Šprynarová

4. kategorie

Recitační vystoupení 21 dětí ze 4. kategorie krajského kola Olomouckého kraje plynula bez mimořádných vzruchů. Lektorská skupinka ve složení Ema Zámečníková, Zuzana Nováková a Jana Posníková nezaznamenala žádný mimořádně kvalitní, ale ani zcela nevydařený přednes. I když některé děti k těmto hodnocením, jednomu i druhému, neměly daleko. V prvním případě si například neporadily se zvláštní formou textu (např. Marie Jančíková - O. D. West: Pavouk a moucha) či nezvládl náročnou bajku I. A. Krylova Studovaný lev (Stela Luisa Dieguezová). Nebo po vynikajícím vystoupení v prvním kole ve druhém textu nepředvedly nic dalšího - vybraly si text podobného založení. U některých textů bychom nepředpokládali uvěřitelné sdělení (např. Halina Pawlovská: Zoufalé ženy dělají zoufalé věci), ale recitátorka Stela Luisa Dieguezová dokázala naplnit obsah textu a sdělit ho přirozeně, po svém. A i u vystoupení, která se hodnotila jako nejhorší, bylo možné vysledovat osobité zaujetí, touhu po sdělení. Jako by děti věděly, o čem mluví, vše však ztroskotalo na nezvládnutí výrazových prostředků. Důvodů by se našlo mnoho – nejasnosti v uchopení tématu (*proč text říkám*), v nevyjádření vztahu recitátora k obsahu textu – k tématu, příběhu, k postavám, v nepojmenování postoje vypravěče (*kdo vypráví*), mnohdy byl potřebný nadhled (Jan Werich: O orlech a hovníválech, recitátorka Petra Holubová) a zejména, a to se objevovalo v této kategorii velmi často, naprosto chyběla snaha o vystavění recitačního výkonu. Někdy zradila mluvní technika, od povoleného držení těla až po nedbalou artikulaci. Převládaly dlouhé, prozaické texty, poezie se objevila velmi sporadicky, ale zazněly však i zajímavé, neznámé úryvky či povídky.

Přehlídka probíhala v příjemném sálku ZUŠ Žerotín, organizátory nutno pochválit, snad jen to, že pro rozborový seminář nebyl vytvořen dostatečný klid. Všichni účastníci projevovali mimořádnou vstřícnost

a zájem nejen o samotný přednes recitátorů, ale i o hodnocení, a to i v případě, že nebyli vyhodnoceni. O to zarážející se zdál odchod některých pedagožek doprovázejících recitátory (bez udání pochopitelného důvodu) před vyhodnocením a rozborovým seminářem. Děti tak byly ošizeny o potěšení z předání ocenění i postupujících diplomů a o rady pro další práci s textem.

Emma Zámečnicková

PŘEHLEDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

PODĚS OLMOUC, 14.–15. 4. ZUŠ ŽEROTÍN

Čtrnáctý ročník krajské dětské divadelní přehlídky Poděs proběhl o víkend 14. a 15. 4. 2018 v prostorách ZUŠ Žerotín v Olomouci. Sešlo se deset divadelních souborů (+1 inspirativní), údajně na 120 malých nadšených divadelníků, proběhly workshopy s dětmi i smysluplné rozborové diskuse vedoucích s lektorskou trojkou: Jakubem Hulákem, Vladimírem Kracikem (režisérem olomouckého divadla Tramtárie) a mojí maličkostí, Emou Zámečnickovou. Posledně jmenovaní měli za úkol z přehlídky vybrat nejlepší inscenace, jednu poslat a další doporučit na celostátní Dětskou scénu 2018.

Musím uznat, že se zcela naplnila slova pořadatelů z pozvánky na Poděs: „*Ale především tenhle víkend bude jako vždy o inspiraci a radosti, kterou může dětské divadlo přinést malým i velkým.*“ Zdálo se mi, že každý, kdo se na přípravě podílel, dokazoval, že uvedené věty nejsou jen zvací fráze:

1. Perfektní manažerské a organizační zajištění – málokde jsem se setkala s tak velkým počtem sponzorů (např. každý účastník obdržel tašku plnou darů, včetně trička + jiné radosti ze sponzorů plynoucích). Zřejmě zde uplatnili své zkušenosti pracovníci Sdružení D Olomouc, které je nestátní neziskovou organizací, jejímž hlavním pilířem jsou interaktivní prožitkové programy pro děti předškolního a školního věku a studenty středních škol. Od roku 2012 toto sdružení provozuje také vlastní prostor – Dramacentrum. Programy realizuje také přímo ve školách.

2. Řízení průběhu dobře sestaveného náročného programu, kdy vše klapalo jako hodinky, přitom bez nervozity, zmatků a soutěživé nevráživosti.

3. Nenásilné vytváření pohodové atmosféry – konferenciéři, děti i dospělí, rozzářené děti vyběhající z dílen (těch jsem se samozřejmě neúčastnila, ale děti jsem viděla), levné mňamky a vlnitá obsluha v improvizovaném bufiku. A snad i my, lektori, spolu s naší tajemnicí Ivou Němečkovou, jsme k celkové náladě přispěli, neboť i naše rozhovory s vedoucími snad nikomu náladu nezkažily.

Pokud bych měla zhodnotit úroveň této přehlídky dětského divadla po odborné stránce, tak jako klidnou hladinu nezvládnou ani mimořádnými propady, ani výjimečnou kvalitou. Pravda, při hodnocení dětských představení беру zřetel na celkový proces práce s dětmi: pedagogické možnosti a cíle, podmínky, za kterých je inscenace tvořena, zda soubor žije na venkově či ve městě, jakou má vedoucí zkušenost a talent (umělecký i pedagogický) a na další mnohé okolnosti, které ovlivní nejen život souboru, ale i podobu inscenací. Pokud bych však na toto všechno zapomněla a posuzovala představení jako divák, tak bych zřejmě některá vystoupení hodnotila jako nehotová, jiná jako povrchní a přímočaře doslovná a zatoužila po silném diváckém zážitku. Ale takto to neumím, se svými dlouholetými zkušenostmi z vedení dětských souborů nedokážu posuzovat pouze a jen divadelní představení. A proto jsem také byla spokojená, neboť snad každý soubor se svým vedoucím předvedl na Poděsu přiměřený, upřímně míněný výsledek svého úsilí o podobu své inscenace.

Nuže, co jsme viděli a o čem se mluvilo:

PVDramík při ZUŠ V. Ambrose Prostějov, Roald Dahl: Matylda

Soubor vede zkušená a úspěšná vedoucí, herečka **Jana Turčanová**. Zvolila tematicky zajímavou předlohu o dívce, které její mimořádnost způsobuje problémy. Zřejmě náročná dramatizace většího celku nevyznívala přehledně, naopak spíše zmatečně. Děti

byly evidentně na jevišti jako doma, přirozené a uvolněné – možná až příliš. Zdálo se, že je příběh poněkud nezajímavý, ožily nejvíce při scéně ze školy, kdy si žáci přeřikávají limeriky, které si poněkud „zhanáčily“, ale tato epizoda se odehrála mimo vyprávění příběhu, nepřispěla k jeho sdělení. Děti jako by nevěděly, o čem hrát. Na jevišti nevznikaly situace, ve kterých by se našly. Při rozborovém semináři vysvitlo, že představení děti hrají již delší dobu, chuť sdělovat již zřejmě vyprchala.

DS Pískající vršky, ZUŠ Mohelnice, Emer Stamp: Čuníkův supertajný deník

Soubor menších dětí působil velmi sešraně a přirozeně, děti téměř vždy sdělně a funkčně vyprávěly příběh o čuníkově, který miluje svého sedláka, ale ten ho samozřejmě chová jen proto, aby ho zabil a snědl. Vše dobře dopadne, sedlák se stane vegetariánem a čuník je zachráněn. Představení bavilo publikum všemi možnými inscenačními prostředky, bylo vystavené a promyšlené od začátku až do konce. Ne vždy sice vyšla pointa situací, někde bylo něčeho moc, někde něco málo chybělo, ale představení lze zařadit k tomu nejlepšímu, co jsme na přehlídce viděli. Jen samotnou předlohu pro svůj sentiment a seriálovou podobiznost nelze považovat za kvalitní dětskou literaturu, to ovšem záleží na individuálním vkusu. Každopádně při nahlédnutí do knížky musím ocenit práci vedoucí **Martiny Kolářové** i souboru, který lehké kýčovitosti nepodlehli a vlastně předal publiku předlohu povýšenou v její kvalitě.

Dramaťák Libavské komety, Libavá, Ivona Březinová: Zavřené dveře

Sympatický soubor starších dětí pod vedením **Moniky Nové** předvedl na přehlídce nahlédnutí do své práce s hororovou předlohou. Jejich snaha a mimořádné zaujetí sice vytvořilo potřebnou atmosféru, leč inscenačně působil celek nedodělaně a nefunkčně, snad vinou nezkoušenosti v používání divadelních prostředků, které se pro převedení této náročné předlohy nepodařilo nalézt. Soustředění dětí a jejich touha po sdělení dokázaly však publikum zcela upoutat a zaujmout.

Dramatický kroužek při ZŠ Osecká, Lipník nad Bečvou, Markéta Dujsíková: O Jírovi a Johance

Na zcela jiném principu než předcházející soubor zřejmě pracuje dramatický kroužek ze ZŠ Osecká z Lipníku nad Bečvou. Vedoucí, a též autorka či upravovatelka pohádky, dlouhá léta spolupracovala s místním tradičním ochotnickým souborem a podobně i vede děti. Napsala scénář, rodiče a prarodiče ušili kostýmy, děti se naučily textíky a zkoušelo se. Herci spíše jen publiku deklamovali jednotlivé repliky, děti se na jevišti nevnímaly, spíše jen pečlivě vykonávaly zadaný úkol. Celek však působil starobyle mile, děti (až na představitelku Dory, která se pitvořila) přirozeně a s nadšením odříkávaly své textíky, příběh byl odvyprávěn, takže s uvědoměním si za jakých okolností představeníčko vznikalo, mohu je do jisté míry přijmout.

Partička, soubor dramatické výchovy při ZŠ nám. Míru, Kojetín, Tereza Kratochvilová: O vznešené ježibabě; O princezně, která tancovala s čertem

Zato přijmout výstupy souboru z Kojetína jsem měla problém, a zřejmě nejen já. Starší děti, šikovné, které by jistě přivítaly tematicky vhodnější východiska, než ujeté pohádky, se chovaly na jevišti neobratně, jakoby na něm nechtěly být, styděly se. Některé momenty působily až lascivně a hrubě. Soubor pracoval na výstupech velmi krátkou dobu, motivací jim byla účast na přehlídce, zřejmě nikoliv samotné představení.

DS Na větvi, ZUŠ Zábřeh, Siléne Edgarová, Paul Beorn: 14-14 Přátelství napříč staletími

Účastníci přehlídky téměř bez dechu sledovali představení, které přivezla se svým souborem **Pavla Schönová**. Dva stejně staří chlapci, jeden z roku 1914 a druhý 2014 si dopisují, přičemž ten z naší doby ví, že vesnice jeho kamaráda bude srovnána se zemí. Silný námět, avšak velmi náročná předloha. Souboru se podařilo do jisté míry převést na jeviště něco ze složitějšího příběhu, narážel však na nezkoušenost v používání divadelních prostředků a možná ho tlačil i čas, nestačil inscenaci dokončit do podoby, ve které ji chtěl mít. Některé důležité momenty příběhu zapadly, byly jen řečeny, nevyplývaly ze situací

a okolností apod. Přesto, jak bylo napsáno, publikum představení přijalo, zásluhu na tomto úspěchu měli i oba hlavní představitelé, své postavy předávali velmi přirozeně a sdělně.

DS Partička ze Žabokudela při ZUŠ V. Ambrose, Prostějov; Jiří Holub, Hana Šprynarová: Jak sezbavit mstivý Soni

Pro svůj prostějovský soubor menších dětí, převážně holčičí, zvolila zkušená **Hana Šprynarová** několik epizod z často i mezi recitátory oblíbené knížky. A zřejmě udělala dobře, děti se s postavami a s nabídnutými situacemi zcela ztotožnily, hrály s velkou energií, která však měla smysl a kázeň. Jednotlivé scény byly až na výjimky velmi dobře vypointovány, střihy přesné, fungující. Představení soubor přivezl jako nové, téměř premiérové, tudíž některé scény, a bylo jich skutečně málo, čekají ještě na dotvoření.

Dětská divadelní skupina Mimoni při MĚKS Kojetín, na motivy Jana Wericha: LAKOMÁ BARKA

S obrovskou razancí vnikl na jeviště s masopustním rejmem soubor z Kojetína. Pro něho malé jeviště zaplnil do posledního místa malovanými kulisami, děti různého věku byly oděny do detailu vypracovanými kostýmy, oblečení někdy doplňovalo pomalování obličejů, děti používaly pečlivě vyrobené rekvizity, žádná věc nechyběla, to vše doprovázel na harmoniku hrající režisér, autor scénáře, výtvarník scény (inspirován loutkovou Lakomou Barkou) a vedoucí souboru **Milan Zahradník** (o vedení se dělí s Janou Novákovou). Postavy prostých lidí mluvili hanáckým nářečím, pan učitel ovšem spisovně (to by Werich kókal). Všichni kolem jsou šťastní, publikum jásá. Některé písničky jsou příliš dlouhé, někdy zdržuje i zbytečná popisnost, kdy se jednání mluvně popíše, udělá a znova popíše, při některých situacích jakoby došly divadelní nápady (kroužení Barky k učitelovým), kterými jinak představení jen hýří. Děti při tom všem humbuku jednají přirozeně, jen občas se objeví zbytečná manýra či pitvoření. Při rozborovém semináři oba vedoucí velmi vstřícně přistupovali k hodnocení. Bylo jasné, že svůj soubor milují, a že jej chtějí vést sice po svém a s ohledem na region, ve kterém všichni žijí, ale s respektováním zásad zdravého dětského divadla.

DS My jsme všechno, jenom ne kuře na paprice, ZUŠ Mohelnice, Richard Hughes, kolektiv souboru: Gertruda

S neobyčejně zajímavou, ale náročnou předlohou od finského autora se potýkal soubor s tímto dlouhým názvem. Starší děti, evidentně vybavené a zkušené, soustředěně vytvářely spíš jevištní obrazy než situace, nesdělovaly příběh. A ten byl velmi zajímavý, hororově atmosférotvorný – zahozená panenka se mstí své holčičce. Zřejmě velmi obsáhlá předloha zmátla soubor tak, že se jim nepodařilo sdělit publiku její důležité momenty, a to zejména v expozici. Pak jsme vnímali spíše jen atmosféru vytvořenou rozmanitými divadelními prostředky, ale příběh nikoliv. Čili zajímavý, působivý, ale nečitelný výsledek.

PVDramec při ZUŠ V. Ambrose, Prostějov, kolektiv souboru Divadelní automat

S překvapením jsem četla v programu titul tohoto představení, zprvu jsem se domnívala, že se jedná o inspirativní představení. Viděla jsem je totiž v Prostějově na krajské postupové přehlídce na Mladou scénu, kam byl soubor doporučen. Ale bylo nám vedoucí **Janou Turčanovou** vysvětleno, že vzhledem k věkovému složení se může soubor ucházet i o postup na DS. Samozřejmě jsem se neubránila srovnání, což pro představení v Olomouci nedopadlo příznivě. Základem je jednoduché schéma, kdy divadelní automat rozjíždějí dva baviči penězi vybranými od publika. Automat se rozjede a hraje na přání publika různé žánry, od westernu po Shakespeara. V Prostějově se hrálo za denního světla, s dospělým, nebo téměř dospělým publikem, představení působilo hravě, zejména v improvizovaných, nebo částečně improvizovaných scénách. Baviči si vůbec nebyli jisti, jejich manipulacím se publikum smálo, byli to přirození „truhlíci“. V Olomouci, na vyšším jevišti s oponou, s tmou v hledišti, kde bylo převážně dětské publikum, které většinu vtipů nerozumělo, bylo vzájemné vnímání jeviště – hlediště od prostějovského dosti odlišné, vlastně téměř žádné. To vedlo ze strany jeviště k podbízění se, zejména oněch bavičů, k přehrávání a pitvoření, tím víc, čím víc publikum mlčelo. Tato zkušenost

potvrzuje, že když má inscenace hlubší sdělení, se kterým soubor souzní, kdy nejde jen o to, podbízivě pobavit a rozesmát publikum, nepůsobí představení lacině, i když se tzv. nepovede.

Lektorská trojka rozhodla, a velmi se shodla, že nebude na celostátní DS žádnou inscenaci doporučovat k přímému postupu.

Doporučeny do širšího výběru byly tři inscenace: Čuníkův supertajný deník, Jak se zbavit mstivý Soni a 14-14 přátelství napříč staletími. Dále se trojka rozhodla ocenit vedoucí Moniku Novou za práci se souborem při tvorbě inscenace **Zavřené dveře a soubor Mimoni za energii vloženou do inscenace Lakomá Barka**.

Ema Zámečnicková

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

PŘEHLEDKA DĚTSKÉ RECITACE

OSTRAVA, SVČ KORUNKA, 13. 4. 2018

Tak jako již mnoho let tradiční Krajské kolo dětské recitace ve všech pěti kategoriích proběhlo v pátek 13. 4. 2018 v prostorách SVČ Korunka, Ostrava – Mariánské Hory. Hlavním pořadatelem a organizátorem byla, zase tradičně, Helena Skálová za pomoci další kolegyně z Korunky. Do lektorského sboru jsme nakonec zbyli jen my tři: Lenka Sedláčková, herečka DLO a učitelka na LDO ZUŠ, Eva Dusová, učitelka LDO ZUŠ a Saša Rychecký, vedoucí souboru ZDIVIDLA Ostrava a učitel LDO ZUŠ. Další potencionálně možní a oslovení nemohli – hráli, nebo byli v porotě Krajské přehlídky dětského divadla Lokálka v LDO ve stejném termínu.

Celá přehlídka měla vysokou úroveň. Jak po stránce organizace (tradičně), ale i vystoupení všech přednášejících. Nikdo nebyl horší, než dobrý, mnozí byli výborní, vybraní byli vynikající. Vstřícná atmosféra. Veškeré technické zabezpečení, to všechno umocnilo slavnostní pocit, který si snad všichni zúčastnění odnášejí domů, ať už vystupující, či jejich rodiče, učitelky – prostě dospělí. Plný sál na všechny kategorie svědčí o velikém zájmu všech příšedších a hledivších...

Nultá kategorie překvapila svou vyrovnaností a kvalitou. Z osmi vystupujících vystoupili jasně do popředí **Kryštof Hrbáč – O nezvedených kůzlatech** Františka Hrubína, **Martin Pudich – Jak Honza vyhrál nad čertem** Michala Černíka a **Matěj Bohanus – Perníková chaloupka** Františka Hrubína. Bylo těžké vybrat, ale ti tři byli jasní. Přirození, vyprávějící, s dobrou technikou přednesu...

V první kategorii vystoupilo 12 postoupivších z předešlých kol + jeden náhradník, který ovšem nebyl zařazen do soutěže. Zase jsme ocenili vysokou úroveň, skvělou práci s dětmi, jazyk a vědomí toho, o čem přednášejí. Nakonec byli ocenění: **Anička Bernardová – Kdybych já byla dospělá** Evy Janíkovsky za přirozený projev, naprosto uvolněný, i skvělý výběr textu a jeho sdělení. Anička rozsvítila svou přítomností hlediště – a i když zrovna zaprše, přinesla nám v sobě sluníčko. **James Waren Hrončů** je už trochu fenomén našich přehlídek. Ví vždy, co si vybere za text a proč, a umí ho dokonale sdělit. Je to nejen recitátor, ale vypravěč i herec. Jak pomalu dorůstá, tak rychle roste... **Natali Šoltysová – Zapomětlivý Lubomíra Feldeka** má zaděláno na mnohé úspěchy v dalších letech. Jen těžko by ji někdo nevybral k ocenění...

Ve druhé kategorii už jde o postup – a paradoxně tady byla úroveň rozpačitá – relativně, to v porovnání s mladšími. Je to o věku, kdy se děti hledají... Ale ocenění převyšovali ty ostatní o dost, a to byli všichni hodně dobří...

Naprosto jednoznačně jsme nominovali na postup **Elišku Semančíkovou – Jak chtěla žába spolknout slunce Jaroslava Hutky**. Nejen za skvělý výběr textu, se kterým se ztotožnila, byl o ní, pro ni, ale uměla ho sdělit. Technicky výborná, ale hlavní pro nás bylo to sdělení tématu... Další postupující je **Viktorie Smolíková – Ostrov pro šest tisíc budíků** Miloše Macourka. Velmi zaujatě a výrazně text vypráví, drží všechny v napětí až do konce a umí udělat krásnou tečku – škrtała hodně a moc dobře, přesně pro své možnosti. Ocenili jsme i **Jakuba Frömmela – Výchovně vzdělávací bonbóny**

Gianni Rodari, nejen za skvělý výběr a interpretaci textu, ale i za schopnost nadhledu... A ocenit jsme museli i **Boženu Lednickou – O pejsku Āapovi Jana Skácela** za citlivý a velmi sdělný projev, skvělý výběr, pochopení a sdělení textu osobitou interpretací...

Po polední pauze přišla **třetí kategorie**. To bývá vždy největší problém, je to věk, kdy se děti hledají a zatím ještě mnohdy neví, co a proč chtějí. O to větší radost byla sledovat vystupující, protože většina z nich to vše už ví! Je nutno vzdát obdiv všem těm, kteří je připravovali, kteří s dětmi pracují. Všichni víme, kolik práce za tím vším je!

Vystoupilo zase dvanáct uchazečů o postup a jeden náhradník. Nechali jsme vždy vystoupit i příšedší náhradníky, aby si užili atmosféry a aby měli radost. Je to jen o čase a měli jsme pocit, že v tomto svátku recitace nemůžeme jinak...!

Tady ovšem nastal problém. Jako náhradníka nám poslali z Haviřova **Jiřího Semančíka**. Tento chlapec naprosto „převálcoval“ všechny ostatní, byl o tři levely výše, a naprosto jsme nepochopili v porotě, proč nepostoupil v Haviřově z prvního místa. Když obě postupující byly daleko za jeho přednesem, schopnostmi. Snad proto, že to bylo více divadlo? Dnes, kdy se ona kritéria rozvolňují, a jde především o sdělení, ale i o techniku, výraz – nechápeme. Bohužel nám propozice neumožňují náhradníka přímo nominovat. Ale – je to o úrovni a kompetentnosti poroty v Haviřově... Jirka, i kdyby byl daleko horší než dnes (a že jeho vystoupení snad nemělo chybu, bylo o jasném sdělení tématu, bylo o herectví, talentu, technice...), musel by jednoznačně vyhrát. Takže jsme ho doporučili alespoň jako náhradníka.

Nakonec jsme k postupu na celostátní přehlídku nominovali **Petru Nešutovou – Škola Soni Pavelkové**. Text přesně pro ni, byla přirozená, uvolněná, sdělná, držela nás v napětí až do konce, který ještě uměla akcentovat. A dále pak **Filipa Szemlu – Malý Alenáš Ivana Vyskočila**. Velmi dobře si dokázal poradit s tím složitým a nonsensovým textem, a jakmile ubere na důrazech a bude si s tím hrát, nebude patetický tam, kde je na místě spíše lehkost, naučí se pauzy, aby divákům došla slovní spojení a hrátky s češtinou, bude moc dobrý.

Od čtvrté kategorie očekáváme především sdělení tématu, ztotožnění se s tím, co přednášejí. Techniku řeči, přesvědčivost, uvolněnost a pravdivost. Jsou to přece jen už skoro dospělí lidé... Zároveň ale je to věk hledání vlastní identity. Ne, že bychom se toho všeho nedomkali. Rozhodně nebyl jediný výkon pod úroveň...! Opět jsme viděli dvanáct skvělých vystoupení a jen s obtížemi jsme vybírali oceněné.

Nakonec ocenění poroty a doporučení jako **náhradník** získala **Petra Kváčalová – Punčocháče Julie Válkové**. Přednášející je velice vespělá mentálně a umí si s textem pohrát, umí ho zahrát. **Postup** získala **Stella Fonioková – Štěně Kateřiny Lužné, a Svět podle Berta Anderse Jakobssona**. Je přirozená, uvolněná, hraje si se slovy a jejich významy, je okouzlující. Na svém druhém textu ale ještě musí hodně pracovat. Jednoznačně **postupující** pak byla **Lenka Hasmandová – neskutečně krutý a přitom krásný text Holka z popelnice J. Wilsonové** (tady stačí jen prohloubit vědomí každé věty, každého slova toho krutého a přitom očistujícího sdělení). V textu **Chtěla bych Jana Kašpara** nás přesvědčila o své nominaci. Stačí maličko – a obě věci budou neskutečně pravdivým sdělením. A umí i ten nadhled, zkratku, znak. Krásný talent do budoucna...

Závěrem se chce říci: Byl to opravdu svátek! Potěšení a pohlazení po duši! Moc děkujeme všichni za možnost si to zažít – a užít! Krásný jara začátek...

Saša Rychecký

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

OSTRAVSKÁ LOKÁLKA, DIVADLO LOUTEK OSTRAVA, 14. – 15. 4. 2018

Krajská přehlídka dětského divadla Dětská scéna 2018 Ostravská Lokálka se uskutečnila ve dnech 13. a 14. dubna 2018 v Divadle loutek v Ostravě. Pořadatelky se přehlídky ujal Theatr Ludem pod vedením Hany a Tomáše Volkmerových.

Organizačně byla přehlídka připravena na výborné úrovni. Důstojné prostředí Divadla Loutek poskytlo dva rozdílné sály a zázemí pro soubory, organizátory i lektory, pro děti byly připraveny hlasové rozcvičky a rozborové dílny, pro vedoucí dostatečný čas pro rozhovory s lektorským sborem (Václav Klemens, Hana Cisovská, Radek Marušák). Bylo zajištěno i ubytování pro soubory, které se chtěly přehlídky zúčastnit po oba dny, a večerní inspirativní program v Divadle Loutek. Přehlídka proběhla ve velmi příjemné atmosféře, organizátorům se podařilo vytvořit nesoutěžní, přátelské a podporující prostředí.

Přehlídky se zúčastnilo 11 souborů rozdílné úrovně a míry zkušeností. Na **přímý postup** byla navržena inscenace **Babičko, povídej něco ... dětského divadelního souboru DĚS z Ostravy**. Loutková inscenace vychází z hororových příběhů pro děti, které jsou rámovány stylizovanými promluvami aktérů, odkazujícími diváka do světa vztahů dětí a dospělých. Nejasnost rámce a jasnější zdůvodnění, proč samy děti tyto horory chtějí slyšet a kdo je tedy pro ně postava Babičky, byly jedinými zásadními výtkami – představení bylo ukázkou výborné loutkářské práce, jevištní energie, nápaditosti, zaujatosti dětí o téma, příběh, hru. Jevištní prostředky i významy graduji, divák je napínán, jak se přes jednotlivé příběhy promění základní vztah dětí a babičky...

Do širšího výběru na **postup na celostátní přehlídku** Dětská scéna byla navržena inscenace **Sněhová královna DS Jitřenka z Opavy**. Náročné předlohy se soubor ujal se ctí. Předloha je zdramatizována účelně, dětem jsou nabídnuty jevištní prostředky, které zvládají velmi dovedně, soubor pracuje s jevištní metaforou, úspornými, ale funkčními scénografickými prvky, představení drží tvar... Problémem představení byl zejména fakt, že se v pestrosti jednotlivých situací a scén vytratilo základní téma předlohy, závěr příběhu tak nechává diváka poněkud chladným. Temporytmu představení neprospěla ani mnohost odchodů a velký prostor, na který nebyl soubor zvyklý.

Druhým souborem navrženým do širšího výběru Dětské scény byl **DS Semínka z Frýdlantu nad Ostravicí s recitačním představením A.T.R.E.B.U.P.** Jak už název napovídá, byl výběr textů podřízen společnému tématu – puberta. Dětem je téma blízké, z představení je cítit velká osobní účast, zaujatost, energie. Vedoucí

nabídl souboru zajímavý prostor pro jevištní hru s texty – uklizený prostor vymezený velkými archy papíru se hrou proměňuje v chaos a nepořádek, který je metaforickým vyjádřením zmatku, který toto období přináší. Tento typ jevištního uchopení poezie má určitá objektivní úskali: v mnohosti textů se ne vždy podaří najít jevištní prostředky, které text podpoří nebo dokonce povýší; ne všichni recitátoři mají stejné dovednosti a kvalita interpretace jednotlivých textů je kolísavá. Obě tato úskali představení provázela, i když je třeba konstatovat, že soubor s nimi bojoval se ctí a důstojně.

K dalším inscenacím už jen stručné komentáře:

Soubor Mališci z Ostravy – Hrabůvky vystoupil Andersenovým **Svíňáčkem** v dramatinizaci D. Svozilové. Pro soubor to jsou začátky tvorby, děti jsou ještě na jevišti bezradné, nevytvářejí vztahy, situace. Oceněníhodná je snaha vedoucí souboru nabídnout dětem kvalitní předlohu pro jevištní tvarování. **DS ZATÍMnijak z Ostravy – Mariánských hor** v představení **Filea, aneb rodinná láska** nabídl zajímavý jevištní prostředek – příběh je sdělován beze slov, stínohrou. Ta byla zvládnuta čistě, srozumitelně a zručně, příběh sám byl však velmi schematický, sentimentální.

Rebelové z Nového Jičína se rozhodli zpracovat vlastní příběh vycházející z jejich souborové zkušenosti. Sympatická byla snaha vypořádat se s náročnou situací v souboru s nadhledem, na inscenaci se však projevilo to, že si ji soubor dětí ve věku 12 let vytvářel z velké části sám – příběh provázely nejasnosti, nelogičnosti, i když základní situace – jak pomocí stroje času pozměnit minulost a zabránit tak odchodu vedoucí souboru – nabízela velmi zajímavé možnosti jevištní hry.

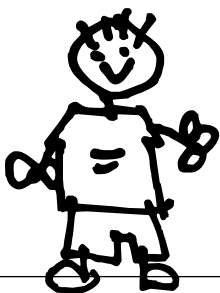
Děti souboru **Vrchňáček z Opavy** zaujaly v představení **Krysáci** zejména suverénní hrou a jistotou na jevišti a smyslem pro humor. Žádkův text tak povýšili na milé představení, které sice trpí mnoha dramaturgickými nepřesnostmi a nejasností tématu, potěší však radostí ze hry a laskavým humorem. Silné téma smutků se snažil zpracovat soubor **Děcouři z Třince** v představení **Odsmutnění**. Inscenace zaujala scénografickým prvkem, znázorňujícím smutek (pružná látka, která se různým způsobem dostávala na toho, kdo smutní), jinak však představení klouzalo tematicky po povrchu, nabízelo schematická, někdy nepravdivá nebo obtížně přijatelná řešení situací.

Soubor Peřínky z Nového Jičína vystoupil s představením **Posel hydrometeorologického ústavu**. Sympatické na představení, které trpělo mnoha nejasnostmi, nepřehledností příběhu a situací, bylo zejména to, že bylo autorským dílem jednoho z členů souboru. Diváci přehlídky tak mohli zhlédnout první kroky možného budoucího divadelního tvůrce... Kroky sice v mnohém nejisté, ale odvážné... Přehlídku zakončilo drobné recitační vystoupení souboru **V.E.M. 3 rohličky z Karviné** odkazující se v názvu Šrutoror k autorskému zdroji. Na krátké ploše soubor zaujal originalností jevištního uchopení i kvalitou interpretace a připravil tak přehlídce důstojnou tečku.

Ostravská Lokálka nabídla dva dny divadelní inspirace v milém, přátelském a divadelně velmi vstřícném prostředí. Byla ukázkou nalezení důstojného prostorového, organizačního, lidského zázemí pro setkání dětí a jejich pedagogů. Nalezení místa, jaké si takovéto přehlídky zaslouží...

Radek Marušák

ZLÍNSKÝ KRAJ

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉ RECITACE

REDUTA, UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 17. 4. 2018

Pro uspořádání letošní přehlídky dětské sólového přednesu Zlínského kraje, se podařilo Martině Dörrové - vedoucí estetického oddělení Domu dětí a mládeže v Uherském Hradišti, zařídit exkluzivní prostory místní nedávno krásně zrekonstruované Reduty. Což přehlídce nabídlo nádech noblesy a elegance v barokním rouchu šitý na míru dětskému přednesu všech kategorií.

1. kategorie – nepostupová

Recitovalo 7 děvčat a 3 chlapci. Převládaly prozaické texty autorů: J. Brukner, R. Gosciny, O. Hejtná (3 x), A. Lobel, a další). V menší míře vybrané texty básnické (J. Havel – Neposlušné koťátko, Z. Svěrák – Rovnátka, I. Mušálková – Abeceda není věda) i ve spojení s poměrně dobrou vybaveností interpretů nenabídly tolik osobitého, jako texty prozaické.

Pozoruhodné výkony zde předvedli: **Anežka Hanáková (H. Pinknerová – Životní pouť brambory)**, která dokázala u posluchačů vyvolat i chuťovou představu bramborového salátu a Štěpán Omelka (**R. Gosciny – Mikulášovy patálie: Lék**), který svým živým projevem dokázal bravurně vystihnout pointu vybraného textu.

Slibné a vysoce kvalitní výkony, mnohdy už velmi zdatných vypravěčů, v této zatím nepostupové kategorii jsou dobrým příslibem do budoucna.

3. kategorie

I v této kategorii (9 děvčat, 3 chlapci) mezi prvními i druhými texty převládaly úryvky prozaických textů (D. Clark, K. Čapek, V. Čtvrtek, L. Eisenschimlová, E. Lear, E. Lokhartová, A. Mikulka, D. Mrázková, J. Prévert, R. R. Russellová, K. Šiktanc, R. Třeštíková).

Interpreti s nimi předvedli, jak umí vystihnout jejich obsah a podchytit jejich humorné či vážné vyznění. Méně vybrané básnické texty (J. La Fontaine – Jelen, J. Hnázlík – Konec modrého ptáčka, Shaun Tan – Vzdálený déšť, S. Silverstein – Škeble) pojali interpreti jako výzvu a hodně se zde ukázalo, jak si umí s textem pohrát tak, aby zaujal posluchače.

Jan Jakub Šipka (K. Čapek – Vynálezce) a **Gabriela Hašpicová (E. Lear – Sovák a Micinka)** předvedli dva nejpůsobivější výkony, při kterých využili všech nabídnutých zvláštností textu a potrhli je svým laskavým a přirozeným projevem. A proto si právem zasloužili i **nominaci do celostátního kola**.

Lektorský sbor, který posuzoval I. a 2. kategorii recitátorů, pracoval ve složení Vítězslava Trávníčková (Veselí nad Moravou), Tomáš Doležal (Brno), a Silvie Mlýnarczyková (Karviná).

Tom Doležal

2. a 4. kategorie

Ve druhé kategorii vystoupilo 8 děvčat a 3 chlapci, v čtvrté pak 7 děvčat a 5 chlapců. Lektorský sbor: Lenka Sasínová (Uherské Hradiště), Irena Vacková (Slovácké divadlo UH), Olga Pernická (Valašské Meziříčí).

Znatelné rozdíly byly patrné, pokud soutěžícího připravoval učitel ve škole, nebo z literárně dramatického oboru ZUŠ – sebevětší talent bez odborného vedení zapadl v davu.

Soutěžící ve druhé kategorii stále ještě hledají položení hlasu a často se stávalo, že hlasový projev nekorespondoval s textem – nepochopení textu.

Ve čtvrté kategorii už jsou recitátoři ostřílení a sebevědomí, tady bývá spíše na škodu přílišná dramatická až patos.

Přesto většina výstupů dětí měla vysokou úroveň jejich recitace byla kultivovaná a bez zásadních pochybení.

Lenka Sasínová

PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA

KULTURNÍ DŮM VĚSKY UHERSKÉ HRADIŠTĚ, 12. 4. 2018

Stalo se už příjemnou tradicí, že se v malém kulturním domě v uherskohradištských Věskách koná každý rok v jeden dubnový den přehlídka dětských divadel místního kraje. Letos tomu tak bylo ve středu 12. dubna. Zúčastnilo se jí šest dětských divadelních souborů ze Zlína, Uherského Brodu, Kroměříže, Rožnova pod Radhoštěm, Uherského Hradiště a Vsetína. Čím se tento rok přehlídka vyznačovala a na čem se tříčlenný lektorský tým, ve složení Hana Volkmerová, Tomáš Volkmer (oba Divadlo loutek Ostrava) a Tomáš Doležal (SVČ Lužánky, Brno), shodl, byly kvalitní literární předlohy, které si soubory k inscenování vybíraly. Dalším pojítkem byla také převaha souborů složených z dětí, které s divadlem teprve začínají.

Přehlídku otevřeli žáci ze **ZUŠ Zlín** vlastní dramatizací literární předlohy Daniely Fischerové: **Pohoršovna**. Dramatizace, která vznikala dle slov vedoucí souboru **Hany Markové** na základě rozehrávání situací z knihy, byla velmi zdařilá. Souboru se podařilo vytvořit funkční a vygradovanou dramatickou strukturu. Soubor teprve sbírá své první zkušenosti s vystupováním a hraním na jevišti, což bylo patrné v nejistotě ve ztvárňování charakterů postav a jejich proměnách v průběhu děje, v hlasovém projevu, gestech i výrazech.

Druhý soubor ze **ZUŠ Uherský Brod** si vybral k divadelnímu zpracování dvě povídky Giny Ruck Pauquetové a uvedl je pod názvem **Malé nádraží**. Text byl vybrán s ohledem na věk a vybavenost dětských herců, pro které to bylo první vystoupení na jevišti a před diváky. Mnohé situace v povídkách se dařilo souboru nápaditě zdivadelnit, ale závěr druhé povídky se rozmělnil a „dvoreček“, kterým soubor obě povídky zarámoval, se zdál jako nadbytečný a nefunkční. Vedoucí souboru **Roman Švehlík** by rád k hotovým dvěma přidal ještě povídku třetí.

Kolektivní recitaci přivezl na přehlídku **Recitačního souboru**

z Gymnázia v Kroměříži, který si také vybral texty Daniely Fischerové, tentokrát však šlo o poezii z knih **Milión melounů a Tetovaná teta**. Vedoucí souboru **Irena Procházková** sdělila, že teprve na textech začínají pracovat, což se také projevilo na jevišti tím, že některé z básní v předvedeném pásmu byly zajímavě a neotřele inscenovány a jiné ne. Recitaci doprovázela popisná gesta a nejasný výklad básní, což se podepsalo na rozpačitém vyznění celého pásma.

Další kvalitní literární předlohu od Martiny Drijverové: Síska Kyselá si vybral soubor **11 Herzů z Rožnova pod Radhoštěm** a inscenaci dal název **Kamaráda poznáš ... v nouzi?** Soubor si našel v textu pro něj důležitá dvě témata, a to sofistikovanou pomstu a zapšklou vůči spolužačce, která je rodiči neustále dávana za příklad. Souboru se dařilo vést diváka především v tématu prvním, druhé se ukázalo až v závěrečné situaci, což bylo vzhledem k rozsahu látky málo. Potřebovali bychom jako diváci vědět více o ústřední postavě Sísy, abychom pak dokázali přijmout náhlou změnu vztahu hlavního protagonisty Honzy k ní.

Odpoledne jsme měli možnost vidět ještě dvě představení. Skupinku dětí šesti až sedmiletých ze **ZUŠ v Uherském Hradišti** s povídkou **O sedmi trpasličích a ještě jednom navíc** Zdeňka K. Slabého a skupinu starších dětí ve věku okolo čtrnácti let s táborovým příběhem končícím tragicky s názvem **Noční bojovka** od Zuzany Frantové. Obě předlohy vybrány adekvátně vzhledem k věku a vybavenosti dětských herců. V prvním případě se dětem dařilo více rozehrávat situace a uvolnit se v hereckém projevu až v druhé půli představení. Pro druhé představení soubor nastolil žánr hororu až traileru a dostal tak diváky do napětí. Dějově se však jednalo o smutný příběh nešťastné nehody, kdy se při noční bojovce v lese vážně zranil jeden z účastníků. Jako nešťastnou náhodou to

však neberou ostatní účastníci, neboť ti záměrně způsobili, že tento účastník sešel z cesty. Mají výčitky a kladou si za vinu vzniklé neštěstí. Citlivé téma příběhu (pocit viny) a jeho forma (horor) se nedařilo souboru umně propojit a vzájemně se tloukli. Civilní výkony dětských herců nebyly zcela přesvědčivé a nekorespondovaly s hororovým laděním celé inscenace.

Porota vzhledem k mnohým výše popsaným kvalitám i nedostatkům udělila čtyři ocenění a vzhledem k nedokončenosti všech uvedených inscenací **nedoporučila žádnou z nich na celostátní přehlídku dětského divadla Dětská scéna 2018 do Svitav.**

Cenu poroty obdržely:

- soubor **ZUŠ Zlín Jižní svahy** s inscenací **Pohoršovna za dramatizaci knihy Daniely Fischerové**
- Divadelní soubor **ZUŠ Uherský Brod** s inscenací **Malé nádraží za divadelní ztvárnění povídek G. R. Pauquetové**
- Recitační soubor **Gymnázia Kroměříž** za inscenovanou poezii **Daniely Fischerové** v pásmu **Malé rozhovory**
- soubor **11HERZŮ z Rožnova pod Radhoštěm** s inscenací **Kamaráda poznáš ... v nouzi? za hledání témat v knižní předloze Martiny Drijverové Síska Kyselá.**

Velký dík za uspořádání celé přehlídky patří Martině Dörrové - vedoucí estetického oddělení DDM Šikula v Uherském Hradišti a jejímu týmu. Také Romanovi Švehlíkovi ze ZUŠ Uherský Brod za vedení diskusních klubů pro děti po celou dobu přehlídky a rovněž tak za výstavu fotografií vzniklých na zkouškách připravované inscenace **Příběhy Toma Sawyera**, která vhodně výtvarně zpestřila zázemí přehlídky.

Hana Volkmerová a Tomáš Doležal

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA INTERNETU

www.drama.cz/ds

DĚTSKÁ SCÉNA NA FACEBOOKU

www.facebook.com/DetskaScena/

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2018

PÁTEK 9. června

10.00–12.45	prezence recitátorů s doprovodem a seminaristů třídy R	Fka-foyer
13.00–21.30	prezence seminaristů tříd A–E	Fka-foyer
13.00–13.20	zahájení přehlídky a dílny dětských recitátorů	kino
13.30–14.30	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie seminář R	SZŠ
15.00–18.00	vystoupení recitátorů 3. kategorie	Trám
19.30–21.00	beseda lektorského sboru s recitátory 3. kat. a jejich doprovodem diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 4. kat. dílny pro recitátory 2. a 4. kategorie seminář R	kino
21.45	informační schůzka pro seminaristy tříd A–E	MMG
		SZŠ
		SZŠ
		Trám
		stodola

Fka	Fabrika Svitavy
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY – ČÍSLO 0.

Odpovědná redaktorka: Iva Vachková. Redakční spolupráce: Jakub Hulák. Fotografie k článkům: archivy pořadatelů krajských přehlídek. Grafika a sazba: Pavel Kocych a Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabрики Svitavy. Uzávěrka čísla 0. 7. června 2018 v 23:51. Náklad 180 ks.